

Autoriteit
Financiële Markten

Jaarverslag 2006

Verslag van het bestuur	27
Verslag Raad van Toezicht	29
Inleiding en hoofdpunten	33
Missie, visie, doelstellingen	35
Governance en bedrijfsvoering	37
Jaaragenda 2006 en 2007	52
Kerncijfers AFM 2006	56
1 Financiële diensten	59
1.1 Markontwikkelingen	59
1.2 Toetreding	60
1.3 Toezicht effectenverkeer en toezicht beleggingsinstellingen	61
1.4 Effectentypisch gedragstoezicht	65
1.5 Toezicht financiële dienstverlening	67
1.6 Toezicht beleggingsobjecten	68
1.7 Toezicht op informatieverstrekking	69
1.8 Toezicht op e-money	70
1.9 Toezichtvoorbereiding	71
2 Kapitaalmarkt	75
2.1 Markontwikkelingen en wetgeving in voorbereiding	76
2.2 Toezicht op emissies en openbare biedingen	77
2.3 Toezicht op marktmisbruik	80
2.4 Toezicht financiële verslaggeving	83
2.5 Toezicht accountantorganisaties	85
2.6 MiFID	87
3 De financiële infrastructuur	91
3.1 Markontwikkelingen	91
3.2 Toetreding	91
3.3 Toezicht op beurzen, effectenafwikkeling en marktpersoneel	91
3.4 Toezichtvoorbereiding	93
4 Integriteit	97
4.1 FEC secretariaat	97
4.2 Toezicht illegale financiële activiteiten	98
4.3 Integriteittoezicht, identificatieplicht en 'ongebruikelijke transacties'	99

5	Internationale samenwerking	105
6	Budgettaire gevolgen van beleid	111
	Jaarrekening	115
	Bijlagen	151
	Bijlage bij AFM Jaarverslag inzake Code Tabaksblat	153
	Overzicht leden van de Raad van Toezicht, de leden van het bestuur en de directeuren van de AFM	157

Luchtfoto van de "Noortse Bosch", Vijzelstraat 50, het nieuwe kantoor van de AFM per 1 mei 2007. Foto Peter Elenbaas.

De AFM implementeert het werken met prestatie-indicatoren in de interne sturing en de externe verantwoording. Onderstaande tabellen bevatten de standaardset prestatie-indicatoren van de AFM voor 2006. De indeling van de tabellen volgt de hoofdstukken van het Jaarverslag. Een aantal belangrijke afwijkingen tussen de planning in de begroting en de realisatiewaarden wordt kort toegelicht. Voor verdere toelichting wordt naar de betreffende hoofdstukken in het Jaarverslag verwezen.

1. Financiële diensten

1.1 Toezicht effecteninstellingen en beleggingsinstellingen

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	110.791,6	105.111,9
Throughput		
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in kalenderdagen	220,5	182,0
Output		
Aantal signalen / meldingen	339,0	400,0
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken Wte	110,0	93,0
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken Wte	119,0	83,0
Aantal gestarte themaonderzoeken Wte	1,0	1,0
Aantal afgeronde themaonderzoeken Wte	0,0	1,0
Aantal normoverdragende gesprekken / brieven Wte	23,0	24,0
Aantal doelstellingoverdragende gesprekken / brieven Wte	15,0	
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken Wtb	13,0	25,0
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken Wtb	31,0	35,0
Aantal gestarte themaonderzoeken Wtb	0,0	1,0
Aantal normoverdragende gesprekken / brieven Wtb	8,0	16,0
Aantal doelstellingoverdragende gesprekken / brieven Wtb	1,0	
Outcome		
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. totale aantal afgeronde onderzoeken Wte	31%	
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. totale aantal afgeronde onderzoeken Wtb	29%	
Aantal compensatievoorstellen van instellingen aan klanten	1,0	

- Het aantal afgeronde onderzoeken Wte ligt aanmerkelijk hoger dan begroot vanwege het grote aantal vermogensscheidingsonderzoeken dat in 2006 heeft plaatsgevonden. Dit heeft er tevens toe geleid dat het aantal gestarte en afgeronde onderzoeken Wtb over geheel 2006 achtergebleven is op de begroting.
- De gemiddelde doorlooptijd van instellingsspecifieke onderzoeken is gedurende 2006 sterk afgenomen ten opzichte van 2005, maar ligt nog hoger dan het verwachte ambitieuze gemiddelde zoals opgenomen in de begroting.

1.2 Toezicht financiële dienstverlening

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	125.022,0	92.732,0
Throughput		
Percentage doorlooptijd vergunningaanvragen binnen wettelijke termijn	97%	100%
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in kalenderdagen	100,0	
Gemiddelde doorlooptijd themaonderzoeken in kalenderdagen	259,0	
Output		
Aantal signalen / meldingen	1.570,0	1.600,0
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	127,0	400,0
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	75,0	
Aantal gestarte themaonderzoeken	2,0	2,0
Aantal afgeronde themaonderzoeken	1,0	2,0
Aantal normoverdragende gesprekken / brieven	72,0	100,0
Aantal toezichtmaatregelen	3,0	
Outcome		
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. totale aantal onderzoeken	100%	
Aantal afgeronde vergunningaanvragen	8.665,0	14.000,0
Aantal afgeronde betrouwbaarheidstoetsingen	18.607,0	23.000,0

- De grote hoeveelheid vergunningaanvragen hebben een aanzienlijk grotere inzet gevegd dan gepland, waardoor het aantal gerealiseerde directe uren in 2006 beduidend hoger is dan begroot. Door deze hoge inzet heeft het beoordelen van de aanvragen, de heffingen en de start van het themaonderzoek hypotheken vertraging opgelopen. Ook is het aantal instellingsspecifieke onderzoeken hierdoor lager dan begroot.

1.3 Toezicht beleggingsobjecten

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	11.902,0	13.617,0
Throughput		
Percentage doorlooptijd vergunningaanvragen binnen wettelijke termijn	96%	100%
Output		
Aantal signalen / meldingen	27,0	60,0
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	17,0	14,0
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	1,0	12,0
Aantal gestarte themaonderzoeken	0,0	1,0
Aantal afgeronde themaonderzoeken	0,0	1,0
Aantal normoverdragende gesprekken / brieven	15,0	20,0
Outcome		
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. totale aantal onderzoeken	100%	

- Het aantal gestarte onderzoeken op het gebied van Toezicht beleggingsobjecten is hoger dan verwacht aangezien er veel instellingen zijn waarover de AFM zorgen heeft. Gegeven de complexiteit van de instellingsonderzoeken bij aanbieders van beleggingsobjecten en de zwaarwegende afwegingen die bij een afwijzing gemaakt dienen te worden, hebben de onderzoeken een langere doorlooptijd dan verwacht en zijn er minder onderzoeken afgerond dan begroot.

1.4 Toezicht informatieverstrekking

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	16.329,1	16.608,0
Throughput		
Gemiddelde doorlooptijd controle reclame-uiting / financiële bijsluiter in kalenderdagen	15,0	15,0
Aantal afgeronde beoordelingen uitingen / bijsluiters (doorlopend en thematisch)	683,0	750,0
Aantal gestarte themaonderzoeken	8,0	8,0
Aantal afgeronde themaonderzoeken	6,0	8,0
Aantal normoverdragende gesprekken / brieven	261,0	300,0
Aantal toezichtmaatregelen	2,0	
Outcome		
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. totale aantal onderzoeken	44%	
Extra		
% consumenten met voldoende info om goede beslissing te nemen m.b.t. aankoop financieel product	92%	90%

- Het aantal beoordeelde uitingen / bijsluiters is lager dan begroot met name omdat de uitingen die niet voldeden meer tijd kosten. Hoge non-compliance van Financiële Bijsluiter (88% van beoordeelde bijsluiters voldoet niet) vergde zodoende meer tijd dan voorzien.

1.5 Toetreding

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	17.373,0	14.962,0
Throughput		
Percentage doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijn	56%	90%
Gemiddelde doorlooptijd vergunningaanvragen in kalenderdagen	143,0	56,0
Gemiddelde doorlooptijd meldingen medebeleidsbepalers in kalenderdagen	48,0	42,0
Gemiddelde doorlooptijd Vvgb aanvragen in kalenderdagen	78,5	91,0
Output		
Aantal gestarte vergunningaanvragen (Wte en Wtb)	39,0	70,0
Aantal gestarte meldingen (mede)beleidsbepalers	486,0	410,0
Aantal gestarte vergunningaanvragen (herziene Wtb)	75,0	105,0
Aantal gestarte Vvgb aanvragen	176,0	110,0
Aantal afgeronde vergunningaanvragen	49,0	70,0
Aantal afgeronde meldingen (mede)beleidsbepalers	396,0	410,0
Aantal afgeronde Vvgb aanvragen	221,0	110,0
Aantal afgeronde vergunningaanvragen(herziene Wtb)	78,0	105,0

- Vooral door de moeizame gang van zaken rondom een aantal Wtb-dossiers is de gemiddelde bestede tijd per aanvraag opgelopen. Om dezelfde reden is het percentage doorlooptijd van procedures binnen wettelijke termijn lager dan verwacht.
- Het aantal vergunningaanvragen voor de Wte heeft over het gehele jaar redelijk op schema gelegen, de Wtb is sterk achtergebleven. Dit komt ook terug in het aantal afgehandelde aanvragen.
- Het aantal ontvangen en afgeronde Vvgb aanvragen ligt aanzienlijk hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk door een grote hoeveelheid wisselingen van eigendom.

2. Kapitaalmarkt

2.1 Emissies en Openbare biedingen

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	28.660,9	29.725,0
Throughput		
Percentage doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijn	100%	100%
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in kalenderdagen	15,3	21,0
Output		
Aantal signalen / meldingen	18,0	8,0
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	17,0	8,0
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	16,0	8,0
Aantal normoverdragende gesprekken / brieven	8,0	10,0
Aantal toezichtmaatregelen	1,0	
Extra		
Aantal goedkeuringen prospectus	261,0	280,0
Aantal aanvullende prospectussen	102,0	30,0
Aantal openstaande dossiers	23,0	20,0

- Voortdurende marktontwikkelingen zoals 'aandeelhoudersactivisme' hebben voor het Toezicht op Emissies en OBE tot meer toezichtactiviteit geleid. De doorlooptijden van de gestarte onderzoeken bleken korter dan verwacht, waardoor meer onderzoeken (en binnen een kortere tijd) zijn afgerond dan verwacht.
- Bij emissies is het aantal aanvullende prospectussen significant groter dan verwacht. Reden hiervoor is een onverwachte uitwerking van de prospectusrichtlijn: (1) aanbieders kiezen voor zekerheid bij twijfel of er een supplement vereist is en (2) relatief veel gewenste wijzigingen in (recent) goedgekeurde documentatie (fouten, nieuwe ontwikkelingen).

2.2 Securities market surveillance

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	34.119,4	31.997,9
Throughput		
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in kalenderdagen	95,0	182,0
Output		
Aantal signalen / meldingen	102,0	110,0
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	76,0	70,0
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	92,0	65,0
Aantal gestarte themaonderzoeken	4,0	2,0
Aantal afgeronde themaonderzoeken	1,0	2,0
Aantal normoverdragende gesprekken / brieven	6,0	6,0
Aantal toezichtmaatregelen	21,0	
Outcome		
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. totale aantal onderzoeken	16%	
Extra		
Meldingen Wmz en insider	3.582,0	2.500,0
Meldingen Wmz en insider Te Laat	227,0	60,0

- Het aantal afgeronde onderzoeken over heel 2006 is aanzienlijk hoger omdat de doorlooptijd van een aantal onderzoeken lager was dan gebruikelijk.
- Het aantal meldingen ingevolge de nieuwe Wmz overtrof de verwachting, ook indien wordt gecorrigeerd voor de kapitaal meldingen van uitgevende instellingen. Het aantal te laat meldingen voor de nieuwe Wmz betreft de initiële meldingsplicht.
- Het themaonderzoek inzake de klikplicht is in 2006 afgerond, bij het andere themaonderzoek is het accent verlegd met het oog op actuele ontwikkelingen.

2.3 Toezicht financiële verslaggeving

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	14.984,0	20.092,2
Output		
Functionele analyse (mate van afronding)	100%	100%
Wet- en regelgeving (mate van afronding)	100%	100%
Controlestrategie (mate van afronding)	100%	100%
Organisatie en systemen (mate van afronding)	100%	100%
Testen en trainen (mate van afronding)	100%	100%
Aantal risicoanalyses pretoezicht jaarrekening 2005	180,0	250,0
Aantal risicoanalyses pretoezicht jaarrekening 2006	180,0	
Aantal desktop-reviews pretoezicht 2004	4,0	
Aantal desktop-reviews pretoezicht 2005	31,0	120,0
Aantal informatieverzoeken pretoezicht 2004	8,0	
Aantal informatieverzoeken pretoezicht 2005	15,0	40,0

- De kwantitatieve doelstellingen voor het regulier toezicht 2006 gericht op jaarrekeningen 2005 t.a.v. het aantal risicoanalyses, desktop-reviews en mededelingen zijn omgezet (en naar beneden bijgesteld) in kwantitatieve doelstellingen voor pretoezicht 2006 gericht op jaarrekeningen 2005.
- Het bijstellen van de termijn om een zaak aanhangig te maken bij de Ondernemingskamer van 12 maanden naar 6 maanden na datum vaststelling jaarrekening, heeft tot het vervroegen van de risicoanalyse voor jaarrekeningen 2006 geleid. Als gevolg daarvan kon er minder tijd besteed worden aan het pretoezicht 2005, waardoor minder informatieverzoeken zijn uitgegaan dan verwacht.

2.4 Toezicht Accountantorganisaties

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	26.588,0	28.294,4
Output		
Aantal signalen / meldingen	75,0	
Extra		
Gemiddeld aantal fte's afdeling Toezicht accountantsorganisaties	13,3	21,6

- In de begroting van 2006 is ervan uitgegaan dat de wet vanaf 1 januari 2006 van kracht zou zijn zodat vanaf dat moment de toezichtuitvoering zou aanvangen. De Wta is echter pas op 1 oktober 2006 in werking getreden. Naar aanleiding van het uitstel van de wet is de verwachte voortgang in de voorbereidingsactiviteiten alsmede de verwachte instroom van fte's naar beneden bijgesteld.
- De standaardset prestatie-indicatoren zal over het verslagjaar 2007 opgenomen worden.

3. Financiële infrastructuur

3.1 Toezicht op beurzen, effectenafwikkeling en marktpersoneel

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	15.654,0	13.408,0
Throughput		
Percentage doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijn	98%	95%
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in kalenderdagen	177,9	
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	20,0	10,0
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	18,0	10,0
Aantal normoverdragende gesprekken / brieven	6,0	6,0
Extra		
Aantal adviezen, Vvgb's, notificaties	45,0	6,0
Aantal beoordelingen reglementswijzigingen	27,0	9,0

- Het aantal afgeronde onderzoeken op het gebied van de financiële infrastructuur is beduidend hoger dan verwacht omdat de beoordeling van het NYSE-bod een groot aantal toetsingen van kandidaat-bestuurders met zich mee heeft gebracht.

3.2 Toezicht clearinginstellingen

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	322,1	1.615,0
Throughput		
Functionele analyse (mate van afronding)	100%	100%
Wet- en regelgeving (mate van afronding)	100%	100%
Controlestrategie (mate van afronding)	100%	100%
Organisatie en systemen (mate van afronding)	100%	100%
Testen en trainen (mate van afronding)	100%	100%

- Met de afronding van deze nieuwe taak zijn alle fases en de daarbij noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd.

4. Integriteit

4.1 Toezicht illegale financiële activiteiten

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	15.977,0	19.634,0
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in kalenderdagen	168,3	100,0
Output		
Aantal signalen / meldingen	438,0	425,0
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	433,0	
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	393,0	425,0
Aantal normoverdragende gesprekken / brieven	79,0	
Aantal toezichtmaatregelen	68,0	
Outcome		
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. totale aantal onderzoeken	50%	
Extra		
Aantal doorgehaalde cliëntenremisiers	19,0	16,0
Aantal onderzochte relevante internethits	12,0	100,0
Aantal niet in onderzoek genomen signalen (voorraad)	37,5	20,0

- De voor 2006 geprognosticeerde doorlooptijd is te laag geschat; de gemiddelde doorlooptijd is hoger, omdat een groot aantal dossiers veel tijd kosten door of de weigering van medewerking, of de complexiteit van het onderzoek.
- De voorraad is gestegen. Het zeer hoge aantal Wfd-signalen heeft de verwachte daling gefnuikt. Ook zijn geselecteerde internethits door prioriteitstelling nog niet onderzocht en zijn opgenomen in de voorraad.

4.2 Integriteittoezicht, identificatieplicht en 'ongebruikelijke transacties'

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Input		
Aantal directe uren	8.826,0	13.616,0
Throughput		
Gemiddelde doorlooptijd instellingsspecifieke onderzoeken in kalenderdagen	92,5	175,0
Output		
Aantal signalen / meldingen	36,0	10,0
Aantal gestarte instellingsspecifieke onderzoeken	60,0	20,0
Aantal afgeronde instellingsspecifieke onderzoeken	56,0	20,0
Aantal normoverdragende gesprekken / brieven	36,0	20,0
Aantal doelstellingoverdragende gesprekken / brieven	36,0	20,0
Aantal geconstateerde overtredingen t.o.v. totale aantal onderzoeken	75%	
Aantal in FEC-SO ingebrachte zaken	2,0	2,0

- In het kader van de heroriëntatie van het integriteittoezicht zijn in het laatste kwartaal de reguliere Wid, Wmot en Sanctiewet onderzoeken verder afgebouwd en ligt het accent nadrukkelijk op risico- en informatiegestuurd integriteittoezicht. Onderzoek naar ernstige integriteitinbreuken vergt een wezenlijk andere benadering en onderzoeksmethodiek.
- De langere doorlooptijd wordt in het bijzonder veroorzaakt door het toegenomen aantal signalen en de toegenomen complexiteit van de onderzoeken.

Overzicht toezichtmaatregelen

Toezichtmaatregelen per taak											
Taak	Onderverdeling	Aantal aangiftes	Aantal aanwijzingen	Aantal opgelegde lasten onder dwangsom	Aantal gepubliceerde lasten onder dwangsom	Aantal opgelegde boetes	Aantal gepubliceerde boetes	Aantal vergunningintrekkingen	Aantal gepubliceerde waarschuwingen	Aantal doorhalingen	Totaal
Wte						2					2
Wtb			3			1		1			5
Wfd				3							3
E-money											
Cliëntenremissiers											
Informatieverstrekking	Bik										
	Riav/RiWtn										
	FB's					1					1
	Wck										
	Wte-reclame		1								1
	Wtb-reclame										
ETGT											
Emissies en OBE						1					1
SMS	KGI		7								7
	Manipulatie					2					2
	Voorwetenschap	11				1					12
	Klikplicht										
	Publicisten										
Beurzen											
CSD & Betalingsverkeer											
Marktpersoneel											
Wid/Wmot			1								1
IFA		8	3	9	5	2			22	19	68
Totalen TM		19	15	12	5	10	0	1	22	19	103

5. Internationale coördinatie

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Aantal binnengekomen verzoeken deelname internationale werkgroepen	10,0	5,0
Aantal gevolgde adviezen IC t.a.v. deelname internationale werkgroepen	10,0	5,0
Aantal tijdig afgehandelde verzoeken vanuit buitenland en buitenlandse toezichthouders	97,0	40,0
Aantal aangevraagde werkbezoeken, presentaties en lezingen	8,0	5,0
Aantal uitgevoerde werkbezoeken, presentaties en lezingen	7,0	5,0
Aantal voorbereidingen Chairmen's meetings CESR en IOSCO	8,0	8,0
Aantal uitgevoerde ad hoc verzoeken (speeches, dossiervoorbereiding)	36,0	15,0
CIO organisatie conform afspraak	8,0	11,0
Aantal beoordelingen internationale paragraaf jaarplannen 2007 PCE's	20,0	20,0

- Het aantal buitenlandse verzoeken om informatie (niet gericht op specifieke toezicht cases) is aanzienlijk hoger dan verwacht. Dit hangt voor een groot gedeelte samen met de implementatie van Europese regelgeving, waarbij grote behoefte blijkt te bestaan aan informatie-uitwisseling over hoe bepaalde aspecten in de verschillende jurisdicties geregeld zijn.
- Het hoge aantal uitgevoerde ad hoc verzoeken heeft voor het grootste deel betrekking op het CESR-voorzitterschap, dat eind januari 2007 beëindigd zal zijn.

6. Bedrijfsvoering

6.1 Communicatie

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Aantal perspublicaties in 6 landelijke dagbladen, 2 regionale bladen en 5 opiniebladen	1.413,0	1.200,0
Teneur berichtgeving	4,0-	7,0-
Aantal unieke bezoekers website - marktpagina (x1000)	188,9	
Aantal unieke bezoekers website - marktpagina Engels (x1000)	30,7	
Aantal unieke bezoekers website - registers (x1.000)	83,8	
Aantal unieke bezoekers website - registers Engels (x1.000)	13,5	
Aantal unieke bezoekers website - AFM Totaal (x1.000)	463,8	
Aantal abonnees op digitale nieuwsbrieven	30.282,0	30.000,0
Aantal publicaties	19,0	30,0
Aantal lezingen	39,0	40,0

- De omvang en groei van het aantal unieke bezoekers van de website is opmerkelijk te noemen, evenals de continue groei van het aantal abonnees op de digitale nieuwsbrieven. Vooral de Engelstalige websites hebben meer bezoekers ontvangen. Dit sluit aan bij het speerpunt in de meerjarenvisie Communicatie: versterking van de digitale communicatie.

6.2 Publieksvoorlichting en consumentenbeleid & onderzoek

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Aantal afgehandelde vragen / opmerkingen van consumenten	7.389,0	5.500,0
Aantal afgehandelde klachten van consumenten	1.715,0	2.100,0
Aantal geleverde signalen voor toezichtuitvoering	2.099,0	1.400,0
Aantal vragen/klachten binnen 5 werkdagen verwerkt	78,4%	85,0 %
Aantal unieke bezoekers website - consumentenpagina (x1000) (NL+EN)	237,0	60,0
Aantal abonnees consumentennieuwsbrief	4.063,0	1.750,0
Aantal unieke bezoekers op geldwaardering (x1000)	179,4	270,0
Aantal postings: waarderingen en berichten geldwaardering	1.470,0	2.700,0
Aantal verspreide publieksfolders	21.448,0	4.000,0
Aantal verspreide rapporten	15.237,0	6.000,0
Aantal presentaties	10,0	10,0
Aantal consumentenonderzoeken/deskresearch	15,0	10,0
Aantal verzorgde interne nieuwsbrieven	12,0	12,0
Aantal verzorgde workshops en presentaties	4,0	4,0

- Het aantal bezoekers van de consumentenwebsite is aanzienlijk hoger dan voorzien. Dit hangt mede samen met de problematiek rond beleggingsverzekeringen en de verwijzing vanaf andere websites naar de AFM. Hierdoor stijgt ook het verspreiden en downloaden van publieksfolders (met name Beleggingshypotheek en risico) en rapporten, en groeit het aantal abonnees van de digitale Consumentennieuwsbrief.

6.2 Personeel

Omschrijving	2006 - hele jaar	
	Realisatie	Begroting
Aantal fte's ultimo 2006	429,5	
Uitstroom in aantallen fte's	57,4	50,0
Aantal intern vervulde vacatures (fte)	33,5	24,0
Aantal extern vervulde vacatures (fte)	86,0	120,0
Algemeen ziekteverzuimpercentage	3%	
Aantal sollicitanten	1.398,0	

- De interne vervulling van vacatures is boven verwachting verlopen. Het extern aantrekken van medewerkers is echter moeizamer gebleken.

P.M. Koster RA, mr. A.W.H. Docters van Leeuwen en mr. A.W. Kist

Ruim vijf jaar na de omschakeling van de Stichting Toezicht Effectenverkeer naar de AFM, is de gedrags-toezichthouder op de financiële markten op alle terreinen klaar voor de toekomst. De wetgever heeft met vele nieuwe regels het juridische kader bepaald en de instrumenten ter beschikking gesteld om op adequate wijze toezicht te houden en zonodig met de juiste kracht in te grijpen. Dat was goed en nodig. Goed, omdat bij de volwassen en innovatieve Nederlandse financiële markten een even compleet en adequaat regel- en toezichtstelsel hoort, zoals de Wet op het financieel toezicht dat brengt. Nodig, want laten we vooral niet vergeten welke schandalen de laatste jaren de financiële markten hebben getroffen.

De invoering van de niet geringe hoeveelheid nieuwe normen en regels is geen sinecure, niet voor de marktpartijen, niet voor de toezichthouder. Tegelijkertijd hebben vele sectoren kennis moeten maken met gedragstoezicht dat er voorheen niet was, en heeft de AFM zich moeten begeven op onbekende markten. Nu deze periode zo goed als afgesloten is, weet iedereen waar hij aan toe is. Het betekent dat de AFM meer dan voorheen in haar opbouwfase aanspreekbaar is op haar doen én laten, net zoals alle instellingen onder toezicht een hoger bewustzijn van de noodzaak van de naleving van de regels mag worden toegerekend.

Het bestaansrecht van de AFM ligt primair bij de systematische aanpak van inefficiënties in de financiële markten. Van de in totaal vier drempels die een goede werking van de markten in de weg staan, ligt er één aan de basis van de NMa: oneigenlijke marktmacht. De drie andere vormen van marktfalen, informatie-asymmetrie, externe effecten en gemeenschappelijke goederen vormen de grondslag voor de inmiddels wettelijke gefundeerde doelstelling van de AFM: ordelijke en transparante financiële marktprocessen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en zorgvuldige behandeling van cliënten. Kort en goed: wij zijn er ten behoeve van alle marktpartijen, toezicht is slechts een middel, geen doel.

In het algemeen heeft een aanbieder van een product meer relevante informatie dan de vrager. Op de financiële markten is dit meer dan gemiddeld het geval, gezien de vaak complexe producten die hierop aan het brede publiek worden aangeboden. Deze ongelijkheid in de mate waarin marktpartijen beschikken over relevante informatie, informatie-asymmetrie, wordt in de financiële markten in de eerste plaats aangepakt door transparantie-verplichtingen.

In de praktijk zijn veel activiteiten van de AFM op transparantie gericht. De Financiële Bijsluiter, in 2006 sterk verbeterd want vereenvoudigd, is wellicht het beste voorbeeld van het verschaffen van goede en heldere informatie aan consumenten.

Ook het streng controleren van de publicatie van koersgevoelige informatie leidt tot beter geïnformeerde beleggers. Hetzelfde geldt voor de controle op prospectussen en, vanaf 2007, het toezicht op jaarverslaggeving, beide taken die het vertrouwen in de informatie moeten vergroten. Ook thematisch onderzoek naar bijvoorbeeld beleggingspolissen, vastgoed-cv's en hedge funds draagt bij aan meer inzicht onder beleggers over deze ontwikkelingen.

Opheffing van de informatie-asymmetrie door meer transparantie vergt ook een voldoende interesse en kennis bij de consument. De AFM ondersteunt dan ook initiatieven die zich daarop richten, en ontplooit die waar nodig ook zelf. Geldwaardering.nl is daar een voorbeeld van.

Een tweede inefficiëntie die door toezicht verkleind dient te worden zijn externe effecten, die optreden als de prijs van een product niet de totale economische en sociale waarde daarvan weerspiegelt.

De kosten van een grote groep personen die met een restschuld blijven zitten door gebrek aan advies over beleggingsproducten bijvoorbeeld, worden door de markt niet automatisch meegenomen in de prijs. De zorgplicht neemt dit externe effect zoveel mogelijk weg en is mede daarom een speerpunt in het nieuwe toezicht op de circa 12 duizend bemiddelaars in financiële producten die sinds begin 2006 door de Wet financiële dienstverlening onder het toezicht van de AFM vallen.

Dezelfde inefficiëntie speelt bij het systeemrisico in het bancaire stelsel. Geen bank neemt in een wereld zonder regulering in haar prijsstelling het risico van het mogelijke omvallen van het gehele systeem mee. Prudentieel en systeemtoezicht is erop gericht dit marktfalen te ondervangen.

De financiële markten kennen ook noodzakelijke gemeenschappelijke goederen, die zonder collectieve actie niet of in voldoende mate tot stand komen. Op de financiële markten gaat het voornamelijk om vertrouwen als gemeenschappelijk goed. Iedereen op deze markten profiteert ervan, maar niet iedereen is genegen daar een bijdrage aan te leveren.

Met betrouwbaarheidseisen aan bestuurders van financiële instellingen, het bestrijden van marktmanipulatie en handel met voorwetenschap én versterking van de rol van accountants draagt de AFM daar aan bij. Ook het aanpakken van illegale financiële activiteiten, van aanbieders zonder vergunning tot miljoenenoplichting via piramidebeleggingen, heeft nadrukkelijk een effect op het vertrouwen. Niet voor niets zijn de ingrepen van de AFM op deze terreinen relatief hard; dat is omdat vertrouwen zo kwetsbaar is.

Ook de efficiënte prijsvorming is een gemeenschappelijk goed waar niet iedereen als vanzelf aan bijdraagt. Met nieuwe, Europese regelgeving in voorbereiding met betrekking tot de 'Markets in Financial Instruments' (MiFID) zal met name dit aspect verbeteren.

Het daadwerkelijk een bijdrage leveren aan de aanpak van de drie vormen van marktfalen is voor de AFM steeds de toetssteen voor haar wijze van optreden.

De MiFID is overigens een goed voorbeeld van een ontwikkeling die de laatste jaren zijn stempel op de Nederlandse markt en het toezicht heeft gedrukt. In toenemende mate is het van belang dat de regulering van de Europese markten op Europees niveau wordt opgepakt.

Na het Actieplan Financiële Dienstverlening en de vele richtlijnen die daaruit zijn voortgekomen, staan coördinatie en afstemming tussen de verschillende lidstaten hoog op de agenda, in ieder geval in het Comité van Europese effectentoezichthouders (CESR), maar ook bij de tegenvoetters in de banken- en verzekeringssector, CEBS en CEIOPS.

Met name de invoering van IFRS vraagt om een internationale aanpak, om tot een consistente verslaggevingssystematiek te komen. De inbreng van de AFM op Europees terrein zal in de komende jaren daarom onverminderd groot zijn, juist ook om de relatief grote belangen van de Nederlandse markt onder de aandacht te brengen.

Arthur Docters van Leeuwen, *voorzitter*

Paul Koster

A.W. Kist

Evenals in voorgaande jaren zijn ook in 2006 enkele belangrijke nieuwe taken aan de AFM toegewezen, die door de Raad van Toezicht zijn besproken in het kader van zijn statutaire bevoegdheden. Het betreft met name het toezicht op financiële dienstverlening (vanaf begin 2006), het toezicht op accountantsorganisaties (vanaf oktober) en het toezicht op financiële verslaggeving (per ultimo 2006).

Het gaat voor de AFM om nieuwe toezichtgebieden, met -in het geval van de financiële dienstverleners- een tot dusverre ongekend groot aantal onder toezicht staande instellingen. Deze taakuitbreidingen hebben opnieuw geleid tot aanzienlijke inspanningen in werving, selectie en kennisopbouw. Naarmate de diversiteit in het aantal taken toeneemt, groeit de behoefte aan een horizontale aanpak gericht op consistentie, effectiviteit en efficiëntie van de AFM als geheel. De Raad van Toezicht heeft in haar vergaderingen aandacht besteed aan initiatieven van het bestuur gericht op effectiviteit en de kwaliteit van het optreden van de AFM, en op de harmonisatie van interne processen. Daarnaast besprak de Raad van Toezicht ook het overkoepelende kwaliteitsbeleid, zoals dat in het verslagjaar is geformuleerd.

Behalve genoemde nieuwe taken besprak de Raad van Toezicht tevens de resultaten van de 'uitvoeringstoets' voor een aantal in 2007 te implementeren nieuwe taken, te weten het toezicht in het kader van de Wet handhaving consumentenbescherming, en het toezicht uit hoofde van de Pensioenwet.

Bij bespreking van de bestaande taken constateerde de Raad dat in 2006 het accent lag op toename van het percentage directe toezichturen, de versterking van de impact van het toezicht en normoverdracht, gericht op het bevorderen van vrijwillige compliance door onder toezicht staande ondernemingen. Niettemin is er ook bij de bestaande taken nog geen sprake van consolidatie, gezien de snelle ontwikkelingen in de financiële markten (bijvoorbeeld de opkomst van private equity) en belangrijke veranderingen in de wet- en regelgeving. Met name de per 31 december 2006 ingegane Wet op het financieel toezicht wierp zijn schaduwen vooruit. Een andere belangrijke wijziging betreft de Wet melding zeggenschap.

De Audit Commissie van de Raad van Toezicht kwam in 2006 zesmaal bijeen. In de vergaderingen van de Audit Commissie zijn de besluiten van de raad betreffende de goedkeuring van de begroting en de jaarrekening voorbereid. Daarnaast is onder meer aandacht besteed aan de kwartaalrapportages, de voor- en najaarsronde tot bijstelling van de begroting 2006, en de rapportages van de Interne Audit Dienst.

De benoemingen- en remuneratiecommissie heeft zich in 2006 uitvoerig bezig gehouden met de opvolgingplanning van het bestuur. Aangezien de arbeidsvoorwaarden van het bestuur niet zijn herzien en er geen vacatures in het bestuur zijn ontstaan, heeft de commissie geen besluiten hoeven nemen.

De Raad van Toezicht kwam in 2006 vijfmaal plenair bijeen. Het bestuur en enkele leden van de staf woonden deze vergaderingen bij. Elk van de bijeenkomsten werd voorafgegaan door een onderlinge vergadering van de leden. De planning- en controlcyclus heeft een centrale plaats in de bijeenkomsten van de Raad van Toezicht. Tijdens de vergaderingen met het bestuur heeft de Raad van Toezicht het jaarverslag en de jaarrekening over 2005 en de begroting voor 2007 goedgekeurd. Bij eerstgenoemde bespreking was de externe accountant van de AFM aanwezig. In verband met de inwerkingtreding van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) heeft de Raad van Toezicht met ingang van 1 januari 2006 een nieuwe externe accountant benoemd, die niet onder toezicht van de AFM staat in het kader van de Wta. De nieuwe externe accountant is werkzaam bij de Auditdienst Financiën van het ministerie van Financiën. Over diverse onderwerpen, waaronder de begroting, is overleg gevoerd met het ministerie van Financiën.

Door middel van de kwartaalrapportages heeft de Raad zich op de hoogte gesteld van de begrotingsuitvoering 2006. Daarnaast heeft de Raad zich meer specifiek van een aantal toezichttaken op de hoogte gesteld door middel van presentaties over onder meer het toezicht op financiële dienstverlening en het toezicht op emissies. Tweemaal per jaar bespreekt de Raad een overzicht van

lopende rechtszaken waarbij de AFM partij is. De Raad is bij elke vergadering kort geïnformeerd over een aantal actuele toezichtkwesties. Bij de bespreking van één onderwerp (in twee vergaderingen) heeft een lid van de Raad van Toezicht daarbij gebruik gemaakt van het statutaire verschoningsrecht in verband met het voorkomen van belangenverstremming.

Voorts besprak de raad het tijdschema van een volgende herziening van de organisatiestructuur en de in het verslagjaar doorgevoerde reorganisatie bij het cluster Informatisering.

Een belangrijke institutionele ontwikkeling vormde de herziening van de statuten en reglementen in het licht van de Wet op het financieel toezicht en de Code Tabaksblad. De Raad van Toezicht en de minister van Financiën hebben de vereiste goedkeuring gegeven aan de herziening van de statuten, die per 31 mei 2006 in werking is getreden.

De heren Bindenga en Hielkema zijn per 15 september 2006 herbenoemd voor een nieuwe termijn van vier jaar als lid van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht besprak begin 2007, in afwezigheid van het bestuur, zowel zijn eigen functioneren als dat van de individuele leden, en trok hieruit conclusies. De Raad van Toezicht besprak, in afwezigheid van het bestuur, tevens het functioneren van het bestuur en van de individuele leden van het bestuur en trok hieruit conclusies.

In het kader van het onderzoek naar rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT-5) deed de Algemene Rekenkamer onderzoek naar het functioneren van de Raad van Toezicht van de AFM. De conclusie daarvan is dat de opzet van het interne toezicht door de Raad van Toezicht voldoet aan de wettelijke eisen, en dat de Raad integraal toezicht op de AFM uitvoert. Daarnaast is de Algemene Rekenkamer nog steeds van mening dat het in beginsel niet toegestaan zou moeten zijn dat een lid van de Raad van Toezicht van de AFM tevens commissaris is bij een beurgenoteerde onderneming. Volgens de door de minister goedgekeurde statuten van de AFM is dit evenwel toegestaan; leden van de Raad van Toezicht mogen overigens geen functies vervullen bij instellingen die beschikken over een vergunning van een financiële toezichthouder.

De Raad van Toezicht spreekt tot slot zijn waardering uit voor de samenwerking met het bestuur en de inzet van bestuur en medewerkers bij het realiseren van de maatschappelijke doelstellingen van de AFM.

drs. A. Baan, *voorzitter*

J. Vroegop, *vice-voorzitter*

prof. dr. A.J. Bindenga RA

H.J. Hielkema

prof. mr. J.W. Winter

De Banck van Leeningh aan de Oudezijdse Voorburgwal. Kunstenaar onbekend. Gravure, 1663.

In het jaarverslag legt de Autoriteit Financiële Markten (AFM) verantwoording af over de uitvoering van de AFM-begroting en de jaaragenda 2006. De kern van het jaarverslag - in aansluiting op de resultaatgerichte begrotingssystematiek 'Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording (VBTB)' - is dat inzicht wordt gegeven in de mate waarin de AFM haar doelstellingen heeft bereikt, wat ze daarvoor heeft gedaan en welke middelen hiervoor zijn ingezet.

Hoofdpunten AFM verslagjaar 2006

- Een verkennend onderzoek van de AFM naar beleggingsverzekeringen leidt in 2006 mede tot bovengemiddelde aandacht voor deze categorie producten. De gebrekkige transparantie in deze markt over de vaak hoge kosten, die deze zogeheten Unit Linked-producten met zich meebrengen, worden erkend door de Commissie Transparantie Beleggingsverzekeringen die in december aanbevelingen doet aan de branche om meer inzicht te geven in deze producten. De verzekeraars omarmen deze als aanbieders van de beleggingsverzekeringen en zeggen tevens toe ook de bestaande 6,5 miljoen polissen nader toe te lichten bij hun klanten.
- Door de inwerkingtreding van de Wet financiële dienstverlening in januari 2006 staat het jaar grotendeels in het teken van de verwerking van duizenden vergunningaanvragen van (assurantie-)tussenpersonen. Een groter dan gepland deel van de capaciteit van de AFM moet worden aangewend om alle aanvragen te behandelen. Ultimo 2006 is ruim 70 procent, circa 8600, van deze aanvragen behandeld. Daarvan zijn er 17 afgewezen. De AFM is voornemens er nog circa 600 af te wijzen.
- De zorgvuldige behandeling van de consument staat in 2006 hoog op de agenda bij de AFM. De invoering van de nieuwe, vereenvoudigde Financiële Bijsluiter betekent een belangrijke stap vooruit. Wel constateert de AFM dat veel nieuwe bijsluiters nog niet voldoen aan de eisen. Bovendien roepen veel kredietreclames vragen op. De AFM intensificeert de handhaving in 2007.
- Het Nederlandse prospectustoezicht blijkt in 2006 bovengemiddeld populair. Door geharmoniseerde Europese regelgeving kan een goedgekeurd prospectus in de hele EU worden gebruikt. In totaal geeft de AFM 363 goedkeurende verklaringen af. De populariteit van Nederland als kapitaalmarkt en de snelle afwikkeling van de ingediende prospectussen zijn de oorzaak van dit hoge aantal.
- De voorgenomen fusie tussen Euronext en NYSE leidt in 2006 tot intensief internationaal overleg tussen de verschillende effectentoezichthouders uit de landen waarin Euronext actief is, onder leiding van de AFM. Met name de transatlantische afstemming van het toezicht op de mogelijke fusiebeurs, met de Amerikaanse SEC als toezichthouder op de beurs van New York, verdient bijzondere aandacht in dit proces. Tevens adviseert de AFM de minister van Financiën bij de beoordeling van de fusie. Het leidt uiteindelijk tot de goedkeuring van de voorgestelde combinatie en een Memorandum of Understanding met de SEC.
- Mede naar aanleiding van AFM-onderzoek naar beleggingsinstellingen 'Zicht op beleggingsinstellingen' en de aanbevelingen van de daarna ingestelde Commissie Winter, komen marktpartijen Euronext, Dufas en NVB in 2006 tot een nieuwe handelssystematiek. Het maakt de handel in beleggingsfondsen transparanter, en brengt deze handel in lijn met de rest van Europa, overeenkomstig de aanbevelingen van de Commissie Winter. De AFM waardeert de voortvarende aanpak die de marktpartijen hierbij laten zien. In het eerste kwartaal van 2007 is het nieuwe systeem in werking getreden.

Dit Jaarverslag is opgebouwd aan de hand van de vier taakgebieden van de AFM: Financiële diensten, Kapitaalmarkt, Financiële infrastructuur-en Integriteit. Deze onderdelen hebben in het jaarverslag ieder een apart hoofdstuk, waarin per taakgebied verantwoording wordt afgelegd over toezichtuitvoering en de toezichtvoorbereiding. Ook worden per taakgebied relevante marktontwikkelingen geschetst. Het jaarverslag bevat dit jaar geen apart hoofdstuk toezichtvoorbereiding, gezien het merendeel van de nieuwe taken gedurende het verslagjaar overgaat in reguliere toezichtuitvoering. Het jaarverslag bevat dit jaar voor het eerst een 'mededeling over de bedrijfsvoering'. Tekstboxen illustreren, net als vorig jaar, bereikte mijlpalen of nieuwe ontwikkelingen voor de AFM. In de tekstboxen wordt dit jaar bijzondere aandacht besteed aan informatie over effecten van de AFM in de markt.

De AFM hecht er ook dit jaar weer aan om in haar jaarverslag externe stakeholders aan het woord te laten over de AFM. Net als voorgaande jaren geeft daarom ook dit jaar een aantal buitenstaanders hun visie op toezicht en de rol van de AFM.

De foto's in het jaarverslag tonen de geïnterviewde stakeholders. Bovendien bevat dit document historisch en actueel beeldmateriaal van gebouwen van financiële instellingen in Amsterdam. Dit materiaal is samengesteld in samenwerking met en met dank aan het Stadsarchief Amsterdam.

De AFM is toezichthouder op het gedrag van en de informatieverstrekking door alle partijen op de financiële markten in Nederland, dat wil zeggen op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. Het statutaire doel van de AFM is het toezien op 'ordelijke en transparante financiële marktprocessen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en zorgvuldige behandeling van cliënten'.

Dit doel is vertaald in drie operationele doelstellingen, die richtinggevend zijn bij de uitvoering van het gedragstoezicht. De drie doelstellingen zijn uitgewerkt in vier taakgebieden, waarin de onderlinge verhoudingen op de financiële markten, transparantie, integriteit en infrastructuur centraal staan.

De drie operationele doelstellingen van de AFM zijn:

- 1 Het bevorderen van de toegang tot de markt
- 2 Het bevorderen van de goede werking van de markt
- 3 Het bevorderen van het vertrouwen in de markt

Bij het realiseren van deze doelstellingen probeert de AFM een zo groot mogelijke welvaartsverhogende bijdrage te leveren. Welvaart is gebaat bij dynamiek en stabiliteit die steunt op het goed functioneren van financiële markten.

Vier taakgebieden

De AFM streeft haar doelstellingen na in vier taakgebieden. In het onderstaande wordt een korte schets gegeven van de taakgebieden.

Taakgebied 1: financiële diensten en producten

Financiële diensten en producten komen uit de bankwereld (betaling, deposito of krediet), de verzekeringswereld (schade-, levens- en naturaverzekeringen) en de effectenwereld (bemiddeling, vermogensbeheer en advisering). De AFM zorgt en ziet toe op voldoende product- en aanbiedertransparantie. Aan aanbieders, bemiddelaars en adviseurs van producten stelt de AFM toetredings-eisen (bijvoorbeeld deskundigheid en betrouwbaarheid). Ook stelt de AFM bij deze partijen eisen omtrent de zorgplicht en de klachtenbehandeling voor niet-professionele klanten. Het voorlichten van het publiek over de financiële markten en het toezicht daarop maakt eveneens onderdeel uit van dit taakgebied.

Taakgebied 2: kapitaalmarkt

Het taakgebied kapitaalmarkt omvat de primaire en secundaire markt. Het betreft met name het toezicht op de informatieverstrekking van effectenuitgevende instellingen alsmede toezicht op handel met voorkennis en marktmanipulatie. Belangrijke taken zijn het zorgen voor en het toezien op eisen omtrent de transparantie van ondernemingen bij het aanbieden en toelaten van effecten tot een gereguleerde effectenmarkt, de doorlopende verplichtingen daarna (rapportages over de financiële situatie van ondernemingen en het openbaar maken van voor beleggers relevante informatie) en eisen die marktmanipulatie verbieden. Een apart onderdeel binnen dit taakgebied vormt het toezicht op de accountants. De accountants zijn niet direct onderdeel van de kapitaalmarkt maar verlenen door de externe certificering een dienst aan verschillende partijen op de kapitaalmarkt.

Taakgebied 3: financiële infrastructuur

Financiële infrastructuur wil zeggen het geheel van de handels-, clearing-, en afwikkelingsmechanismen en het systeem voor het betalingsverkeer. Dit gebied richt zich op het effecten- en betalingsverkeer. Belangrijke taken in dit gebied zijn het zorgen voor een adequate toegang tot de verschillende mechanismen, het zorgen voor adequate transparantie op de infrastructuur (zoals pre- en posttrade transparantie op de handelsmechanismen en de transparantie van het service-

niveau en de kosten voor alle mechanismen) en het toezicht op monopolies zoals momenteel het handelsplatform voor retailleffectenhandel.

Taakgebied 4: integriteit

Het taakgebied integriteit is gericht op het bestrijden van niet-integer gedrag op financiële markten. Dit gebied richt zich op de bestrijding van illegale financiële activiteiten en het voorkomen dat financiële instellingen kwetsbaar worden voor integriteitsinbreuken door het stellen van eisen aan de bedrijfsvoering van instellingen en de betrouwbaarheid van hun bestuurders. Een belangrijke taak van het integriteittoezicht is de bestrijding van misbruik van de financiële sector door de georganiseerde criminaliteit, onder andere door de samenwerking in het Financieel Expertise Centrum (FEC).

Zes uitgangspunten voor toezichtuitvoering

De AFM houdt toezicht op uiteenlopende taakgebieden. De wijze waarop het toezicht wordt ingevuld varieert per toezichtgebied. Wel is er een zestal uitgangspunten, die voor vrijwel alle toezichttaken opgaan.

1. De AFM beperkt zich tot het onmisbare en legt de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van vragers en aanbieders. Dit betekent dat waar marktpartijen kunnen en willen bijdragen aan het toezicht, zowel individueel als collectief, dit de voorkeur heeft boven toezicht door de AFM.
2. De AFM is zoveel mogelijk een oriëntatiepunt, omdat het in de financiële wereld niet altijd evident is wat 'goed' en wat 'fout' is. De financiële wereld is complex, voor het grote publiek, de consument, maar ook voor professionele marktpartijen. Aan de vraag of iets mag of niet, zijn veelal grote financiële belangen verbonden.
3. De AFM is zoveel mogelijk in gesprek met representatieve organisaties van marktdeelnemers, met bestuur van marktpartijen en dagelijks op alle niveaus in de organisatie van marktpartijen. De AFM voert een dialoog met haar opdrachtgevers, de overheid.
4. Bij alle normoverdracht is voor de AFM steeds het uitgangspunt dat er slechts voor een beperkte en bepaalde duur strijdigheid kan zijn tussen werkelijkheid en wet. Het is de kunst te zoeken naar de juiste balans tussen zachte en harde normoverdracht. De AFM beïnvloedt marktdeelnemers door het stimuleren van de wil zich te houden aan de regels en de geest ervan. Dit is zachte normoverdracht. Als zachte normoverdracht niet werkt of de misstand hier direct om vraagt, beïnvloedt de AFM marktdeelnemers door met formele middelen en onverschrokken de wet te handhaven. Dit is harde normoverdracht.
5. De AFM geeft bij de afweging van verschillende belangen waar nodig extra gewicht aan de belangen van deelnemers met zwakkere posities. Daarbij is de AFM er zich van bewust dat teveel bescherming op langere termijn afbreuk doet aan de goede werking van de markt.
6. De AFM houdt expliciet rekening met de kosten en baten van het toezicht, bijvoorbeeld bij de relatie tussen zelftoezicht en bestuursrechtelijk toezicht, preventief en repressief toezicht, transparantie- en zorgplichttoezicht en tussen toezicht aan de poort en doorlopend toezicht.

Dit hoofdstuk gaat achtereenvolgend in op de governance en de bedrijfsvoering van de AFM, als wezenlijke onderdelen voor het realiseren van de AFM doelstellingen. Belangrijke ontwikkelingen en initiatieven voor de beheersing en verbetering van de governance en de bedrijfsprocessen komen kort aan de orde. Het Jaarverslag bevat dit jaar voor het eerst een mededeling over de bedrijfsvoering. In deze mededeling doet het bestuur in eerste instantie zelf een uitspraak over de rechtmatigheid van de heffingen en de bestedingen over 2006. De externe accountant toetst hierbij de getrouwheid van deze verklaring.

Goed bestuur

De Wet financieel toezicht (Wft), die per 31 december 2006 is ingegaan, bevat diverse bepalingen over de 'corporate governance' van de AFM. Het betreft onder meer regels over de benoeming en bezoldiging van de leden van het bestuur en de Raad van Toezicht, alsmede de taken van laatstgenoemd orgaan.

De minister van Financiën¹ heeft voorts aan de Tweede Kamer aangegeven dat organisaties die (mede) onder zijn verantwoordelijkheid opereren, waaronder de AFM, zoveel mogelijk aansluiten bij de bepalingen uit de Code Tabaksblad. De AFM is van mening is dat zij terzake de governance, waar mogelijk en relevant, wil voldoen aan dezelfde set regels die wordt gesteld ten aanzien van de onder haar toezicht staande effectenuitgevende instellingen. In 2006 heeft de AFM haar statuten en reglementen aangepast en in lijn gebracht met de Wft en de relevante bepalingen uit de Code Tabaksblad. De nieuwe statuten zijn conform de wettelijke eisen goedgekeurd door de minister van Financiën, en op 31 mei 2006 van kracht geworden.

De AFM leeft de bepalingen van de Code Tabaksblad (hierna de Code) na. Dit betekent dat de best practice bepalingen van de Code worden toegepast met uitzondering van de volgende best practice bepalingen: II.1.3a, II.1.4, II.2.7, III.1.8, III.5.5, III.5.13, en III.6.3. Gegeven het feit dat de AFM geen beursgenoteerde vennootschap is maar een zelfstandig bestuursorgaan in de vorm van een stichting, is een aantal best practice bepalingen niet toegesneden op de AFM en worden derhalve niet toegepast. Het betreft de best practice bepalingen II.2.1 tot en met II.2.5, III.6.4, III.6.6, III.7.1, III 7.2., III.8, IV.1, IV.2, IV.1.3, IV.4 en V.1.2.

De AFM heeft een overzicht opgesteld van de bepalingen uit de Code die worden toegepast, danwel uitgelegd. In het laatste geval is een motivering vereist. Deze 'pas-toe-of-leg-uit'-matrix is te vinden op de AFM website onder marktpartijen/ governance. Enkele hoofdlijnen hieruit zijn:

- De AFM hanteert de Code ten aanzien van de benoemingsperiode voor het bestuur, nevenfuncties van bestuursleden, en procedure ter vaststelling van de bezoldiging. De Raad van Toezicht stelt de bezoldiging van het bestuur vast en behoeft daarvoor de instemming van de minister.
- De minister heeft in de eerder geciteerde brief tevens de hoofdlijnen voor het bezoldigingsbeleid voor het bestuur opgenomen. Tot 2008 worden de salarissen bevroren. De onkostenvergoeding is gekoppeld aan die voor bewindspersonen. Sinds 1 januari 2006 heeft de AFM een nieuwe pensioenregeling die gebaseerd is op het middelloonstelsel en bijbehorende indexatie-afspraken. Voor oudere werknemers geldt een overgangsregeling. Voor bestuurders geldt bovendien een maximering van de opbouw op 60% van het eindloon.
- De maximale vergoeding bij onvrijwillig ontslag is voor de huidige bestuursleden in de individuele arbeidscontracten bepaald op twee maal het jaarsalaris. Voor nieuw te benoemen bestuursleden zal conform de Code een maximale vergoeding van één jaarsalaris worden aangehouden.
- De AFM kent een incompatibiliteitenregeling (regeling betreffende onvereenigbare functies) en een verschoningsregeling (voor het omgaan met situaties van potentieel tegenstrijdige belangen) die voldoen aan de eisen van de Code. Dit geldt zowel de regels voor het bestuur als de regels voor de Raad van Toezicht.
- De AFM zal vanaf het verslagjaar 2007 een "in control" verklaring afleggen in lijn met hetgeen door de Monitoring Commissie Corporate Governance is voorgesteld als 'good practice' van de best practice bepaling II.1.4, namelijk dat de verklaring zich alleen richt op de financiële rapportage en wordt aangevuld met een beschrijving van de overige risicomanagementactiviteiten. Reden hiervoor is een kosten-batenafweging: de controlelast bij invulling zoals beschreven in de (oorspronkelijke) Code Tabaksblad is aanzienlijk, en te hoog in vergelijking met de opbrengsten.

¹ Zie brief aan de Tweede Kamer van 22 december 2005 (kenmerk: BJZ 2005-0993M)

- De AFM heeft een complianceregeling die strikter is dan de Code voorschrijft. Tevens kent de AFM de voorgeschreven klokkenluideregeling, alsmede een geschenkenregeling en een privacy statement, een integriteitbeleid en een gedragscode informatiebeveiliging.
- Begroting en jaarrekening worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht en vervolgens ter instemming aan de minister van Financiën gezonden. De minister wordt bij de voorjaars- en najaarsronde geïnformeerd over het verloop van de begroting in het lopende jaar. Het jaarverslag wordt na goedkeuring door de Raad van Toezicht uitgebracht aan de minister. Met de minister van SZW zijn voor het toezicht op pensioenuitvoerders afspraken over begroting en verantwoording gemaakt die aansluiten op de verhouding tussen de AFM en de minister van Financiën.
- De externe accountant van de AFM wordt conform de Code benoemd door de Raad van Toezicht. De externe accountant heeft rechtstreeks toegang tot de Audit Commissie van de Raad van Toezicht.
- De AFM heeft een Interne Audit Dienst (IAD). De bevindingen van de IAD worden besproken in de Audit Commissie.

Bijlage 1 bevat een overzicht met uitleg ten aanzien van alle bepalingen uit de Code die niet worden toegepast.

Een ieder heeft het recht om door de AFM en haar medewerkers op een correcte manier te worden behandeld. Indien een persoon van mening is dat dit ten aanzien van een bepaalde aangelegenheid niet het geval is geweest, kan een klacht worden ingediend bij de AFM. Klachten worden intern door de AFM op zorgvuldige en behoorlijke wijze behandeld. De wijze waarop de AFM klachten in behandeling neemt, overeenkomstig hoofdstuk 9 Algemene Wet Bestuursrecht (Awb), staat beschreven in het Klachtenreglement AFM dat op de website van de AFM is te vinden onder marktpartijen / organisatie / klacht over AFM. In 2006 zijn acht klachten ontvangen.

Overlegstructuren

Voor omgang met de externe stakeholders heeft de AFM de stelregel dat de AFM luistert naar al haar belanghebbenden. De dialoog met stakeholders kent een overlegstructuur op drie niveaus: strategisch overleg over relevante ontwikkelingen en de gevolgen ervan op de middellange termijn in het informele bestuursforum; overleg met stakeholders over beleidsvoornemens en de begroting via het 'Adviserend Panel van vertegenwoordigende organisaties' en in expertcommissies waarin specifieke kennis van de markt over nieuwe taken samenkomt.

Overzicht overlegfora Autoriteit Financiële Markten	Aantal bijeenkomsten in 2006	Gespreksonderwerpen
Adviserend panel van vertegenwoordigende organisaties	2	Verantwoording 2005, jaaragenda en begroting 2007, heffingen, verloop begroting 2006, toezicht informatieverstrekking
Commissie Kapitaalmarkt	2	Casuïstiek, wetgeving openbare biedingen/ financiële verslaggeving / toezicht accountantsorganisaties, voorlichtingsbrochures AFM, aandeelhoudersactivisme.
Commissie Financiële Consument	3	AFM consumentenstrategie, Geldwaardering.nl, financiële geletterdheid en educatie van consumenten (een onderwerp dat behandeld wordt binnen het platform CentiQ) en de financiële kennistest.
Expert commissie financiële verslaggeving (i.o.)	nvt	
Expert commissie toezicht accountantsorganisaties (i.o.)	nvt	

Het Adviserend panel van vertegenwoordigende organisaties (ingesteld in 2004) omvat leden uit organisaties van zowel onder toezicht staande instellingen als financiële consumenten. De minister van Financiën vaardigt een toehoorder af. Het panel bespreekt met name de kern-documenten uit de planning- en controlcyclus.

De Commissie Financiële Consument (ingesteld in 2006) adviseert de AFM over haar toezichttaken en voorlichtingstaken in relatie tot de invulling van de rol van de AFM op het gebied van de financiële consument. De Commissie Kapitaalmarkt is in april 2005 geïnstalleerd en bestaat uit 14 externe experts. Zij adviseert de AFM inzake casuïstiek, wetgevingsaspecten en interpretaties inzake openbare biedingen, marktmisbruik en prospectusvraagstukken. Tevens adviseert de Commissie over de hoofdlijnen van het beleid inzake het toezicht op financiële verslaggeving en het toezicht op accountantsorganisaties.

Met de recente inwerkingtreding van de Wet toezicht accountantsorganisaties en de Wet toezicht financiële verslaggeving zullen de expertcommissies op het gebied van financiële verslaggeving en accountantscontrole in 2007 worden ingesteld.

Het Platform financiële dienstverlening is in 2005 gedechargeerd. Het overleg met de sector wordt voortgezet in het kader van de Stichting Financiële Dienstverlening. Op bestuurlijk niveau is in 2006 voorts bilateraal overleg gevoerd met verschillende vertegenwoordigende organisaties, waaronder de NVB, het Verbond van Verzekeraars, DSI, de Stichting Financiële Dienstverlening, de Raad voor de Effectenbranche en de Pensioenkoopels.

De leden van de diverse commissies zijn op de website van de AFM te vinden onder marktpartijen / governance / externe stakeholders.

Zelfregulering / samenspel met de marktpartijen

Het naleven van wet- en regelgeving is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de instellingen die deel uitmaken van de markt. De AFM stimuleert deze verantwoordelijkheid via dialoog en door middel van communicatie en voorlichting. Daarnaast ondersteunt de AFM gemeenschappelijke initiatieven van marktpartijen, in de vorm van zelfregulering en gedragsnormen. In dit stuk worden een aantal samenwerkingsverbanden en marktinitiatieven kort toegelicht.

Regelgeving beweegt zich de laatste jaren van gesloten normen in de richting van open normen (van 'rule based' naar 'principle based'), waarbij individuele instellingen en brancheorganisaties de ruimte hebben om een eigen invulling te geven aan de algemene normen die door regelgeving voorgeschreven worden. Dit geeft meer mogelijkheden voor de markt om de regelgeving in te passen in de bestaande situatie, hetgeen meer flexibiliteit en lagere nalevingkosten mogelijk maakt. De AFM toetst als toezichthouder of de instellingen, individueel en collectief door middel van zelfregulering, voldoende invulling aan de open normen geven.

Stichting Financiële Dienstverlening

Eén vorm van samenwerking tussen de AFM en marktpartijen bestaat eruit dat marktpartijen in georganiseerd verband een bijdrage leveren aan de doelstellingen van het toezicht. Zo hebben de AFM en brancheorganisaties in de voorbereiding van de invoering van de Wfd intensief overleg gevoerd binnen het Platform Financiële Dienstverlening. Dit platform heeft een grote bijdrage geleverd aan de invulling van de lagere regelgeving van de Wfd (in het Besluit financiële dienstverlening, Bfd). Ook is uit het platform het initiatief voortgekomen tot de oprichting van de Stichting Financiële Dienstverlening (StFD).

De StFD heeft als doel een zelfstandige bijdrage te leveren aan het realiseren van de uitgangspunten van de Wfd. Dit doet de StFD onder meer door een self assessment (SA) uit te zetten onder haar ruim 8500 deelnemers en individuele feedback te geven op de resultaten van dit SA. Deze activiteiten resulteren in een verlaging van de toezichtinspanning die de AFM onder de deelnemers van de StFD dient te leveren, hetgeen resulteert in een lagere heffing voor het toezicht van de AFM voor deze deelnemers.

Vastgoed-CV's

Een andere vorm van marktinitiatief heeft zich op het gebied van vastgoed-CV's afgespeeld. De AFM heeft in april 2005 een kritisch rapport over de markt voor vastgoed-CV's en maatschappen gepubliceerd. In 2006 zijn aan de aanbodzijde van de markt twee initiatieven opgestart ten einde vorm te geven het zelftoezicht, de Stichting Transparantie Vastgoedfondsen (STV) en de Vereniging Vastgoed Fondsen (VVF). Hiermee heeft de markt zelf ook blijk gegeven het belang in te zien van een grotere transparantie en verdere professionalisering van de markt voor besloten vastgoedbeleggingen. Beide initiatieven maken zich sterk voor een gedragscode waarin integriteit en het belang van de belegger centraal staat. Verder wordt een aantal best practices ontwikkeld op het gebied van transparantie en bedrijfsvoering die een aanvulling zijn op de wettelijke vereisten.

Commissie Kapitaalmarkt

De Commissie Kapitaalmarkt bestaat uit 14 externe experts die de AFM adviseert inzake casuïstiek, wetgevingsaspecten en interpretaties ter zake openbare biedingen, marktmisbruik en prospectusvraagstukken. Tevens adviseert de Commissie over de hoofdlijnen van het beleid inzake het toezicht op financiële verslaggeving en het toezicht op accountantsorganisaties. De Commissie is in april 2005 geïnstalleerd.

In 2006 is de Commissie tweemaal bijeen geweest en zijn leden individueel benaderd ter zake van casuïstiek. Tijdens de bijeenkomsten is onder meer met de leden gesproken over wetgevingstrajecten Openbare Biedingen, Financiële Verslaggeving en Toezicht Accountants alsmede conceptvoorlichtingsbrochures. Daarnaast is een discussie gevoerd over het onderwerp aandeelhoudersactivisme.

Toezicht op accountantsorganisaties

In het kader van het Toezicht op accountantsorganisaties is veel tijd gestoken in het tot stand brengen van de samenwerking met de beroepsorganisaties van accountants NIVRA en NOVAA, en met de SRA, een samenwerkingsverband van accountantsorganisaties. Op 28 september heeft de AFM een convenant gesloten met de SRA. In het convenant is vastgelegd op welke wijze de AFM steunt op de kwaliteitstoetsingen van de SRA bij de uitoefening van het toezicht, na de fase van vergunningverlening.

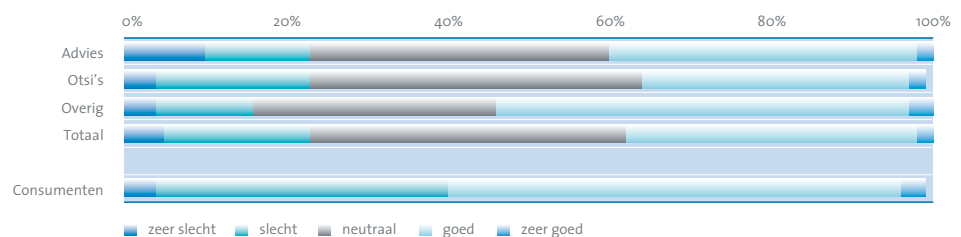
Consumptief krediet

Een andere wijze van samenwerking is gehanteerd bij de follow-up van het themaonderzoek consumptief krediet dat de AFM in 2006 heeft uitgevoerd. De AFM heeft in dit onderzoek geconstateerd dat de norm voor het voorkomen van overkreditering die in de markt gangbaar is ontoereikend was. De AFM is in overleg getreden met de brancheorganisaties die het initiatief genomen hebben om deze norm te verbeteren, hetgeen in het voorjaar van 2007 zal leiden tot een nieuwe gedragscode van VFN en NVB.

Externe toetsingen

In de aanloop naar dit Jaarverslag heeft de AFM onder haar stakeholders een enquête gehouden over haar functioneren. De enquête is door bijna 500 mensen aangegrepen om hun mening over de AFM te ventileren. Er zijn kritische noten gekraakt, maar deze lijken vooral opbouwend bedoeld. Dit mag blijken uit het totaaloordeel over de AFM in 2006, dat gematigd positief uitvalt.² Meer dan driekwart van de respondenten beoordeelt de AFM met neutraal of beter. Respondenten uit de categorie overig (politiek, (semi)overheid, media, wetenschap en consumentenvertegenwoordiging) zijn iets positiever over de AFM dan de respondenten uit de categorieën advies (advocatuur, consultancy en branchevertegenwoordiging) en respondenten die werken bij onder toezicht staande instellingen (OTSI's).

De met de AFM bekende consumenten zijn positiever over de AFM dan de geënquêteerde stakeholders. De meeste stakeholders zijn van mening dat de kwaliteit van de AFM gelijk is gebleven in 2006 ten opzichte van 2005. Ongeveer een kwart vindt dat de kwaliteit van de AFM in 2006 is toegenomen. Interessant is verder dat langer onder toezicht staande instellingen iets positiever oordelen over de AFM.

Figuur 1: Totaaloordeel over de AFM in 2006

Bron Consumenten: AFM Consumentenmonitor 2006, vraag 'Welke indruk heeft u van de AFM?'. Respons van consumenten die AFM globaal of goed kennen.

² De enquêteresultaten zullen in een apart te verschijnen rapport nader worden toegelicht.

Commentaar:

- '2006 was voor de AFM een tropenjaar. Ik ga ervan uit dat de servicelevels in 2007 worden verbeterd.'
- 'Al met al een steeds meer solide apparaat'
- 'Alles kan beter maar knap wat er nu al is'
- 'Een logge, arrogante instelling, die ver boven het volk en de rest van Nederland staat'
- 'Blij dat de AFM er is, ondanks de druk die het op de marktpartijen legt'

Het gematigd positieve totaaloordeel gaat hand in hand met een kritische blik op de kosten. Tweederde van de respondenten vindt de kosten van de AFM te hoog. Dit resultaat wordt sterk gedreven door de onder toezicht staanden, waarvan driekwart de kosten te hoog vindt. Bij de groep overigen ligt dit percentage op 39%.

Commentaar:

- 'De kosten bestaan niet alleen uit 'harde' nota's maar ook uit de enorme toename van administratieve belasting van met name kleine organisaties.'
- 'Vroeger betaalde ik ca. € 65,- aan de SER...'
- 'Ik heb te weinig zicht op het middellange termijnrendement.'
- 'De betrouwbaarheid van financiële producten is toegenomen. Voorts heeft de AFM naar mijn mening een sterk disciplinerende werking ten aanzien van aanbieders van financiële producten.'

Naast een score voor het totaalbeeld is in de enquête ook gevraagd wat de AFM volgens de respondenten in 2006 goed en juist niet goed heeft gedaan. Meer dan de helft van de respondenten heeft hierop geantwoord. Tabel 1 geeft de top 10 van onderwerpen. In de kolommen 'goed' en 'niet goed' staat tussen haakjes het percentage van het totale aantal respondenten dat het betreffende onderwerp als goed resp. niet goed benoemde. De top drie van onderwerpen springt er duidelijk uit, en bestaat uit interpretatie en voorlichting, Wfd en profilering. Opvallend is dat deze onderwerpen ongeveer even vaak positief als negatief genoemd worden. Een derde van de respondenten noemt andere onderwerpen dan de top 10. Het betreft hier veelal algemene antwoorden ('de AFM heeft niets goed gedaan') of antwoorden die verwijzen naar een persoonlijke kwestie ('de AFM heeft een door mij aangedragen onderwerp niet goed aangepakt').

Tabel 1: Top 10 van goed en slecht beoordeelde activiteiten van de AFM in 2006

Onderwerp	Goed %	Commentaar	Niet goed %	Commentaar
1 Interpretatie en voorlichting	7,3	Goede informatievoorziening. Duidelijk, tijdig en goed voorlichtingsmateriaal	6,3	Onvoldoende standpunt innemen, onvoldoende verantwoordelijkheid nemen
2 Wfd	5,9	Vlotte afwikkeling vergunningaanvragen	6,5	Onduidelijke opleidings-eisen
3 Profilering	6,3	AFM als marktmeester gevestigd. Zichtbaar voor consument	5,7	Te weinig, onbekend bij consument / Te veel, te snel en ongefundeerd optreden / Angst zaaien
4 Werkwijze	2,8	Goed de dialoog aangegaan	3,5	Onvoldoende praktijk-kennis. Benadering te juridisch. Inconsistentie binnen AFM. Teveel gericht op grote partijen
5 FB	2,2	Duidelijke verbetering t.o.v. de oude bijsluiter, lay-out is goed	3,9	Berekeningswijze ondoorzichtig, maatmens-gedachte slaat de plank mis
6 Malafide partijen	3,3	Goed aangepakt en gewaarschuwd	0,6	Echte slechteriken worden niet gevangen
7 Unit-linked	2,4	Goed	0,8	Geheimhouding was schadelijk
8 Administratieve lasten	0,0		3,3	Regelgeving (Wfd, Wta) vormt lastenverzwaring (financieel, opleiding, administratie), moeilijk te dragen vooral voor kleine kantoren
9 Zorgplicht	1,0		1,2	Te veel / te weinig
10 Integriteit	0,8	Terecht hoog op agenda geplaatst	0,8	Te hard van stapel gelopen
Overig	16,3		19,3	
Geen opmerkingen	51,6		48,2	
Totaal	100		100	

De genoemde getallen geven het percentage van het aantal respondenten aan dat het betreffende onderwerp als eerste noemt.

Afgaand op de kritisch-opbouwende toon in de enquête heeft de AFM nog veel te doen, maar heeft ze vooralsnog de goodwill van haar stakeholders. Nuancering hierbij is dat het onmogelijk is om iedereen tegelijk tevreden te stemmen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de top 3 van zaken die goed en niet goed gegaan zijn in 2006, door ongeveer evenveel mensen positief als negatief genoemd worden. Het blijkt ook uit de kritiek op zaken als profilering en zorgplicht, waar sommigen vinden dat de AFM te ver gaat, terwijl anderen menen dat er nog wel een tandje bij kan. Als paradox van het toezicht doet de toezichthouder dus voor de één te veel, en voor de ander te weinig, maar doet het nooit voor iedereen tegelijk goed.

Bekendheid en imago van de AFM

De AFM Consumentenmonitor meet sinds 2004 de bekendheid van de AFM onder consumenten. De (geholpen) naamsbekendheid was in 2006 vrijwel gelijk aan de bekendheid in 2004. Tweederde van de consumenten heeft niet eerder van de AFM gehoord en een vijfde kent de AFM alleen van naam. Eén op de tien weet globaal wat de AFM doet, 3% weet dat vrij goed.

In hoeverre kent u de Autoriteit Financiële Markten (AFM)?	2004	2005	2006
ik heb er niet eerder van gehoord	66%	60%	67%
ik ken ze van naam	21%	23%	20%
ik ken ze van naam en weet globaal wat ze doen	10%	12%	10%
ik weet vrij goed wat ze doen	3%	4%	3%

De spontane bekendheid van de AFM is in 2006 wel gestegen. Bij de open vraag (niet opgenomen in de tabel hierboven) naar wie de toezichthouders zijn op de financiële markt noemde 18% de AFM. Dat is meer dan het dubbele van de 8% uit 2004. Dit percentage is naar het oordeel van de AFM echter nog te laag voor een effectieve taakuitoefening.

Aan alle consumenten die de AFM kennen zijn een aantal vragen gesteld over het imago van de AFM. Consumenten vinden vooral dat de AFM verstand van zaken heeft (72%) onmisbaar is in de samenleving (71%) en integer (67%) is.

De Algemene Rekenkamer concludeerde in maart 2006 dat de AFM belangrijke verbeteringen heeft gerealiseerd na de publicatie van haar rapport "Zicht op de prestaties van de Autoriteit Financiële Markten bij het tegengaan van oneerlijke effectenhandel". Volgens de Rekenkamer is "het handhavingsbeleid van de AFM pro-actiever geworden". In haar bevindingen wijst de Rekenkamer erop dat de AFM onder meer onaangekondigde onderzoeken uitvoert en de nadruk legt op het uitvoeren van themaonderzoeken. Verder is het sanctiebeleid aangescherpt. Het ministerie van Financiën heeft in een nota een wetsvoorstel aangekondigd, om te komen tot verdere aanscherping van het boetstelsel voor overtredingen van financiële gedragsregels. Doordat de beleidsinformatie van de AFM is verbeterd, ontstaat meer inzicht in de prestaties van de AFM bij het tegengaan van oneerlijke effectenhandel. Ten slotte is ook de voorlichting aan beleggers verbeterd", aldus de Algemene Rekenkamer in haar conclusie.

In een ander -departementsbreed- onderzoek (RWT-5) keek de Algemene Rekenkamer naar het toezicht op de AFM door het ministerie, de rechtmatigheid en relevante aspecten van de bedrijfsvoering. De AFM heeft met voldoening kennis genomen van de conclusies van de Rekenkamer, in het bijzonder dat de AFM in voldoende mate verantwoording aflegt in het jaarverslag en in andere publicaties. Ook deed de Rekenkamer een verdiepend onderzoek naar het interne toezicht van de raad van toezicht. De conclusie hiervan was dat de opzet hiervan voldoet aan de wettelijk te stellen eisen, en dat de raad integraal toezicht op de AFM uitvoert.

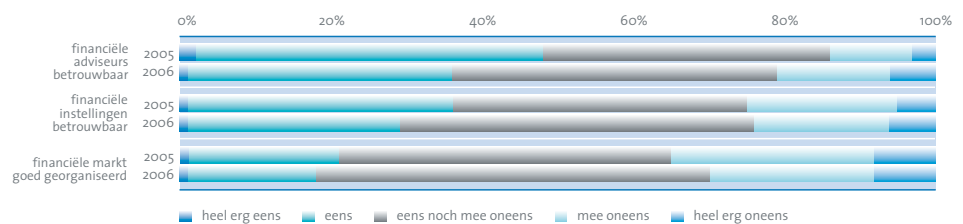
De AFM onderwierp haar jaarverslag over 2005 ook aan externe toetsing. In het kader van de gezaghebbende F.G. Kordes-trofee voor verslaggeving en prestatieverantwoording door publieke organisaties ontving de AFM een eervolle vermelding. De jury noemt de kwaliteit van het jaarverslag "zeer hoog" en vindt dat "de interactie met belanghebbenden via diverse platforms en ad hoc activiteiten de gedrevenheid toont waarmee de AFM draagvlak creëert voor haar activiteiten".

Outcome indicatoren

Zoals aangegeven in het Jaarverslag 2005, streeft de AFM er naar om verantwoording af te leggen over doelbereiking aan de hand van 3 indicatoren, te weten mate van naleving van gedragsnormen, de kwaliteit financiële dienstverlening en het vertrouwen van consumenten en marktpartijen in markten.

Om de mate van naleving te bepalen maakt de AFM onder andere gebruik van het zogeheten bijdragemodel. Dit is een vorm van self-assessment op basis van een vragenlijst die tweejaarlijks door financiële instellingen wordt ingevuld. Deze kwantitatieve meting heeft in 2006 niet plaatsgevonden. Een indicatie van de naleving van de gedragsnormen is overigens wel opgenomen in de diverse hoofdstukken. De reden voor het niet uitvoeren van deze self-assessment was dat door de wijzigingen in de regelgeving de toegevoegde waarde van het uitrollen van het self-assessment te gering was ten opzichte van de inspanning die het zou kosten voor onder toezichtstaande instellingen. In 2007 zal de vragenlijst in aangepaste vorm opnieuw worden uitgerold.

Een belangrijke indicator voor de AFM is de kwaliteit van de dienstverlening aan de financiële consument en het vertrouwen dat consumenten hebben in de financiële markten. De AFM onderzoekt sinds eind 2004 ieder half jaar de ontwikkelingen in het gedrag en attitudes van financiële consumenten. De Consumentenmonitor 2006 is dit jaar uitgevoerd onder 3.000 respondenten (waarvan 2.000 recent een financieel product hebben afgesloten).

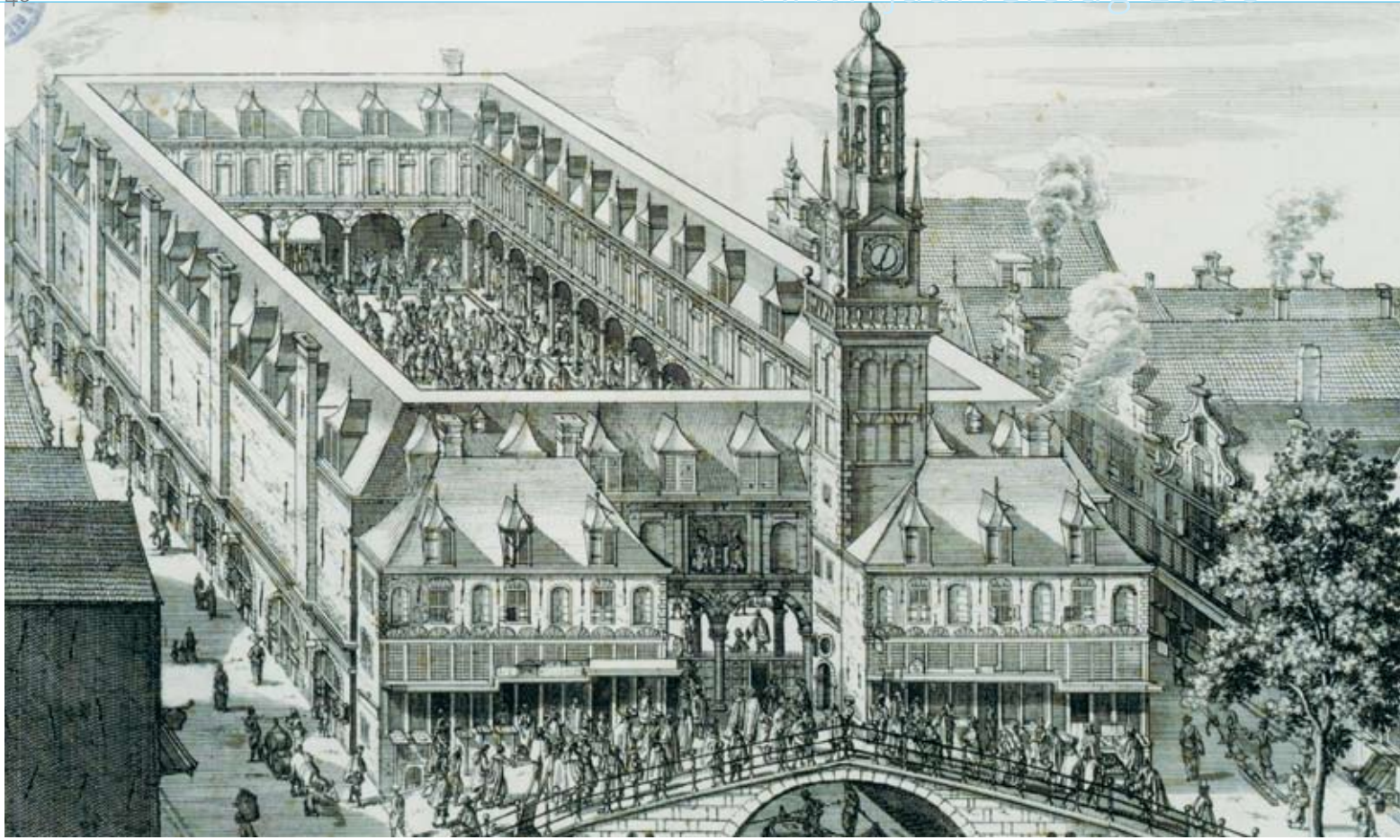

De grafiek laat zien dat het vertrouwen in financiële instellingen in 2006 is gedaald ten opzichte van 2005. De betrouwbaarheid van financiële adviseurs blijft laag. Zoals al verwoord in het voorgaande jaarverslag kent het onderwerp 'kwaliteit financiële dienstverlening' een bijzondere paradox. Deze paradox is gelegen in een toenemende transparantie die er toe leidt dat consumenten de werkelijke kwaliteit van de dienstverlening beter kunnen inschatten. De verwachte afname van het vertrouwen in de financiële dienstverlening heeft zich inderdaad voorgedaan. Deze kan zijn gelegen in de toenemende transparantie rond beleggingsverzekeringen. De AFM verwacht dat deze lijn zich in 2007 nog verder door zal zetten, maar dat op de langere termijn de transparantie leidt tot een verbeterde dienstverlening en daarmee tot een hoger vertrouwen van de financiële consument.

Een positieve trend in lijn met de vergrote transparantie is dat consumenten meer verantwoordelijkheid voor zichzelf zien. In 2006 vindt bijna de helft (48%) van de consumenten dat zij zelf de grootste verantwoordelijkheid hebben bij het afsluiten van een financieel product, tegen 43% in 2005. Vooral recente afsluiters van een hypotheek (60%) vinden de consument zelf verantwoordelijk (zie ook de tekstbox op blz. 69).

Ten aanzien van het vertrouwen in de AFM als toezichthouder wordt verwezen naar de resultaten van de enquête die de AFM heeft uitgevoerd onder haar stakeholders in de aanloop naar het jaarverslag 2006 (zie blz 41-44).

Oude beurs van Hendrick de Keyser aan het Rokin. Kunstenaar onbekend. Gravure 1664.

In dit hoofdstuk verantwoordt de AFM zich over de bedrijfsvoering. Hierbij wenst de AFM niet alleen aan te sluiten op de normenkaders die op haar van toepassing zijn als zelfstandig bestuursorgaan en als financieel toezichthouder, maar ook aan de set regels die wordt gesteld ten aanzien van de onder haar toezicht staande effectenuitgevende instellingen. De AFM zoekt in het bijzonder aansluiting op de aanbevelingen van de Commissie Frijns ten opzichte van de Code Tabaksblat.

Mededeling over de bedrijfsvoering en rechtmatigheid

De AFM heeft op een gestructureerde wijze aandacht besteed aan haar bedrijfsvoering. De volledige planning- en controlcyclus is doorlopen waarbij aan de hand van een beleidskader individuele jaarplannen en begrotingen per organisatieonderdeel zijn opgesteld die vervolgens zijn geconsolideerd in een AFM-brede begroting. Op de uitvoering wordt op basis van managementrapportages doel- en resultaatgericht gestuurd. Maandelijks worden financiële en niet-financiële resultaten gerapporteerd en indien nodig besproken. Ieder kwartaal wordt door de verantwoordelijke budgethouder volgens een vast stramien gerapporteerd over de realisatie van geplande activiteiten, afgezet tegen de gestelde doelen, en wordt, indien nodig, bijgestuurd door bestuur en/of Raad van Toezicht. Daarbij spelen ook prestatie-indicatoren een belangrijke rol (zie hieronder).

Het financieel beheer wordt binnen de AFM op gestructureerde wijze vormgegeven. Ter beheersing van de financiële risico's beschikt de AFM over een stelsel van interne procedures met ingebouwde controles zoals autorisatie, functiescheidingen, verplichte documentatie en vastlegging. Tevens zijn in 2006 een tweetal interim-controles door de externe accountant uitgevoerd onder meer gericht op de opzet, het bestaan en de werking van de belangrijkste financiële processen, de rechtmatigheid van de heffingen en de lasten over 2006. De aanbevelingen die hieruit voortkwamen zijn opgepakt en worden geïmplementeerd.

In het algemeen is er sprake van een rechtmatige begrotingsuitvoering. In een beperkt aantal gevallen is nog niet Europees aanbesteed terwijl dat wel had moeten gebeuren. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van € 0,86 miljoen aan gedane uitgaven en aangegane verplichtingen, hetgeen overeenkomt met 1,17% van de som der lasten over het jaar 2006. Voor een deel is hierbij een bewuste keuze gemaakt tussen het belang van rechtmatigheid en de gewenste doelmatigheid. In deze afweging tussen doelmatigheid en rechtmatigheid is gekozen voor een zo efficiënt mogelijke besteding van middelen. Daarnaast geldt dat voor één specifiek aangegane verplichting de AFM in de veronderstelling verkeerde dat Europese aanbesteding niet nodig was. Deze veronderstelling is achteraf onjuist gebleken.

Ter verdere verbetering van het inkoopproces, de doelmatigheid en de daarmee verbonden rechtmatigheid van uitgaven is per 1 januari 2007 een centrale inkoopadviseur aangesteld. Deze functie richt zich op het ondersteunen van alle budgethouders van alle organisatie-eenheden in het naleven van de inkoopvoorschriften en het contractbeheer.

Groeipad inzake risicobeheersing

De AFM wenst als toezichthouder op de financiële markten haar risicobeheersing goed in te vullen. Behalve de corporate governance Code van Tabaksblat en de Commissie Frijns, kijkt de AFM ook naar de ontwikkelingen in het denken over risk management. Op basis van het Enterprise Risk Management framework van COSO is in kaart gebracht op welke terreinen en met behulp van welke middelen de AFM vorm geeft aan risicomanagement, rekening houdend met het specifieke karakter van de AFM als toezichthouder en de afwezigheid van ondernemingsrisico's bij de AFM.

Het beeld dat uit deze analyse naar voren komt, is dat de AFM over meerdere tools in haar primaire en ondersteunende processen beschikt om bepaalde risico's te signaleren, analyseren en/of te beheersen. Teneinde de toezichtuitoefening goed vorm te geven is het immers van belang om de risico's die zich (kunnen) voordoen op de financiële markten goed te signaleren, analyseren, beheersen en te monitoren. Ook voor de interne bedrijfsvoering heeft de AFM aandacht voor het managen van interne risico's als onderdeel van haar planning- en controlcyclus en het beleid t.a.v. integriteit en compliance.

Van belang is ook dat de Interne Audit Dienst (AID) in 2006 verder is uitgebouwd. De focus van de IAD lag in 2006 op compliance aan geldende wet- en regelgeving en interne afspraken, op de betrouwbaarheid van (management)informatie, en op de efficiency van de processen binnen de AFM.

In zijn geheel is de risicoaanpak op onderdelen nog gefragmenteerd. In 2007 zal gewerkt worden aan een integrale aanpak van risicomanagement binnen de AFM die past bij de aard, de diversiteit en de omvang van de organisatie en haar bedrijfsprocessen. Hierbij zal gewerkt worden op basis van een risicoprofiel waarin de risicobereidheid van de AFM bepaald wordt ten aanzien van een typologie van risico's welke onder meer politieke-, reputatie-, juridische aansprakelijkheids-, personele- en vertrouwensrisico's omvatten.

Na de voltooiing van het groeipad inzake risicomanagement zal de AFM over het verslagjaar 2007 voor de eerste maal uitgebreid rapporteren over de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen.

Doelmatigheid

Doelmatigheid van bedrijfsvoering gaat over kosten en kwaliteit van de prestaties die in het kader van de uitvoering van beleid worden geleverd (output gerelateerd aan de input). Alhoewel de AFM conform de wetgeving in de Wft over het verslagjaar 2007 zich voor het eerst dient te verantwoorden over de doelmatigheid zijn er over het verslagjaar 2006 reeds enige indicatoren beschikbaar voor de doelmatigheid van de bedrijfsvoering. Zo geeft het percentage direct toezicht aan welk deel van de totale tijdsbesteding van AFM-medewerkers is besteed aan het primaire proces van de AFM, het houden van toezicht. Dit percentage is de afgelopen jaren sterk opgelopen en in 2006 met nog eens 9% procent gestegen.

In 2002 is met het ministerie van Financiën de afspraak gemaakt dat de kosten van bestaande taken ten hoogste reëel constant gehouden zouden worden op het niveau van 2002 (met een correctie voor de CAO loonstijging). Zoals blijkt uit de tabel is door een vergroting van de efficiency bereikt dat de kosten voor de bestaande taken belangrijk dalen ten opzichte van dat niveau. In reële termen (d.w.z. gecorrigeerd voor inflatie) ligt het niveau van deze kosten in 2006 ruim 25 procent onder het niveau van 2002. Ook in nominale termen dalen deze kosten. Ten opzichte van de realisatie 2005 dalen deze kosten met ruim 1% nominaal.

	2002	2003	2004	2005	2006
Ontwikkeling percentage directe uren	36%	37%	40%	43%	52%

Realisatie versus kostenkader (x miljoen euro)	kostenkader	kosten	nominaal verschil	procentueel verschil %
Realisatie 2002	24,61	24,96	0,35	1,4%
Realisatie 2003	25,59	18,34	7,26-	-28,4%
Realisatie 2004	32,99	27,51	5,48-	-16,6%
Realisatie 2005	29,62	24,73	4,89-	-16,5%
Realisatie 2006	32,82	24,34	8,48-	-25,8%
Cumulatief verschil			25,75-	

Prestatie-indicatoren

De AFM implementeert het werken met prestatie-indicatoren in de interne sturing en de externe verantwoording. Het vertrekpunt is daarbij hoe een bijdrage geleverd wordt aan de doelstellingen van de AFM. Voor 2005 heeft elke toezichttaak en bedrijfsvoeringonderdeel eigen prestatie-indicatoren binnen dit kader geformuleerd. Daarnaast zijn er AFM-brede prestatie-indicatoren benoemd. Begin 2006 is deze set herzien op basis van meetbaarheid en relevantie. Halverwege het jaar is een IAD onderzoek naar de prestatie-indicatoren uitgevoerd en is een begin gemaakt met de implementatie van de aanbevelingen.

Voor 2007 streeft de AFM naar een verdere groei in deze basisset prestatie-indicatoren. Specifieke aandacht wordt hierbij besteed aan prestatie-indicatoren op het niveau van de maatschappelijke effecten (outcome), bijvoorbeeld indicatoren ten aanzien van de ontwikkelingen in financiële markten, de reputatie van financiële markten of de reputatie van de AFM als toezichthouder, die mede door middel van ex-post evaluatieonderzoek onderzocht zullen worden.

In de vellen voorin het jaarverslag wordt het totaaloverzicht van de AFM basis set van prestatie-indicatoren weergegeven.

Kwaliteitszorg

De ambitie van de AFM is om kundig en gezaghebbend te zijn en de groei in omvang en aantal taken gepaard te laten gaan met een groei in kwalitatieve zin. Binnen de AFM worden initiatieven ontplooid om zowel het toezicht als de bedrijfsvoering verder te professionaliseren en daarmee kwaliteit te bestendigen. Naast het verhogen van de prestatiegerichtheid en (kosten)efficiency, worden ook hogere eisen gesteld aan kwaliteit in bredere zin.

In 2006 is de AFM gestart met een jaarlijkse kwaliteitsscan waarin de stand van zaken wordt bepaald en prioriteiten voor verbeteringen worden geselecteerd. Daarnaast heeft de AFM haar initiatieven en maatregelen beschreven op het gebied van kwaliteitszorg. Hierin zijn onder meer de kwaliteitsverbetering in het toezichtproces opgenomen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd.

In het project Consistentie en Effectiviteit Toezichtstrategieën heeft de AFM kwaliteitscriteria ontwikkeld voor de verschillende toezichtstrategieën. De gedachte hierachter is dat ongeacht de aard van het toezichtgebied over dezelfde aspecten moet worden nagedacht, wat zijn weerslag moet vinden in de aanpak en in de praktijk. Een centraal instrument van de AFM is het bijdragemodel. Het bijdragemodel houdt in dat de ondernemingen zelf een door de AFM opgestelde vragenlijst invullen en daarbij aangeven in welke mate zij voldoen aan de wettelijke normen op deelterreinen. Het invullen van het bijdragemodel leidt er toe dat ondernemingen actief worden ingeschakeld waardoor het 'ownership' van de normen aanmerkelijk wordt vergroot. In het kader van 'slim toezicht' is een checklist ontwikkeld met concrete aanwijzingen voor het uitvoeren van onderzoeken bij financiële ondernemingen.

In 2006 is het AFM handhavingsbeleid geactualiseerd. Naast de uitgangspunten bevat het handhavingsbeleid algemene richtlijnen over o.a. de keuze tussen een bestuursrechtelijke en een strafrechtelijke aanpak, de handhaving in de eerste periode van nieuwe toezichttaken, en het verschil tussen open en gesloten normen. Daarnaast heeft de AFM in 2006 een 'internationale visie en strategie' ontwikkeld. Het vormt voor wat betreft het internationale optreden de schakel tussen enerzijds de algemene (nationale) visie en strategie van de AFM en anderzijds het (komende) meerjarentermijnplan 2006-2008.

Bedrijfsvoeringclusters

De bedrijfsvoeringclusters van de AFM richten zich op een optimale ondersteuning van de toezichttaken en de toezichtvoorbereidende taken met het oog het realiseren van de AFM doelstellingen. Ze omvatten de in- en externe communicatie, publieksvoorlichting, organisatieontwikkeling, het personeelsbeleid, de facilitaire dienst, de ondersteuning op het gebied van informatisering en control & financiën. De AFM kent een complianceregeling en -officer en tevens een privacy officer die toezicht houdt op de naleving binnen de organisatie van de Wet bescherming persoonsgegevens. Daarnaast dient de Interne Audit Dienst (IAD) als onafhankelijk intern controle orgaan. Hieronder worden enkele belangrijke kritische initiatieven en bereikte resultaten van de bedrijfsvoeringclusters genoemd:

- Ter versterking van de interne sturing en de externe verantwoording is het werken met prestatie-indicatoren verder ontwikkeld door het hanteren van een basisset indicatoren voor alle toezichttaken. Aanbevelingen van het IAD onderzoek inzake prestatie-indicatoren bij de AFM zijn hierbij meegenomen.
- In het licht van de Wft en de Code Tabaksblat zijn per 31 mei de statuten van de AFM herzien. De reglementen van het bestuur en de Raad van Toezicht zijn hier eveneens op aangepast.
- Mede naar aanleiding van de Wft is er een nieuw, beknopter beslissings- en tekeningsmandaat opgesteld, dat op 1 januari 2007 van kracht is geworden.
- Ter verhoging van de efficiency is per 1 oktober het 'Loket AFM' (inclusief DigiD) operationeel geworden, het digitale portaal voor het aanleveren van informatie door onder toezicht staande instellingen.
- Een inventarisatie van mogelijke risico's in Europese aanbestedingen is uitgevoerd en zijn er op verschillende terreinen Europese aanbestedingen gestart c.q. afgerond, waaronder inkoopadviesdiensten.
- De keuze voor een nieuw compliance softwaresysteem voor automatisering van de gesloten lijst is gemaakt, zodat beoordeling, beantwoording en fiattering inzake eventuele transacties van werknemers gestandaardiseerd worden.
- De website van de AFM is aangepast aan de structuur van de op 1 januari ingevoerde Wet op het financieel toezicht. Ten behoeve van de invoering van de Wet op het financieel toezicht is het tijdschriftsysteem tevens volledig opnieuw ingericht naar taken en groepen instellingen.
- Als onderdeel van haar belangrijke publieksvoorlichtingfunctie heeft de AFM op het internet een financiële kennistest geïntroduceerd en is de tweede release van het internetplatform Geldwaardering gelanceerd.

Introductie nieuwe websites

De AFM heeft al enkele jaren een aparte consumentenwebsite (www.afm.nl/consumenten). In 2006 telde de site in totaal 647.436 bezoeken waarvan 237.000 unieke bezoekers. In 2005 telde de site 233.124 bezoeken waarvan 89.635 unieke bezoeken. Het bezoekersaantal is met name in het laatste kwartaal fors gestegen.

In november heeft de consumentenwebsite de tweede prijs behaald bij de uitreiking van de ABC-trofee. De Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering kent ieder jaar deze trofee toe aan initiatieven met bijzondere belangstelling voor de problemen van laaggeletterden of met opvallende aandacht voor eenvoudig taalgebruik.

Om consumenten bewust te maken en hen te helpen bij het nemen van een verantwoorde beslissing heeft de AFM in 2006 een drietal nieuwe websites geïntroduceerd.

In maart ging op initiatief van de AFM en een aantal ondersteunende partijen de site www.geldwaardering.nl in de lucht. Op deze site kunnen consumenten hun ervaringen met financiële aanbieders en producten met elkaar delen.

In oktober werd de website www.financiëlebijsluiter.nl gelanceerd als onderdeel van een publiekscampagne rondom de nieuwe Financiële Bijsluiter. De campagne met als slogan 'goed verhaal, lekker kort' was opgezet in samenwerking met het ministerie van Financiën. Andere onderdelen van deze campagne waren radio en televisiespots en advertenties in bladen. De website zal in 2007 geïntegreerd worden in de AFM Consumentenwebsite.

Na uitgebreid consumentenonderzoek werd in november de financiële kennistest (www.weetwatjeweet.nl) geïntroduceerd. Op deze site kunnen consumenten hun kennis testen op het gebied van lenen, hypotheek of beleggen. Ook kunnen zij de eigen kennis vergelijken met die van de gemiddelde Nederlandse consument.

- De IAD heeft drie reguliere en drie ad hoc onderzoeken afgerond in 2006. Ultimo 2006 zijn twee nieuwe reguliere en twee ad hoc onderzoeken gestart. De IAD, die in 2005 is opgezet, heeft in 2006 een wezenlijke bijdrage geleverd aan het geven van extra zekerheid dat de interne risico-beheersing- en controlesystemen adequaat en effectief zijn.
- De organisatie van de AFM-informatisering is volledig gereorganiseerd. Hierbij zijn vrijwel alle processen gewijzigd met als doel hogere kwaliteit, transparantie en bestuurbaarheid.
- Een Integraal Beveiligingsbeleidsplan voor de AFM is uitgewerkt waarin de volgende onderdelen worden ondergebracht: risico-analyse, beveiliging medewerkers, fysieke beveiliging, informatie-beveiliging, bewustwordingstraining, personeelsintegriteitsmanagement, calamiteitenplannen, crisisbeheersing, audit en communicatie.
- De huisvestingsdiscussie is afgerond. Per 1 mei 2007 werkt de AFM vanuit één gebouw, namelijk de Noortse Bosch aan de Vijzelstraat 50 te Amsterdam. Vanuit het definitieve Inrichtings- en Ontwerpplan en de goedgekeurde begroting is eind 2006 een start gemaakt met de feitelijke verbouwing van het nieuwe pand.

Jaaragenda 2006

De jaaragenda van de AFM geeft inzicht in de toezichtprioriteiten en belangrijkste ontwikkelingen voor dat jaar. In onderstaand overzicht kunt u zien welke belangrijkste activiteiten en verwachte resultaten de AFM in de jaaragenda 2006 heeft aangekondigd. Daarbij vindt u tevens een verwijzing naar de pagina en het hoofdstuk in dit jaarverslag waar de AFM verantwoording aflegt over de aangekondigde activiteiten en resultaten.

- **Pensioenwet** | De AFM bereidt zich voor op het nieuwe gedragstoezicht op de informatieverstrekking van pensioenfondsen aan hun deelnemers (zie hoofdstuk 1.9, pagina 71).
- **Consumentenautoriteit** | Naar aanleiding van Europese richtlijnen is de Wet handhaving consumentenbescherming opgesteld. Op basis van de instellingswet zal medio 2006 een Consumenten Autoriteit (CA) worden opgericht. De AFM zal de exclusieve bevoegdheid op het gebied van financiële diensten krijgen en zal haar consumententoezicht als gevolg daarvan moeten uitbreiden en met de CA gaan samenwerken (zie hoofdstuk 1.9, pagina 71).
- **'Rule-based' toezicht** | De AFM streeft er naar om haar toezicht zoveel mogelijk 'principle based' in te richten, tenzij er sprake is van gesloten normen. Dit zal waar mogelijk het uitgangspunt zijn bij de AFM-advisering aan het ministerie van Financiën over wetgeving en AmvB's en ook de leidraad vormen bij het opstellen van toezichthouderregels door de AFM (zie o.a. pagina's 40, 41, 75, 76).
- **Wfd** | De AFM geeft na de inwerkingtreding van de Wfd prioriteit aan het elimineren van illegale partijen, de aanpak van provisiegedreven misselling en de compliance-risico's bij grote instellingen die onder de Wfd vallen (zie hoofdstuk 1.5, pagina 67).
- **Effecten- en beleggingsinstellingen** | De oorzaken voor het onder druk staan van de mate waarin gedragsnormen worden nageleefd worden onderzocht. De transparantie van complexe producten als warrants en reverse convertibles en compliancerisico's door outsourcing en fusie- en overnameactiviteiten hebben hierbij bijzondere aandacht (zie hoofdstuk 1.3, pagina 61, 62).
- **Consument** | De AFM gaat op het gebied van voorlichting aan consumenten aan de slag met twee concrete initiatieven: de financiële kennisest om te zien of een consument klaar is om een beslissing te nemen over een financieel product en een internetforum om consumenten met elkaar in contact te brengen over financiële producten (zie tekstbox pagina 51).
- **MiFID** | De voorbereidingen op de implementatie van de Marktes in Financial Instrument Directive (MiFID) vinden grotendeels in 2006 plaats. De MiFID geeft onder meer een nadere invulling aan gedragsregels voor effecteninstellingen, markten en zogeheten MTF's (zie hoofdstuk 2.6, pagina 87).
- **Wta** | De AFM bereidt zich voor op de inwerkingtreding van de Wta in 2006. Na de inwerkingtreding ligt de nadruk op vergunningverlening en de daarmee gepaard gaande controles (zie hoofdstuk 2.5, pagina 85, 86).
- **Wtfv** | In het kader van de inwerkingtreding van de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) wordt het ingezette 'pretoezicht' voortgezet in regulier toezicht (zie hoofdstuk 2.4, pagina 83, 84).
- **Marktmisbruik** | De inspanningen van de AFM op dit taakgebied zullen zijn gericht op de verduidelijking van de normen zoals die in de Wet marktmisbruik zijn geformuleerd (zie hoofdstuk 2.3, pagina 80 - 83).
- **Openbare biedingen** | De implementatie van de Europese overnamerichtlijn zal veel gevolgen hebben voor het toezicht op openbare biedingen en de voorbereidingen hierop behoren tot de prioriteit (zie hoofdstuk 2.2, pagina 79, 80).
- **Markten en Beurzen** | De invoering van nieuwe wetgeving en richtlijnen (MiFID en Wft) en de ontwikkeling van regelgevend kader en toezichtkaders voor markten, afwikkelingsystemen en de op die markten actieve partijen (Marktpersoneel) worden voorbereid (zie hoofdstuk 3.3, pagina 91, 92).
- **IFA** | Het onderzoeksveld naar (potentiële) illegale financiële activiteiten wordt verbreed met de inwerkingtreding van de Wfd, het toezicht op beleggingsobjecten en het toezicht op accountantsorganisaties (zie hoofdstuk 4.2, pagina 98).

Jaaragenda 2007

In deze vooruitblik op het jaar 2007 kunt u zien welke belangrijkste activiteiten en verwachte resultaten de AFM er in de jaaragenda 2007 worden aangekondigd in voortzetting op de jaaragenda 2006 en de marktontwikkelingen die per taakgebied beschreven worden.

- **Doelmatige en effectieve inzet van toezicht** | Naast de kosten-batenanalyses bij de invoering van nieuwe wetgeving, ontwikkelt de AFM een uitgebreider programma dat gericht is op doelmatige en effectieve inzet van het toezicht.
- **Risico- en bijdragegedreven inzet van middelen** | De AFM zet haar middelen daar in waar of grote bijdragen aan de doelstellingen te realiseren zijn of grote risico's voor de doelstellingen te verwachten zijn. In 2007 wordt veel aandacht besteed aan het verbeteren van de 'radarfunctie' van de AFM
- **Uitwerken van nieuwe toezichtideeën** | De AFM heeft in 2005 en 2006 veel kennis en ervaring opgedaan met zogenoemde 'behavioural audits' waarbij aspecten als de overtuiging van medewerkers bij de instelling van het nut van wet- en regelgeving, de invloed van beloning- en promotiestructuren en de tone 'at the top' centraal staan.
- **Wet handhaving consumentenbescherming (Whc)** | Op 1 januari 2007 is de Whc in werking getreden. De nieuwe taken van de AFM hebben voornamelijk betrekking op zogenaamde 'intra-communautaire' inbreuken.
- **Pensioenwet (Pw)** | Het wetsvoorstel Pensioenwet introduceert het gedragstoezicht op pensioenuitvoerders dat na een overgangperiode van een jaar bestaat uit toezicht op informatieverstrekking en 'zorgplicht'. De AFM zal de voorbereidingen afronden door normuitleg aan en samenwerking met de koepelorganisaties en individuele pensioenuitvoerders.
- **Toezicht op effecteninstellingen en beleggingsinstellingen** | Hoewel het financieel-economische klimaat verbetert, blijft de strijd om klanten tussen de huidige instellingen voortbestaan, waarbij transparantie van kosten en risico's en de distributiewijze punt van aandacht voor de AFM blijft.
- **Toezicht Financiële Dienstverlening** | In 2007 verschuift de aandacht van de vergunningverlening naar het vergroten van transparantie en het verbeteren van de kwaliteit van advies. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de Stichting Financiële Dienstverlening.
- **Toezicht op informatieverstrekking** | In 2007 zal het toezicht op de informatieverstrekking worden geïntensiveerd en worden gefocust op misleidende kredietreclames en de nieuwe Financiële Bijsluiters.
- **Beleggingsverzekeringen** | In 2006 heeft de AFM een verkennende analyse naar beleggingspolissen uitgevoerd. Vanuit haar recent verworven bevoegdheden in het doorlopend toezicht zal de AFM in 2007 extra aandacht schenken aan beleggingsverzekeringen en beleggingshypotheken.
- **Markets in Financial Instruments Directive (MiFID)** | Volgens de planning zal de MiFID per 1 november 2007 in de Nederlandse wet- en regelgeving zijn geïmplementeerd en naast de regelgevende aspecten zal hierbij ook de communicatie met marktpartijen over de aanpassingen en de operationele consequenties van de MiFID veel aandacht vergen.
- **Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta)** | In 2007 staat het verlenen van vergunningen aan accountantsorganisaties centraal. Na de vergunningverlening zal de AFM aanvangen met het uitvoeren van onderzoeken in het kader van doorlopend toezicht.
- **Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtffv)** | De Wtffv is per 1 januari 2007 in werking getreden en zal van toepassing zijn op jaarrekeningen vanaf 2006. Aan de hand van desktop-reviews zullen controles worden uitgevoerd.
- **Toezicht op emissies en openbare biedingen** | Door de toename in het aantal prospectussen dat bij de AFM ter goedkeuring wordt ingediend is het van belang om de efficiëntie in 2007 verder te vergroten. De nadruk komt te liggen op het verbeteren van het inzicht dat beleggers krijgen in het rendement, de kosten en risico's.
- **Toezicht op marktmisbruik** | In 2007 zal geautomatiseerde detectie en analyse de pakkans voor handel met voorwetenschap en marktmanipulatie verhogen. Daarnaast wordt door het afgeven van signalen, normoverdragende gesprekken en informatieverzoeken de transparantie rondom 'aandeelhoudersactivisme' verbeterd.
- **Bestrijding van illegale financiële activiteiten** | De focus van het toezicht in 2007 zal komen te liggen bij preventie. Dit zal worden bewerkstelligd door aan de ene kant hard op te treden tegen malafide aanbieders en de namen van deze aanbieders ook te publiceren en aan de andere kant consumenten voor te lichten.
- **Preventie en bestrijding van integriteitsschendingen** | Uit onderzoek is gebleken dat integriteitsschendingen vaak samengaan met criminaliteit. Dit benadrukt de noodzaak dat binnen de onder toezicht staande instellingen in 2007 meer onderzoek zal moeten plaatsvinden naar concrete integriteitsrisico's en -schendingen die duiden op criminele invloeden.

Cornelis Apostool, *Afbraak van de Beurs*. Tekening, 1839. De afbraak van de Beurs van Hendrick de Keyser die gebouwd was over het Rokin.

Omschrijving	2002	2003	2004	2005	2006 realisatie	2006 planning
Toezichtuitvoering						
Toetreding						
<i>Toetreding Wte</i>						
Totaal aantal vergunninghouders per einde periode	376	363	332	335	327	
Ingetrokken vergunningen op eigen verzoek	47	39	61	18	21	
Ingetrokken vergunningen als toezichtmaatregel	2	-	1	3	-	
Verleende vergunningen (excl. wijzigingen in bestaande vergunning)	19	26	31	26	23	30
Cliëntenremisiers totaal	7.985	7.996	7.887	8.308	8.445	
<i>Toetreding Wtb (oud per fonds)</i>						
Totaal aantal vergunninghouders per einde periode	593	610	631	631	59*	
Ingetrokken vergunningen op eigen verzoek	13	91	102	62	268	
Ingetrokken vergunningen als toezichtmaatregel	-	-	-	-	1	
Verleende vergunningen	39	108	123	62	-	
<i>Toetreding Wtb (nieuw per beheerder)</i>						
Totaal aantal vergunninghouders per einde periode					97	
Ingetrokken vergunningen op eigen verzoek					-	
Ingetrokken vergunningen als toezichtmaatregel					-	
Verleende vergunningen					86	145
<i>Toetreding Wfd</i>						
aantal afgeronde vergunningsaanvragen					8.665	14.000
aantal afgeronde betrouwbaarheidstoetsingen					18.607	23.000
Financiële Diensten						
<i>Doorlopend toezicht Wte</i>						
Reguliere onderzoeken gestart	99	119	72	68	110	93
Incidentele onderzoeken gestart	13	35	27	22	20	
Aantal overvalonderzoeken			2	2	2	
<i>Doorlopend toezicht Wtb</i>						
Reguliere onderzoeken gestart	104	43	27	24	13	25
Incidentele onderzoeken gestart	13	17	13	7	1	
Aantal overvalonderzoeken			-	3	-	
Incidentele onderzoeken Wte en Wtb gecombineerd gestart					1	
<i>Toezicht op informatieverstrekking</i>						
Aantal beoordeelde Financiële Bijsluiters	nb	nb	136	124	123	
Aantal beoordeelde informatieverstrekkingen Riav/RiWtn	nb	nb	51	61	2	
Aantal beoordeelde reclame uitingen	nb	nb	968	606	558	
Aantal beoordeelde informatieverstrekkingen Bik	nb	nb	11	4	-	
Kapitaalmarkt						
<i>Marktmisbruik</i>						
Aantal gestarte onderzoeken	26	30	20	43	76	
<i>Openbare Biedingen op Effecten</i>						
Dossiers geopend	15	11	24	16	13	
Dossiers gesloten	14	14	16	20	13	

* In voorgaande jaren was het cijfer 'Totaal aantal vergunninghouders per einde periode' inclusief de ICBE's. In de eindstand 2006 zijn de ICBE's (303 stuks) niet langer opgenomen.
 ** Sinds de komst van de nieuwe prospectusrichtlijn per 1 juli 2005 zijn de cijfers ter zake 'buitenbeursemissies' van beperkte relevantie en worden ze niet langer bijgehouden. Het overgrote deel van de 'oude effecten' volgens de 'oude Wte 1995' waarvoor een prospectusplicht bestaat, zijn opgegaan in het nieuwe effectenbegrip en maken nu deel uit van de cijfers opgenomen in het onderdeel 'emissies'.

Omschrijving	2002	2003	2004	2005	2006 realisatie	2006 planning
Onderzoeken art. 29 gestart	3	3	5	3	11	
Onderzoeken art. 29 afgerond	2	3	4	2	9	
<i>Emissies**</i>						
Aantal verstrekte goedkeuringen prospectus	nb	nb	nb	147	261	280
Aantal goedkeuringen aanvullende prospectus	nb	nb	nb	41	102	30
<i>Marktmisbruik (monitoring)</i>						
Aantal alerts				115	413	
Integriteit						
<i>Witwasbestrijding</i>						
Aantal gestarte onderzoeken	nb	nb	96	186	60	150
<i>Illegale Financiële Activiteiten</i>						
Aantal ingestelde onderzoeken	150	214	373	369	433	425
Internettoezicht; aantal beoordeelde websites	nb	3.500	9.031	2.645	1.644	
Internettoezicht; aantal onderzochte relevante websites	nb	40	64	48	12	50
Toezichtmaatregelen						
Totaal aangiftes bij OM***	23	26	42	38	19	
Aantal aangiftes Marktmisbruik	12	6	2	5	11	
Aantal aangiftes Wmz	2	1	1	1		
Artikel 26 Wck			11	10		
Artikel 3 Wte			7	8	4	
Artikel 7 Wte			17	7	4	
Aantal overige aangiftes	9	19	4	7	0	
Totaal boetes instellingen****	13	19	14	19	10	
Boete Marktmisbruik	-	-	1	1	1	
Boete Wmz	-	-	1	1	1	
Boete prospectusplicht	1	1	-	4	0	
Boete reclameregels	2	-	-	-	1	
Boete niet-voldoen aan administratieve verplichtingen	7	2	2	5	1	
Boete overig	3	16	10	8	6	
Totaal overige formele toezichtmaatregelen						
Last onder dwangsom	52	8	12	14	12	
Aanwijzingen	24	10	9	24	15	
Publieke waarschuwingen	4	6	8	7	22	
Stille curator	2	3	1	1	1	
Intrekking vergunning	2	-	1	3	1	
<i>Marktmisbruik (Monitoring)</i>						
Aantal handelsmaatregelen				7	9	
Aantal aanwijzingen				1	7	
Totaal informele toezichtmaatregelen						
Normoverdragende gesprekken/brieven				514	502	

*** Voor de toezichtmaatregelen zijn geen planningscijfers opgenomen

**** Twee of meer aan een instelling opgelegde boetes zijn in dit overzicht als één boete opgenomen

J. van Clasterwijk Bruijn, *Behulpbeurs op het Rokin*. Tekening, ca. 1836-1848. De behulpbeurs was een noodoplossing op het terrein van de afgebroken beurs van Hendrick de Keyzer in afwachting op de opening van de Beurs van Zocher.

De AFM heeft een grote rol in de relatie tussen vragers en aanbieders van financiële diensten en producten. Er zijn twee pijlers voor het toezicht van de AFM:

- **Zorgplicht:** dit betekent dat de dienstverlener zorgvuldig omgaat met de belangen van de consument, en dus betrouwbaar is, over een integere bedrijfsvoering beschikt en een deskundig en passend advies geeft;
- **Transparantie:** de dienstverlener communiceert tijdig, feitelijk juist, begrijpelijk en niet misleidend over zijn dienstverlening en producten.

Het voorlichten van consumenten over de financiële markten en het toezicht daarop valt ook onder dit taakgebied.

1.1 Marktontwikkelingen

Economisch herstel met onevenwichtigheden

Het herstel van de economische groei in het eurogebied dat vorig jaar is ingezet, heeft in 2006 doorgezet. Het IMF voorspelt dat de mondiale economische groei in 2006 uitkomt op 5,1%. Voor Nederland komt de economische groei uit op 3% voor 2006, waarmee Nederland, na jaren achtergebleven te zijn op het Europees gemiddelde, weer eens gunstig afsteekt. Economische groei-cijfers voor de komende jaren zijn eveneens positief bijgesteld en de overheidsfinanciën laten een drastische verbetering zien. Ondanks de ingrijpende overheidsmaatregelen op het gebied van de sociale zekerheid en zorg zien de meeste consumenten de toekomstige financiële positie positief in. Het vertrouwen in de economie onder consumenten, producenten en beleggers is de afgelopen periode gestegen in 2006 naar het hoogste niveau sinds jaren.

Deze gunstige economische toestand gaat gepaard met een aantal onevenwichtigheden. Een belangrijke onevenwichtigheid is te vinden op de huizen- en hypotheekmarkt. De huizenprijzen stijgen weer en in sommige delen van het land worden huizen sneller verkocht. In bepaalde segmenten in de Randstad lijkt er weer enige oververhitting te ontstaan. Daarbij komt dat de rente weer op begint te lopen. Deze is op dit moment nog relatief laag maar loopt op sinds september 2005, toen het laagste niveau in lange tijd werd bereikt. De onwenselijke mogelijke gevolgen daarvan voor huishoudens, zoals betalingsproblemen of zelfs gedwongen verkoop van woningen, zijn door de AFM in 2005 beschreven in het rapport Renterisico. In het kader van de Wet financiële dienstverlening is de AFM eind 2006 gestart met de voorbereiding van een themaonderzoek over advies bij hypotheek, dat in de eerste helft van 2007 uitgevoerd wordt.

De effectenbeurs zet stijging door, meer particulieren in gestructureerde producten

De koersen op de Europese effectenbeurzen hebben in 2006 de stijging van 2005 geprolongeerd. Effectenbeurs Euronext heeft aanzienlijke omzetstijgingen geboekt. Naast directe beleggingen in aandelen en beleggingsfondsen kiezen steeds meer particuliere beleggers ook voor gestructureerde producten om te profiteren van de koersstijgingen. Bij deze producten valt op dat particuliere beleggers niet langer hoofdzakelijk kiezen voor garantieproducten, maar eerder voor producten die beleggingswinsten vergroten bij koersstijgingen en een minder omvattende beschermingsconstructie tegen koersdaling hebben. De marktpartijen en de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) hebben het initiatief genomen om een code op te stellen om consumenten duidelijker informatie te geven over de werking van deze zeer ingewikkelde producten. Meer informatie hierover is terug te vinden in tekstbox op blz. 64 -65.

Beleggingsverzekeringen

Het afgelopen jaar zijn beleggingsverzekeringen veel in het nieuws geweest. De AFM heeft in 2005 in anticipatie op de invoering van de Wfd een verkennend onderzoek uitgevoerd dat in oktober 2006 in de publiciteit kwam. Naar aanleiding van de media-aandacht heeft minister Zalm de belangrijkste conclusies van het AFM rapport naar de Tweede Kamer gestuurd. Het Verbond van Verzekeraars had eerder reeds de Commissie Transparantie Beleggingsverzekeringen ingesteld onder leiding van Job de Ruiter die in december rapporteerde met aanbevelingen om de transparantie rond beleggingsverzekeringen te verbeteren. De AFM verwelkomt de aanbevelingen van

de Commissie als goede aanzet. De verzekeraars hebben de aanbevelingen direct omarmd en ook toegezegd om bij bestaande gevallen (circa 6,5 miljoen polissen) inzage te geven in de opbouw van de beleggingen. Inmiddels zijn er een aantal claimcollectieven opgericht waarin teleurgestelde verzekerden zich verenigd hebben. In reactie hierop hebben de verzekeraars aangekondigd de klachten categoriaal te willen behandelen op basis van de klachtenbehandeling van het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KiFiD). De verzekeraars zullen ter voorbereiding hierop de relevante klachten in de markt inventariseren.

1.2 Toetreding

Financiële instellingen moeten voor bepaalde activiteiten een vergunning hebben. Om een vergunning te verkrijgen moet een instelling onder meer voldoen aan eisen op het gebied van deskundigheid en betrouwbaarheid van bestuurders, de administratieve organisatie en interne controle en informatieverstrekking. De AFM noemt dit proces 'toetreding'.

In 2006 heeft de AFM het grootste deel van de herziene Wtb-aanvragen afgehandeld. Van de 107 ontvangen overgangsdossiers zijn er per jaaruultimo 78 afgehandeld. Het restant wordt in het eerste kwartaal 2007 afgehandeld.

Voor de Wte doet zich een structurele afname voor van het aantal vergunningaanvragen van plaatselijke ondernemingen sinds de invoering van de schermenhandel bij Euronext en het verdwijnen van de vloerhandel. Door een langer dan geplande doorlooptijd van de herziene Wtb aanvragen staan de gemiddelde doorlooptijd per aanvraag onder druk. Afgezien van deze populatie liggen de realisatiecijfers dicht bij de toegestane termijnen en zijn deze zeer frequent ook korter.

De Wfd is per 1 januari 2006 ingevoerd. Alle ondernemingen die reeds actief waren in deze markt behoorden in januari een vergunningaanvraag in te dienen die onder het overgangsregime valt. De AFM heeft 11.224 vergunningaanvragen Wfd ontvangen die onder het overgangsregime vielen. Daarnaast zijn in de loop van 2006 nog 1.009 reguliere aanvragen ontvangen. In 2006 zijn 8.665 aanvragen afgehandeld (71%), waarvan er 7.818 verleend zijn en 680 door de aanvrager ingetrokken zijn. 3.394 aanvragen onder het overgangsregime (30%) moeten in 2007 nog afgerond worden, waarvan er naar verwachting tenminste 600 (gedeeltelijk) afgewezen zullen worden. Bij de aanvragen zijn 19.579 (mede)beleidsbepalers aangemeld die getoetst worden door de AFM, 18.607 van deze toetsingen (95%) zijn in 2006 afgerond. Naar verwachting zal van ongeveer 300 bestuurders de betrouwbaarheid als niet buiten twijfel verklaard worden.

Vergunningverlening Wfd is uitstekend gestart in de eerste maand. In een periode waar financieel dienstverleners veel veranderingen moesten implementeren hebben zij toch allemaal hun vergunningaanvraag op tijd ingediend. Het risico dat velen de deadline zouden laten verstrijken en daarmee direct de wet zouden overtreden heeft zich niet gematerialiseerd. De AFM heeft veel in het elektronische vergunningaanvraagformulier geïnvesteerd: er was een ruime hoeveelheid techniek ingezet om automatische kwaliteitscontrole mogelijk te maken. Deze techniek bleek in de testperiode onvoldoende goed te werken en werd noodgedwongen door de beperkte tijd deels uit het elektronische formulier gehaald. Mede als gevolg hiervan en doordat de formulieren minder zorgvuldig ingevuld zijn, is een vervuilde database met vergunningaanvraaggegevens ontstaan. De geplande automatische verwerking van de vergunningaanvragen heeft daardoor maar beperkt kunnen functioneren. Ook bleek het team onvoldoende in staat om de ontstane situatie onder controle te krijgen. Hierop heeft de AFM het management team versterkt en in april en mei een aangepast plan van aanpak gemaakt om op een deels handmatige wijze de vergunningaanvragen te behandelen. Hiervoor waren grotere aantallen externe krachten vereist om de deels handmatige behandeling uit te voeren. In juli was het nieuwe plan geïmplementeerd en kon 'de machine' gestart worden. Gaandeweg de maanden augustus en september is het proces geoptimaliseerd, waardoor uiteindelijk het grootste deel van de vergunningen eind 2006 verleend was, zoals oorspronkelijk gepland.

Het Wfd register is in april gepubliceerd. Door aanbieders zijn op grond van artikel 47 Wfd 598 bemiddelaars gemeld die niet in het register vermeld stonden maar wel actief waren. De meeste meldingen betroffen slapende portefeuilles.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Wte-vergunningen met publieksfunctie	759	927
Wte-vergunningen zonder publieksfunctie	46	249
Wtb-vergunningen	1077	1278
Registratie cliëntenremisiers	157	135
Wtb-vergunningen herziening Wtb	1024	312

Toelichting kosten per taak

Vergunningen effectenbemiddelaars met publieksfunctie, Vergunningen effectenbemiddelaars zonder publieksfunctie en Vergunningen Wet toezicht beleggingsinstellingen: In 2006 zijn minder aanvragen ontvangen dan verwacht waardoor er minder tijd is besteed aan deze taken dan begroot. De verwachting is dat de daling in het aantal aanvragen voor de Vergunningen effectenbemiddelaars met publieksfunctie niet van structurele aard is. Voor Vergunningen effectenbemiddelaars zonder publieksfunctie lijkt de afname daarentegen structureel.

Vergunningen herziening Wet toezicht beleggingsinstellingen: Ten tijde van het opstellen van de begroting 2006 was de schatting dat de te behandelen vergunningaanvragen herziene Wet toezicht beleggingsinstellingen gelijkmatig over 2005 en 2006 verspreid zouden zijn. Het overgrote deel van de aanvragen is echter in 2006 ontvangen waardoor in 2006 meer tijd is besteed aan deze taak dan voorzien. Daarnaast bleek de tijdsbesteding per aanvraag groter dan voorzien. Tot slot zijn in de herziene Wet toezicht beleggingsinstellingen toezichthoudende organen zoals de Raad van Commissarissen expliciet aangewezen als toetsbaar, evenals andere medebeleidsbepalers. Dit heeft een forse toename van het aantal te toetsen personen met zich mee gebracht.

1.3 Toezicht effectenbemiddeling en toezicht beleggingsinstellingen

Bij de grote(re) financiële instellingen die onder het toezicht van de Wte en de Wtb vielen heeft de AFM in 2006 geconstateerd dat er sprake is van een groei in omvang en professionalisering van de compliance afdelingen. De achtergrond hiervan heeft te maken met een toename in omvang en complexiteit van wet- en regelgeving en tevens is deze groei een reactie op incidenten die in Nederland of bij buitenlandse vestigingen van de instellingen hebben plaatsgevonden. De AFM heeft eveneens ervaren dat de aandacht voor compliance en naleving van wet- en regelgeving en interne gedragscodes hoger op de agenda is gekomen bij de raden van bestuur. De AFM hecht groot belang aan de voorbeeldfunctie vanuit de top van de organisatie als het gaat om de compliance awareness en naleving van wet- en regelgeving.

In 2006 zijn 110 instellingsspecifieke onderzoeken gestart naar instellingen die onder het toezicht van de Wte vallen, ten opzichte van 93 begroot. Op het gebied van de Wtb zijn 13 instellingsspecifieke onderzoeken gestart ten opzichte van 25 begroot. De doorlooptijd van instellingsspecifieke onderzoeken in kalenderdagen is afgenomen van 266 in het 1^e kwartaal tot 181 in het 4^e kwartaal van 2006.

‘DE TOEZICHTHOUDER IS NIET SLECHTS GEDIEND BIJ HET IMAGO VAN EEN GROMMENE WAAKHOND’

Boele Staal

voorzitter NVB

‘We zijn aangeland in de eeuw van het toezicht. Nu ben ik pas sinds kort voorzitter van de NVB en daarom een relatieve buitenstaander, maar het valt mij op dat de ene autoriteit na de andere wordt opgericht. Naast de NMa en de AFM is er inmiddels ook de Zorgautoriteit en de Consumentenautoriteit. En ik verwacht nog wel meer ‘autoriteiten’, kijk bijvoorbeeld naar de ontwikkelingen bij de woningbouwcorporaties.

Het is een begrijpelijke ontwikkeling. Er is in veel gevallen een zelfstandig orgaan nodig dat met vrije handen kan controleren en indien nodig ook repressief kan optreden. De banken zien uiteraard het belang van de AFM en controle op de financiële markten.

Maar de andere kant van het verhaal is dat het instellen van autoriteiten als negatieve kant kan hebben dat het regulering genereert. Juist op een moment dat deregulering op gang is gekomen. Zelfstandige autoriteiten krijgen een eigen dynamiek en creëren een eigen markt. De grote vraag de komende jaren is: waar leg je de grenzen? Aantal en soort autoriteiten, maar ook als het gaat om scheiding van verantwoordelijkheden en last but not least ‘toezicht op toezicht’. Daar moet ook het politieke debat over gaan.

Een ander aspect aan toezicht is de manier waarop het gebeurt. Neem het ruimere publicatiebeleid van de AFM door de invoering van de Wft. Meer publiceren over de zwarte schapen en hun overtredingen raakt het belang van de consument en uiteindelijk ook het belang van de sector, maar het risico is aanwezig dat deze ‘naming’ en ‘shaming’ generaliserend werkt. Als één financiële instelling door een boete in de krant komt te staan, dan kan er honderd keer in staan welke onderneming het is, het publiek denkt ook: ‘Daar heb je die banken weer’. Onderscheid is gewenst want ongenueanceerde publicatie is in niemands belang. Dat betekent ook dat incidenten bij een ‘wit schaap’ geen reden mogen zijn voor generaliserende conclusies.

Het vertrouwen van de samenleving in de banken kun je hiermee snel schaden. Omdat de banken een zeer belangrijke plek vervullen in onze economie is het heel belangrijk dat er voldoende vertrouwen in banken is. Ik zie dat als een gezamenlijke verantwoordelijkheid, ook van de AFM. We moeten er met z’n allen voor zorgen dat de controle, transparantie en de bescherming van de consument wel hand in hand blijven gaan met het vertrouwen in de sector in zijn algemeenheid. Ik denk dat het belangrijk is dat ook de AFM de nuance bewaakt. De toezichthouder is niet slechts gediend bij het imago van een grommende waakhond. Ook de AFM is gebaat bij een imago waar meer nuance in zit. In de jaren van het ontstaan van de AFM is er sprake geweest van toenemende bemoeienis waarbij veel dingen aan de kaak zijn gesteld. Het effect daarvan is betere regulering en naleving met meer transparantie. En zeker, dat heeft de AFM ook bereikt door het laten zien van haar tanden.

Je moet voorkomen dat al die autoriteiten, ook de AFM, in de eeuw van het toezicht slechts vanuit een geïsoleerde positie vrijelijk schieten op de instellingen onder toezicht die het verder maar zelf moeten uitzoeken. Daar dien je het uiteindelijke doel van het toezicht niet mee. Zo mogen ook generaliserende conclusies zeker niet gebaseerd zijn op vermoedens of steekproeven. Zorgvuldigheid moet voorop staan. Dat geldt voor de financiële sector zelf maar ook voor het omgaan met die sector.

Ik zie mogelijkheden om de relatie en de effecten verder te preciseren, ook wellicht door het optimaliseren van procedureafspraken, waarbij ook DNB betrokken moet zijn als verantwoordelijke voor de financiële sector als systeem. Het gezamenlijk belang dringt des te meer nu de politiek zich veelal richt op incidenten. In die oppervlakkigheid moeten we niet mee.’

Een aantal themaonderzoeken is in 2006 uitgevoerd met onder meer onderwerpen als vastgoed, hedge funds en vermogensscheiding. Hierdoor is industriebreed inzicht verkregen in de mate van naleving van bepaalde gedragsnormen. In het vierde kwartaal van 2006 is onderzoek gedaan naar de wijze waarop instellingen de normen vanuit de Wtb 2005 naleven inzake de vereisten voor de website en inzake het prospectus.

Signalen uit de markt alsmede bevindingen van haar eigen controleorganisatie zijn voor de AFM aanleiding geweest om in 2006 een marktbreed onderzoek te verrichten naar de regelingen ter zake van vermogensscheiding bij instellingen die actief zijn op de financiële markten in Nederland. Het doel van het onderzoek was om vast te stellen in hoeverre effecteninstellingen (waaronder kredietinstellingen die effectendiensten verrichten of aanbieden) de vermogensscheiding adequaat hebben geregeld.

Uit het onderzoek zijn bij een aantal effecteninstellingen aandachtspunten naar voren gekomen, die na bespreking met de AFM door de desbetreffende instellingen zijn opgepakt. In het kader van het onderzoek heeft de AFM tevens de instellingen geadviseerd om hun cliënten er expliciet op te wijzen dat er bij derivaten naast de beleggingsrisico's ook een faillissementsrisico bestaat en heeft de AFM enkele aspecten met betrekking tot de bewaarinstelling, zoals verpanding, herverpanding, garantieverklaring, fiscale eenheid en selectiecriteria bewaarplaatsen, nader uitgewerkt.

Daarnaast zijn er instellingsspecifieke onderzoeken uitgevoerd naar compliancerisico's door outsourcing en is meegewerkt aan de ontwikkeling van de 'cultural self survey'. Dit laatste instrument is bedoeld als hulpmiddel voor instellingen om een verbeterd inzicht te krijgen in de (compliance)-cultuur van de eigen organisatie. Het instrument zelf is succesvol gebleken, maar uit het testen ervan is naar voren gekomen dat instellingen er de voorkeur aan geven om dit soort onderzoeken zelf uit te voeren. De AFM is blij dat instellingen hierin hun eigen verantwoordelijkheid nemen. De AFM past in haar toezicht in principe het zogenaamde vertrouwensmodel toe, waarbij ervan uitgegaan wordt dat instellingen de wens hebben om integer te handelen. Hoe meer het bestuur van een instelling 'in control' is, hoe meer de AFM in haar toezicht op de eigen beheersingsmaatregelen van de instelling kan vertrouwen.

De AFM heeft bij een beperkt aantal instellingen onderzoek gedaan naar de verkoop van gestructureerde producten en de informatieverstrekking rondom deze producten (zie tekstbox op blz. 63 - 64). Vanwege de complexiteit van veel gestructureerde producten is een evenwichtige, duidelijke en volledige informatieverstrekking naar de belegger van essentieel belang. Naar verwachting zal het thema gestructureerde producten ook in 2007 de aandacht krijgen van de AFM.

De efficiënte en effectieve inzet van toezichtcapaciteit wordt ondersteund door nieuwe tools te ontwikkelen zoals data-analyse en 'e-mail mining'. Deze zijn in 2006 voor het eerst ingezet bij onderzoeken.

Prestatie-indicatoren: onderzoeken Wte/Wtb	2002	2003	2004	2005	2006
Doorlopend toezicht Wte					
Instellingsspecifieke onderzoeken gestart	99	119	72	68	110
Incidentele onderzoeken gestart	13	35	27	22	20
Aantal overvalonderzoeken			2	2	2
Doorlopend toezicht Wtb					
Instellingsspecifieke onderzoeken gestart	104	43	27	24	13
Incidentele onderzoeken gestart	13	17	13	7	1
Aantal overvalonderzoeken			-	3	-

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht effectenbemiddeling	11823	10377
Toezicht beleggingsinstellingen	4371	6103
Toezicht op cliëntenremisiers	1144	1214

Toelichting kosten per taak

Toezicht effectenbemiddeling: Door het branchebrede onderzoek naar vermogensscheiding in 2006 bij een grote groep van marktpartijen en een aantal incidenten gedurende 2006 die tot grote onderzoeken hebben geleid, is meer tijd besteed aan de taak dan begroot.

Toezicht beleggingsinstellingen: Er heeft, als gevolg van zowel incidenten als van een hoger ingeschat risico bij het Toezicht effectenbemiddeling, een verplaatsing van capaciteit plaatsgevonden van het Toezicht beleggingsinstellingen naar het Toezicht effectenbemiddeling. Daarnaast is tijdelijk capaciteit verschoven naar Toezicht financiële dienstverlening en Toezicht beleggingsobjecten voor de afhandeling van de vergunningaanvragen.

Structured products

Gestructureerde producten zijn een bijzonder soort beleggingsproducten

Gestructureerde producten bestaan meestal uit een samenstel van vermogenstitels, bijvoorbeeld obligaties en opties. Door de samenstelling van deze vermogenstitels aan te passen kan het risico-profiel van de belegging naar wens worden gestructureerd. Zo kunnen opties worden gebruikt om bewegingen van aandelenkoersen te versterken of juist te dempen. Dit maakt het mogelijk om in te spelen op specifieke behoeften van beleggers. Voor risicoaverse beleggers kunnen producten worden gemaakt die een garantie of bescherming tegen koersdalingen bieden, terwijl voor beleggers die graag meer risico nemen producten kunnen worden geconstrueerd die juist winstkansen vergroten. De verscheidenheid aan gestructureerde producten is dan ook enorm.

De markt voor gestructureerde producten is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Hadden particuliere beleggers er in 2003 voor €3 miljard euro aan gestructureerde producten bestaan, in 2005 was dat naar schatting al €20 miljard. Aanhoudend lage rendementen op vastrentende waarden gecombineerd met risicoaversie deed beleggers besluiten ook in gestructureerde producten te beleggen. Inmiddels bezitten ongeveer 500.000 huishoudens één of meer gestructureerde producten. Deze gestructureerde producten worden veelal gekocht als aanvulling op en soms in de plaats van andere beleggingsproducten, zoals beleggingsfondsen.

Mogelijkheden maar ook risico's voor de particuliere belegger

In de kracht van gestructureerde producten – de mogelijkheid om het rendementprofiel van de belegging naar wens aan te passen – liggen tevens risico's. Bij de vormgeving van de belegging worden veelal bepaalde kenmerken uitgelicht, die door de beleggers als attractief worden gezien. De risico's hierbij zijn dat het product er mooier uitziet en/of als attractiever wordt beoordeeld dan het in werkelijkheid is. De rol van de informatievoorziening is dan ook buitengewoon delicaat. De AFM constateert dat beleggers de aard en de kwaliteit van het gestructureerde product onvoldoende doorgronden. Het niveau van informatievoorziening is daartoe ontoereikend en beleggers lezen de brochures ook onvoldoende nauwkeurig.

Aanbieders kunnen zich om deze reden eveneens niet onderscheiden. Dit is een vorm van marktfalen, want niet alle beschikbare informatie wordt bij de beleggingsbeslissing meegenomen.

Markt neemt initiatief voor verbetering van de informatieverstrekking

De marktpartijen en de brancheorganisatie de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) hebben dan ook het initiatief genomen om bij de informatieverstrekking duidelijker aandacht te geven aan de werking van gestructureerde producten, de bijzondere aspecten eraan en de rendementen die bij het product mogen worden verwacht in verschillende omstandigheden. De AFM is hierover zeer verheugd en zal daar waar de AFM daartoe de mogelijkheden heeft er op toezien dat deze aanbevelingen worden nageleefd.

1.4 Effectentypisch gedragstoezicht

Onderdeel van het taakgebied 'financiële diensten' is ook het effectentypisch gedragstoezicht op pensioenfondsen, verzekeraars, beleggingsinstellingen en kredietinstellingen die niet het effectenbedrijf uitoefenen. Zij dienen op grond van de wetgeving maatregelen te treffen die voorkomen dat de instelling onzorgvuldig omgaat met belangenverstremgeling, koersgevoelige informatie en koersmanipulatie. Ook dient voorkomen te worden dat medewerkers zich privé schuldig maken aan dergelijke overtredingen.

De AFM heeft een groot aantal ontheffingsverzoeken voor de effectentypische gedragsregels ontvangen. Veel van deze verzoeken hadden betrekking op de vraag of het vermogensbeheer voldeed aan de criteria van de vrijstellingsregeling. De AFM heeft bij deze instellingen de wijze van uitbesteding beoordeeld. Omdat bij veel instellingen is vastgesteld dat sprake was van invloed op de fondsselectie, konden uiteindelijk slechts drie verzoeken geheel of gedeeltelijk worden toegekend.

In 2006 is de basis gelegd voor aanpassing van de vrijstellingsregeling. Deze is per 31 december 2006 onder de Wft van kracht geworden. Dit leidde in het laatste kwartaal tot een toename van het aantal vragen uit de markt. Deze hadden met name betrekking op de wijziging waardoor nagenoeg alle pensioenfondsen en verzekeraars onder (beperkt) toezicht van de AFM komen te staan. Daarnaast werden veel vragen gesteld over de toepassing van de principle based wetgeving. Omdat de tekst van de Wft pas eind 2006 definitief werd, zal de AFM in de loop van 2007 de markt nader informeren over de gevolgen van de wijzigingen.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Effectentypisch gedragstoezicht	736	1249

Toelichting kosten per taak

Als gevolg van een hoger ingeschat risico bij het Toezicht effectenbemiddeling heeft een verplaatsing van capaciteit plaatsgevonden en zijn aanmerkelijk minder uren besteed aan deze taak dan oorspronkelijk begroot.

Zorgplicht - 'Ken uw klant'

Zorgplicht is van oorsprong een civielrechtelijk begrip. Het kan kortweg worden omschreven als de verplichting van een opdrachtnemer om, terzake van het verrichten van diensten voor de opdrachtgever, zorgvuldig om te gaan met de belangen van de opdrachtgever. Kortgezegd: Ken uw klant.

Deze verplichting is ook terug te vinden in zelfregulering en de toezichtwetgeving. Zo heeft de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) in 1995 in haar Algemene Bankvoorwaarden de volgende beschrijving van zorgplicht opgenomen: 'De bank dient bij haar dienstverlening de nodige zorgvuldigheid in acht te nemen. Zij zal daarbij naar beste vermogen met de belangen van de cliënt rekening houden, [...]'.

Het begrip kreeg in 1999 een nadere invulling toen de AFM de bepalingen uit de toenmalige toezichtwetgeving (Wte) uitwerkte in nadere gedragsregels. Ten aanzien van de zorgplicht werd de kerngedachte dat de effecteninstelling zo sterk rekening moet houden met zijn klant dat vanaf dat moment deze instelling 'dient te handelen in het belang van haar cliënten' en bij de uitvoering van opdrachten 'voorrang dient te geven aan de belangen van haar cliënten, boven haar eigen belang'.

Door toenemende populariteit van de effectenbeurzen bij particuliere beleggers en de groei van het aantal beleggingsproducten nam het risico voor beleggers vanaf eind 1999 alleen maar toe. Dat leidde tot aanpassingen van de nadere gedragsregels in 2002.

Effecteninstellingen zijn sindsdien onder meer verplicht om in het belang van hun cliënten informatie in te winnen betreffende hun financiële positie, hun ervaring met beleggingen in financiële instrumenten en hun beleggingsdoelstellingen. Om aan te kunnen tonen dat dat ook is gebeurd, moet een effecteninstelling die informatie schriftelijk vastleggen in een zogeheten 'cliëntenprofiel'.

In 2005 rapporteerde de AFM over 'Voortdurende Zorgplicht' waarin de AFM stelt dat om een goede invulling te kunnen geven aan de zorgplicht het essentieel is dat de fase van productontwikkeling de juiste aandacht krijgt. Fouten en omissies in deze fase gemaakt kunnen in latere fasen leiden tot grote problemen. Om producten op een juiste wijze aan klanten te kunnen verkopen dient het bestuur van een instelling te onderkennen dat zorgplicht een begrip is dat actief dient te worden ingevuld. De AFM heeft geconstateerd dat meerdere instellingen op dit moment niet beschikken over een organisatiebrede, geïntegreerde visie op zorgplicht.

De invoering van de Wfd in januari 2006 brengt een veel bredere groep producten en dienstverleners onder toezicht. De zorgplichtaspecten van de Wfd concentreren zich onder andere op het adviestraject, waarbij een klantprofiel opgesteld en passend advies uitgebracht dient te worden.

1.5 Toezicht financiële dienstverlening

Op 1 januari 2006 is de Wet financiële dienstverlening (Wfd) ingevoerd, waardoor een grote groep instellingen (ongeveer 19.000) onder toezicht is komen te staan van de AFM. Ongeveer 2000 aanbieders (Wtk geregistreerden, Wtv en Wtn vergunninghouders en houders van een Europees Paspoort) hebben een vergunning van rechtswege verkregen. Ruim 12.000 bemiddelaars hebben in 2006 een zelfstandige vergunning aangevraagd. Ongeveer 5.000 instellingen zijn aangemeld als aangesloten instelling of verbonden bemiddelaar.

In 2005 is een generieke risicoanalyse verricht waarbij de grootste risico's in de markt van financiële dienstverlening geïnventariseerd zijn. Op basis daarvan zijn een aantal speerpunten geïdentificeerd die in 2006 prioriteit hebben gekregen:

- Het beoordelen van de vergunningaanvragen en de betrouwbaarheid van de (mede)beleidsbepalers.
- Het vergroten van de naleving van de Wfd door externe communicatie, mobiliseren van organisaties in de markt en accountmanagement bij grote instellingen.
- Het uitvoeren van themaonderzoeken naar consumptief en hypothecair krediet.
- Het uitvoeren van toezichtonderzoeken bij instellingen die de Wfd in ernstige mate overtreden.

De AFM heeft in 2006 een grote inzet geleverd om de naleving van de Wfd bij instellingen te verbeteren. In het accountmanagement bij de grootste 20 instellingen is een nulmeting uitgevoerd naar de kwaliteit van de naleving. De Stichting Financiële Dienstverlening (StFD) heeft bij haar meer dan 8.500 deelnemers een self assessment uitgezet en individuele feedback geleverd op de uitkomsten daarvan. Het self assessment van de AFM is in december bij bijna 2.900 instellingen uitgezet.

Door de grotere inzet, die bij vergunningverlening verricht moest worden, is de realisatie van het doorlopende toezicht achtergebleven bij de verwachting. In 2006 is alleen het themaonderzoek consumptief krediet uitgevoerd waarbij is vastgesteld dat de bescherming tegen overkreditering onvoldoende is en dat reclame-uitingen en prospectussen in tweederde van de gevallen niet voldoen. In overleg met brancheorganisaties worden passende maatregelen genomen. De voorbereiding van het themaonderzoek hypothecair krediet is eind 2006 ter hand genomen. Dit onderzoek zal in de eerste helft van 2007 uitgevoerd worden.

In 2006 zijn er 127 toezichtonderzoeken gestart in plaats van de begrote 400. De beslissing om een onderzoek uit te voeren wordt sterk risicogeoriënteerd genomen. Het signaleringssysteem is in de tweede helft van 2006 aanzienlijk verbeterd. Bij alle onderzochte instellingen zijn overtredingen geconstateerd, waarvan 18 ernstig. De lichtere overtredingen zijn door normoverdragende gesprekken afgehandeld. De ernstige overtredingen hebben – tegen de verwachting in – niet tot toezichtmaatregelen geleid, omdat de betreffende ondernemingen de vergunningaanvraag ingetrokken hebben, failliet zijn gegaan of anderszins van de markt verdwenen zijn.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht financiële dienstverlening	8612	11444
Vergunningen financiële dienstverlening	13351	9048

Toelichting kosten per taak

In 2006 is een veel groter dan voorziene inspanning geleverd voor het beoordelen van de vergunningaanvragen voor de Wet financiële dienstverlening. De AFM heeft besloten een deel van de capaciteit van het doorlopend toezicht naar de vergunningverlening te verschuiven. Hierdoor vallen de kosten van het doorlopend toezicht lager uit dan oorspronkelijk begroot.

1.6 Toezicht Beleggingsobjecten

De AFM houdt per 1 januari 2006 toezicht op aanbieders van beleggingsobjecten. Hiertoe dienen de vergunningaanvragen beoordeeld te worden en dient onderzoek in het kader van het doorlopend toezicht uitgevoerd te worden. Gegeven haar bevindingen uit het eerste jaar van toezicht maakt de AFM zich zorgen over de kwaliteit van informatieverstrekking en de naleving van de wettelijke normen uit de Wfd.

Er zijn 44 vergunningaanvragen in behandeling genomen. Na contact met de AFM hebben 14 instellingen hun aanvraag voor het aanbieden van beleggingsobjecten ingetrokken. Bij zeven instellingen is een afwijzingstraject in gang gezet. Voor de overige aanvragen loopt de procedure nog. In 2006 is bij 17 aanbieders een onderzoek gestart. Aangezien het toezicht van de AFM ook het beheer en de uitvoering van overeenkomsten inzake beleggingsobjecten omvat, zijn deze aspecten ook onderzocht. Bevindingen die volgen uit een dergelijk onderzoek worden, voor zover ze betrekking hebben op de vergunningeisen, meegewogen in de beoordeling van de vergunningaanvraag.

Het toezicht van de AFM beperkt zich tot de informatie die in Nederland, dan wel vanuit Nederland, kan worden ingezien. Veel aanbieders beleggen de aangetrokken gelden echter in het buitenland. De AFM kan de risico's van beleggingsobjecten niet wegnemen. Wel kan de AFM zorgen dat de risico's door de aanbieder inzichtelijk worden gemaakt voor de consument. Het is aan de consument om de risico's mee te wegen in zijn beslissing om al dan niet in een beleggingsobject te investeren.

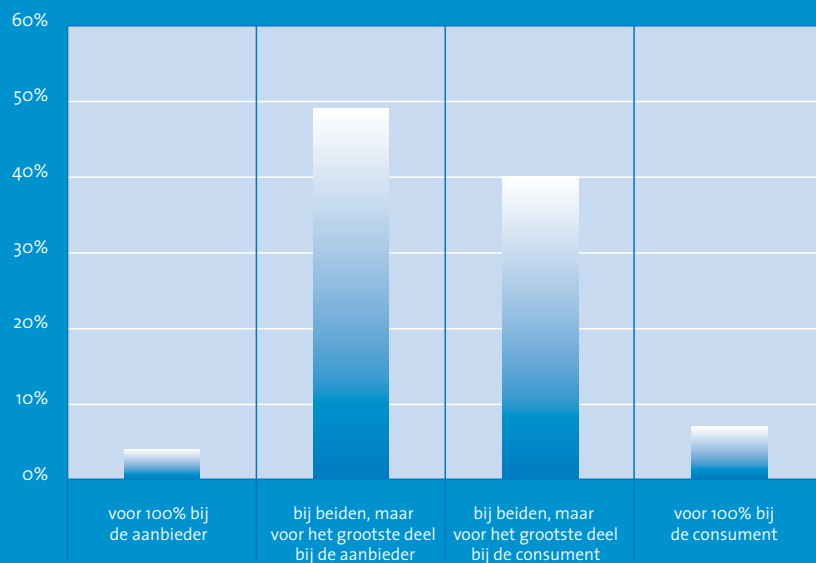
Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht Beleggingsobjecten	1314	2196
Vergunningen Beleggingsobjecten	653	264

Toelichting kosten per taak

Doordat er minder vergunningen zijn verleend dan oorspronkelijk verwacht was het aantal instellingen onder toezicht in 2006 ook lager dan verwacht. De vergunningverlening vergt daarentegen meer inspanning dan oorspronkelijk begroot, mede door het uitvoeren van een onderzoek bij aanbieders onder het overgangsregime. Dit om een beeld te verkrijgen hoe men omgaat met het beheer van bestaande overeenkomsten met de consument.

Eigen verantwoordelijkheid van consumenten en financiële geletterdheid

Uit de jaarlijkse AFM Consumentenmonitor blijkt dat het merendeel van de consumenten zich ervan bewust is enige verantwoordelijkheid te dragen bij het afsluiten van een financieel product. Het valt op dat bijna de helft van de consumenten de grootste verantwoordelijkheid bij de aanbieder legt. Een klein percentage (4%) legt de verantwoordelijkheid zelfs geheel bij de aanbieder. In grafiekvorm leidt dit tot het volgende overzicht.

Bron AFM Consumentenmonitor december 2006

Uit buitenlands onderzoek blijkt dat de financiële geletterdheid en de interesse van consumenten zeer beperkt is. De AFM ondersteunt van harte het initiatief van het ministerie van Financiën voor het oprichten van het platform CentiQ dat zich op basis van onderzoeken in Nederland zal richten op de verhoging van de financiële kennis en interesse bij consumenten.

1.7 Toezicht op informatieverstrekking

Binnen het taakgebied 'financiële diensten' houdt de AFM toezicht op de informatieverstrekking van financiële instellingen aan consumenten. Uitgangspunt in het toezicht is dat informatieverstrekking de consument in staat moet stellen om producten te kunnen begrijpen en te kunnen vergelijken. Met deze inspanningen wil de AFM misleiding van de consument voorkomen.

Gedurende het jaar 2006 heeft de AFM in het doorlopende toezicht 683 financiële reclames en Financiële Bijsluiters beoordeeld. Daarop heeft de AFM 261 keer individuele normoverdracht uitgevoerd.

Financiële Bijsluiter

De regels over de nieuwe Financiële Bijsluiter zijn per 1 oktober 2006 van kracht. De AFM heeft zich in 2006 ingezet om de markt te helpen met het voldoen aan de nieuwe regels. Ten eerste heeft de AFM een FB-generator beschikbaar gesteld waarmee instellingen de gegevens in het juiste FB format kunnen weergeven. Ten tweede heeft de AFM een risicometer met berekenapplicatie

beschikbaar gesteld waarmee in veel gevallen de risicoclassificatie bepaald kan worden. Voorts heeft de AFM veel tijd en aandacht besteed aan uitleg over de regels en het beantwoorden van vragen. Dit gebeurde zowel via de koepelorganisaties als individueel. De AFM heeft ruim 400 vragen beantwoord die gerelateerd zijn aan de Bijsluiter.

Een eerste steekproef in december 2006 heeft echter aangetoond dat de naleving van de regelgeving sterk te wensen overlaat. Ongeveer 8% van de complexe Wfd-producten in de steekproef had een FB beschikbaar die in orde lijkt. Bij ongeveer 30% van de gevallen ontbrak een FB en in de overige gevallen ging het om te hoge kosten, te lage risico's of te hoge rendementen. Voor de beleggingsinstellingen heeft de AFM een kleiner onderzoek gedaan. De AFM heeft geconstateerd dat ongeveer 50% van de steekproef een FB beschikbaar heeft waarvan de risicometer in orde lijkt.

Via overleg met de koepels en via een seminar heeft de AFM aangegeven dat deze mate van compliance van de FB-regelgeving niet acceptabel is. De individuele partijen zijn allen aangesproken op de geconstateerde problemen. In het eerste kwartaal van 2007 zal de AFM een nieuw onderzoek doen naar de mate van naleving.

Reclame-uitingen

De naleving van regelgeving voor reclame-uitingen laat te wensen over. Deze resultaten zijn besproken met de relevante brancheorganisaties. Zij zullen zich inzetten om dit te verbeteren. Bij onveranderde lage naleving ziet de AFM zich genoodzaakt om in 2008 een grotere inzet op dit terrein te tonen. De AFM heeft vastgesteld dat tweederde van de kredietreclames niet aan de regelgeving voldoet. De AFM heeft ongeveer 450 verschillende kredietreclames beoordeeld in 2005 en 2006. Ongeveer 40% van de bijna 300 reclame-uitingen over beleggen (Wtb, Wte, uitgevende instellingen), die de AFM in 2005 en 2006 heeft beoordeeld, voldoet niet aan de gestelde normen. Voor schadeverzekeringen is dit cijfer ruim 30% van 130 beoordeelde uitingen.

De toezichtervaringen met de kredietregelgeving zijn meegenomen in de 'flitsevaluatie' van de minister van Financiën. Financiën wil de nieuwe regels voor kredietreclames evalueren en waar nodig aanpassen.

De nieuwe normen over misleiding en begrijpelijkheid heeft de AFM met vertegenwoordigers van de marktpartijen besproken en een aanvang gemaakt met het aanspreken van partijen op de nieuwe normen.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Overig gedragtoezicht Bik	1	30

Toelichting kosten per taak

Gezien de grote non-compliance op het gebied van reclame en financiële bijsluiters en de impact voor de consument bij niet naleving, hebben deze toezichtterreinen prioriteit gekregen en is het toezicht op de taak. Overig gedragtoezicht u.h.v. Besluit informatieverstrekking kredietinstellingen (Bik) wordt tot een minimum beperkt.

1.8 Toezicht op e-money

Er is sprake van elektronisch geld indien de consument geld stort of overmaakt in ruil waarvoor hij een geldswaarde terugkrijgt dat is opgeslagen op een elektronische drager. De instellingen, die onder financieel toezicht staan, zijn de instellingen die elektronisch geld uitgeven waarmee de consument ook bij andere instellingen kan betalen dan de uitgevende instelling zelf. Onder dit toezicht vallen banken, vrijgestelde instellingen en één vergunninghouder.

In het kader van dit toezicht let de AFM op naleving van de omwisselverplichting, juiste en transparante informatieverstrekking en adequate klachtenafhandeling.

In 2006 heeft de AFM op basis van het risicogeorïenteerde toezichtconcept getoetst op de naleving van de omwisselverplichting en transparantie over deze verplichting door vrijgestelde instellingen. Daarbij zijn drie instellingen, waarbij geconstateerd is dat deze nog niet voldeden aan de omwisselverplichting, bewogen te voldoen aan deze regels en hierover transparant te zijn naar de consument.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht op e-money	10	46

Toelichting kosten per taak

Omdat onderzoeken naar incidenten in het kader van het Toezicht effectenbemiddeling prioriteit hebben gekregen, zijn minder uren besteed aan deze taak dan oorspronkelijk begroot.

1.9 Toezichtvoorbereiding

De Wft vormt het sluitstuk van de invoering van het functionele toezichtmodel in Nederland waarbij het toezicht is verdeeld tussen een prudentiële en een gedragstoezichthouder. Ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de Wet op het financieel toezicht (Wft) per 31 december 2006 heeft de AFM zich in de eerste helft van 2006 intensief beziggehouden met de advisering aan het ministerie van Financiën ten aanzien van de AmvB's onder de Wft en het opstellen van de Nadere regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen (Nrgfo). Voorts heeft de AFM de bestaande beleidsregels en interpretaties, voor zover nog relevant, conform de Wft aangepast. In samenwerking met DNB en representatieve organisaties, bereidt de AFM marktpartijen zo goed mogelijk voor op de invoering van de Wft en richt zij haar interne organisatie in om zich voor te bereiden op de operationele gevolgen die de Wft met zich brengt.

Pensioenwet: In 2006 heeft de AFM naast aandacht voor de wetgevingstrajecten, gewerkt aan de opbouw van relaties met zowel de vier pensioenkoepels, als met individuele pensioenuitvoerders. De AFM heeft verder in 2006 haar controlestrategie vastgesteld. Voor die onderdelen van de Pensioenwet die onmiddellijk in werking zullen treden per 1 januari 2007 heeft de AFM de dagelijkse toezichtuitoefening gecentraliseerd ingericht in de organisatie.

Consumentenautoriteit: Met het oog op de komst van de Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) per 1 januari 2007 heeft de AFM met de Consumentenautoriteit (CA) een convenant voorbereid die begin 2007 in werking zal treden. Voorts is de AFM een samenwerking aangegaan met ConsuWijzer, het informatieloket van de CA, de NMA en de Opta op het gebied van informatieverstrekking aan de consument.

Zorgautoriteit: Vanwege de inwerkingtreding van de Wet marktwerking gezondheidszorg (Wmg) zal begin 2007 een convenant tussen de AFM en de Zorgautoriteit (Nza) gaan gelden.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Verkenning gedragstoezicht pensioenen	246	308
Wet handhaving consumentenbescherming	193	0

Toelichting kosten per taak

Verkenning gedragstoezicht pensioenen: De kosten van deze taak vallen lager uit dan begroot gezien de benodigde inspanning lager bleek dan verwacht.

Wet handhaving consumentenbescherming: Bij het opstellen van de begroting was nog geen rekening gehouden met deze nieuwe toezichttaak.

1 Financiële diensten

W. Hekking Jr., *De nieuwe Beurs te Amsterdam, ingewijd op 16 september 1845*. Gravure, 1845. Gezicht op de Dam tijdens de opening van de Beurs van Zocher.

De Nederlandsche Bank, Oude Turfmarkt 127-129, ca. 1860-1870. Fotograaf onbekend.

Het gedragstoezicht op de kapitaalmarkt vormt een essentieel onderdeel van het toezichtgebied van de AFM. De taak van de AFM bij de relatie tussen effectenuitgevende instellingen en beleggers en die tussen beleggers onderling heeft exclusief betrekking op effecten. Het gaat om het gedrag van kapitaal aanbieders, inclusief particuliere en institutionele beleggers en handelaren, en het gedrag van kapitaalvragers, waaronder uitgevende instellingen die op een gereguleerde markt in Nederland een notering hebben of een notering aanvragen.

Bij dit toezicht gelden een aantal verboden, maar zijn er ook een aantal verplichtingen. Deze verplichtingen beogen volledige en reële markttransparantie te bewerkstelligen door gelijkheid, volledigheid, correctheid en tijdigheid van informatie te waarborgen. Het gaat daarbij om het creëren van een level playing field door en voor marktparticipanten en het waarborgen van een betrouwbare, integere en efficiënte financiële markt. Het taakgebied omvat in 2006 de volgende wettelijke taken in uitvoering en in voorbereiding:

- Toezicht op emissies en openbare biedingen op effecten (OBE)
- Toezicht op de naleving Wet melding zeggenschap (Wmz)
- Toezicht op de Wet marktmisbruik
- Toezicht op accountants (Wta) – in werking per 1 oktober 2006
- Toezicht op financiële verslaggeving (Wtfdv) – in werking per 31 december 2006

Toegankelijkheid Kapitaalmarkten 1999-2007

De afgelopen jaren is er veel veranderd in wet- en regelgeving voor alle spelers op de kapitaalmarkten. Waar eind vorige eeuw nog sprake was van zelfregulering aangevuld met een beperkt aantal wettelijke bepalingen, is inmiddels een kapitaalmarktbreed stelsel van wet- en regelgeving geïntroduceerd.

Deze nieuwe regelgeving is nagenoeg geheel het gevolg van het 'Actieplan voor financiële diensten', dat in 1999 onder leiding van Eurocommissaris Bolkestein is gestart. Doelstelling van het actieplan was en is om een daadwerkelijke Europese kapitaalmarkt met geharmoniseerde regels voor het kapitaalverkeer tot stand te brengen en Europa hiermee een goede concurrentiepositie te geven in de mondiale kapitaalmarkt.

Met de invoering van de euro viel een belangrijke belemmering voor het grensoverschrijdende kapitaalverkeer weg. Maar de uiteenlopende wetgeving in de verschillende lidstaten zorgde nog voor hoge transactiekosten en extra risico's. Dit was één van de factoren die leidde tot een, vergeleken met de Verenigde Staten, hogere 'cost of capital' in Europa. Omdat deze cost of capital, de vergoeding die kapitaalsverschaffers wensen te krijgen, een onderdeel vormt van het concurrerend vermogen van Europa was het belangrijk om deze drempels zo veel mogelijk weg te nemen.

Het actieplan is nagenoeg afgerond. Zo zijn in de afgelopen jaren bijvoorbeeld de prospectus richtlijn, de richtlijn marktmisbruik, de transparantierichtlijn, de IAS verordening ingevoerd en eind 2007 komt daar nog de MiFID bij, waarmee het actieplan is afgerond. Voor Nederland bracht dit met zich mee dat de kapitaalmarkt overging van deels zelfregulering naar meer toezicht door de AFM.

Het actieplan en alle onderliggende richtlijnen en verordeningen zijn tot stand gekomen in zeer nauwe consultatie met marktpartijen en belangenorganisaties. Daarmee kan gesteld worden dat de nieuwe regelgeving het resultaat is van zelfregulering door alle belanghebbenden op een pan-Europese schaal, al heeft de wetgever uiteindelijk wel het laatste woord en is ook het toezicht op de regels bij een publiek orgaan neergelegd.

Gezien het grote aantal emissies in Europa in de afgelopen jaren en de omvang van de Europese kapitaalmarkt die inmiddels op een flink aantal meetpunten de grootste kapitaalmarkt ter wereld is, kan worden geconstateerd dat het actieplan zijn doelstellingen haalt. Invoering van de MIFID eind 2007 moet de concurrentie tussen handelsplatforms versterken en zo de transactiekosten weer verder verlagen.

De AFM heeft aan dit proces op verschillende manieren bijgedragen en zal daarin ook in 2007 verder bijdragen. Ten eerste heeft de AFM uitgebreid geparticipeerd in het formuleren van de CESR adviezen door de jaren heen en marktpartijen in Nederland steeds geconsulteerd, om ook de specifieke belangen van de Nederlandse kapitaalmarkt voldoende tot hun recht te laten komen.

De tweede bijdrage start na vaststelling van de nieuwe regels. De invoering van nieuwe regels in Nederlandse wetgeving betekent niet alleen, deels nieuwe, restricties en voorschriften voor marktpartijen, maar brengt ook nieuwe commerciële mogelijkheden en kansen met zich mee. Financiële dienstverleners kunnen hun diensten in de hele Unie aanbieden, beleggingsondernemingen kunnen makkelijker zelf een handelsplatform inrichten, kapitaalvragers kunnen overal in de Unie kapitaal ophalen en beleggers kunnen in de hele Unie dezelfde waarborgen en transparantie verwachten.

Door als toezichthouder in een zo vroeg mogelijk stadium helderheid te verschaffen over wat niet mag, wat wel moet, maar vooral ook wat er nu mag en kan, zijn ondernemingen sneller en beter in staat om gebruik te maken van die mogelijkheden en kansen. Tijdige en complete voorlichting en een snelle reactie op vragen uit de markt waren in 2006, en zullen ook in 2007 weer speerpunt zijn van de dagelijkse werkzaamheden van de AFM. Door middel van seminars, brochures, woordvoering, de website, maar ook veelvuldig telefonisch, elektronisch, en face-to-face contact vindt deze voorlichting voortdurend plaats.

Daarnaast interpreteert de AFM de primair principle based wetgeving vanuit twee invalshoeken. De ene invalshoek is de strikt juridische, waarbij gedrag of voorgenomen gedrag van instellingen wordt getoetst aan de beschikbare rechtsbronnen. Deze wordt samengenomen met de invalshoek welke doelstelling de wet heeft, wat deze beoogt te bereiken en wat het gedrag of voorgenomen gedrag betekent voor de kapitaalmarkten.

Het mag voor zich spreken dat hier sprake moet zijn van de juiste balans. Een te strikte interpretatie van de letter van de wet kan afbreuk doen aan de goede werking en de toegankelijkheid van de kapitaalmarkten en kan leiden tot toezichtarbitrage. Een te ruime interpretatie kan dat echter ook. Om dit te voorkomen wordt bij complexe en grensoverschrijdende zaken hierover dan ook de samenwerking gezocht met collega-toezichthouders.

Na invoering van de MiFID is het actieplan afgerond. Vanzelfsprekend zullen de gezamenlijke toezichthouders hun interpretaties en handhavingsbeleid nog verder op elkaar dienen af te stemmen om resterende belemmeringen weg te nemen.

2.1 Marktontwikkelingen en wetgeving in voorbereiding

De beurs

De beurs kende in 2006 een aanzienlijke beweeglijkheid. De koersen vielen in de eerste helft van het jaar terug en de AEX-index, de Amsterdamse beursgraadmeter, daalde van een niveau van 437 naar 409 punten. Maar aanhoudende economische hoogconjunctuur, gematigd blijvende rentes en een in de loop van het jaar gestaag oplopende AEX hebben het beleggersvertrouwen tot record-niveaus opgestuwd. De beurzen herstelden zich in de tweede helft van het jaar en de AEX-index eindigde het jaar op 495 punten.

Het goede beursklimaat van het afgelopen jaar heeft de beurs ook in de schijnwerpers gezet als aantrekkelijk podium voor het aantrekken van kapitaal door bedrijven. In Nederland maakten in 2006 vijftien bedrijven de gang naar de beurs, waaronder de bankverzekeraar SNS Reaal en het Amerikaanse investeringsfonds KKR. De AFM is hier uit hoofde van het prospectustoezicht intensief bij betrokken geweest.

Het goede beursklimaat zorgde ten opzichte van 2005 voor een aanzienlijke stijging in het aantal transacties via de beurs. Daarnaast zijn er duidelijke aanwijzingen dat de particulier is teruggekeerd als actieve belegger op de beurs.

Aandeelhoudersactivisme

In 2006 heeft de AFM een opvallend hoge activiteit gezien van (groot)aandeelhouders die, zowel direct als via de media, bij ondernemingsbesturen er op aandringen om strategiewijzigingen door te voeren. Dergelijke ontwikkelingen deden zich voor rondom diverse beursgenoteerde ondernemingen. In alle gevallen ging het om significante strategiewijzigingen die als koersgevoelig kunnen worden aangemerkt.

Dit voor Nederland betrekkelijk nieuwe verschijnsel is inmiddels wijd verspreid. De AFM is regelmatig benaderd door advocaten die op anonieme basis hierover advies in wensten te winnen. Omdat duidelijk was dat deze marktontwikkeling toezichtrisiko's met zich mee brengt, heeft de AFM in de loop van 2006 analyses uitgevoerd om te beoordelen of, en op welke wijze, aspecten van dit fenomeen binnen haar toezichtkader vallen. Daartoe zijn gesprekken gevoerd met ondernemingen, aandeelhouders, advocaten en andere Europese toezichthouders en zijn er informatieverzoeken aan activistische aandeelhouders gedaan als de omstandigheden daartoe aanleiding gaven. Uit de gesprekken met marktpartijen is gebleken dat deze van mening zijn dat aandeelhoudersactivisme voor de markt en voor de economie als geheel zowel positieve als negatieve gevolgen kan hebben.

De werkwijze van de AFM is er niet op gericht om aandeelhoudersactivisme te ontmoedigen dan wel te bevorderen. Wel ziet de AFM vanuit haar doelstellingen en wettelijke taken enkele specifieke risico's die van aandeelhoudersactivisme uit kunnen gaan. Hier kan voornamelijk gedacht worden aan marktrisico's met betrekking tot transparantie en informatieverstrekking (gelijkheid, volledigheid, correctheid en tijdigheid van informatie). Op basis van de geldende regels voor belangenmeldingen, openbare biedingen op effecten en het tegengaan van marktmisbruik toetst de AFM praktijksituaties op het nakomen van wettelijke verplichtingen en het niet overtreden van wettelijke verboden.

Wetgeving in voorbereiding

Naar verwachting zal in 2007 de implementatie van de Europese transparantierichtlijn in Nederlandse wetgeving worden afgerond. Dit leidt tot wijziging van de Wft en Wtffv omdat het een uitbreiding betekent van het toezicht op onder meer halfjaarberichten en wijziging van openbaarmakingstermijnen. De Nederlandse wetgeving heeft in 2005 en 2006 op een aantal onderdelen reeds vooruitgelopen op de invoering van de transparantierichtlijn. Het betreft hier het register voor koersgevoelige informatie (ingevoerd per 1 oktober 2005), de bepalingen voor Wmz-meldingen per 1 oktober 2006 en de Wtffv per 31 december 2006. In 2006 heeft verdere voorbereiding plaatsgevonden voor de in werkingtreding van de transparantierichtlijn (verwacht per augustus 2007), inclusief voorbereidingen voor het Central Storage Mechanism.

2.2 Toezicht op Emissies en Openbare Biedingen

Toezicht op Emissies

Bij het prospectustoezicht zijn in totaal 363 goedkeurende verklaringen verstrekt, onderverdeeld in 261 prospectussen (klassiek prospectus, basisprospectus, registratiedocument en verrichtingsnota) en 102 supplementen op een prospectus. Wegens een veranderende werkwijze als gevolg van de nieuwe richtlijn en het nieuwe toezicht bij de AFM is veel gedaan aan het stroomlijnen van het

‘UITEINDELIJK WIL JE EEN TOEZICHT- HOUDER DIE OOG HOUDT VOOR DE BELANGEN VAN DE NEDERLANDSE MARKT’

Joost van der Does de Willebois

Voorzitter Euronext Amsterdam

‘Ik kan niet anders dan positief zijn over de rol van Euronext-toezichthouders het afgelopen jaar. Wij zijn de laatste twee jaar verwickeld in een wereldwijde consolidatieslag. Eerst is er met de beurs van Londen gesproken, daarna met Deutsche Börse en uiteindelijk met de beurs van New York. Zonder op de details in te kunnen gaan, hebben de verschillende toezichthouders, en de AFM als voorzitter in het bijzonder, op uitstekende wijze meegedacht en meegewerkt.

Bij de voorgenomen fusie met NYSE is er een Europees belang en een Nederlands belang in het geding en is het een ware balanceeract geweest, voor ons en voor de toezichthouders, om hier rekening mee te houden. Een voordeel voor ons als Nederlands onderdeel van Euronext was dat wij makkelijk hebben kunnen schakelen met de AFM als aanvoerder van de taskforce die het allemaal heeft begeleid.

Op dit terrein heb ik niets dan lof voor de AFM, maar je kunt altijd wel wat kritische noten vinden. Uiteindelijk wil je een toezichthouder die oog houdt voor de belangen van de Nederlandse markt, die ook nadrukkelijk meewerkt aan de groei en bloei van deze markt. De AFM kan daarbij een voorbeeld nemen aan Engeland waar dit heel goed is geregeld.

In de Principles of good regulation (een soort statuten) van de Britse toezichthouder FSA staat zelfs nadrukkelijk dat de FSA medeverantwoordelijk is voor het welzijn van de financiële sector. En dat belang moeten ze in hun gehele beleid laten meewegen. Zover zijn we in Nederland nog niet, maar dat zou wel zo moeten zijn. Uiteindelijk kun je alleen toezichthouder zijn op een financiële sector als er een financiële sector is.

Een tweede voorbeeld dat navolging verdient, zijn de actieve vertegenwoordigers van de sector die bij de FSA zitting hebben in de Raad van Toezicht. De onder toezicht staande instellingen zijn dus medeverantwoordelijk voor het toezicht op de toezichthouder. In Nederland is dit niet het geval, maar ik ben daar een warm pleitbezorger voor. Zo borg je beter dat de AFM altijd in het belang van de sector blijft handelen. Marktpartijen betalen immers mee aan het toezicht en je ziet dat het in Engeland goed werkt. Dus waarom zou het in Nederland niet goed werken?

Natuurlijk is de FSA groter en ouder, maar er is in Engeland alle lof voor de toezichthouder. Het gaat dan over hoe ze reageert en hoe snel ze reageert en meedenkt in het belang van de hele financiële sector. Als je dat zou kunnen kopiëren naar Nederland heb je echt een onderscheidend voordeel op het Europese continent ten opzichte van andere landen.

Te streng toezicht kan ten koste gaan van het Nederlandse vestigingsklimaat, maar de AFM moet ook niet te soepel zijn. Toezicht is noodzakelijk omdat het mede het vertrouwen in de sector bepaalt. Maar proactiviteit, voorspelbaarheid en het vermogen om mee te denken met de markt moeten daarbij centraal staan. Er is een duidelijke medeverantwoordelijkheid voor de toezichthouder als het om het klimaat in Nederland gaat.

Het gaat overigens goed in Nederland, we hebben bijvoorbeeld in 2006 meer kapitaal geplaatst dan in Frankrijk, Duitsland, Zwitserland, Spanje of Italië. Maar één zwaluw maakt nog geen lente!

De nauwe samenwerking tussen de Europese effectentoezichthouders binnen CESR is op pure winst. Dat er überhaupt een comité van Europese toezichthouders is, was een paar jaar geleden nauwelijks denkbaar. We plukken er nu de vruchten van, zoals blijkt uit het Memorandum of Understanding met de Amerikaanse toezichthouder SEC. Europa bleek in staat te spreken met één stem en de Verenigde Staten ziet de Europese toezichthouders daarom als een betrouwbare partner. Er is wat dat betreft met onze fusie niet alleen mondiaal geschiedenis geschreven, maar zeker ook op Europees niveau.’

toezichtproces, alsmede het oplossen en vastleggen van de diverse interpretatie-issues. Dit heeft onder meer geresulteerd in de CESR 'Frequently Asked Questions' lijst (CESR/06-296d). Tevens heeft een CESR-advies geleid tot aanpassing van de Prospectusverordening, namelijk ten aanzien van artikel 35 (Commission Regulation (EC) No.1787/2006). Naast de participatie in CESR-verband is een deel van de (interpretatie)vragen door de AFM behandeld in het kader van het operationele toezicht. Hiermee is getracht een consistente en efficiënte en transparante toezichtaanpak te ondersteunen.

Het jaar 2006 betekende ook de komst van Private Equity-fondsen naar de Nederlandse kapitaalmarkt. Deze fondsen trachten permanent kapitaal te verkrijgen door middel van een notering aan een effectenbeurs.

Indicatieve Prestatie-indicatoren	2005	2006		Streefwaarde		
		Realisatie	Prognose	2007	2008	2009
Aantal goedkeuringen prospectus	147	261	280	300	330	300
Aantal goedkeuringen aanvullende prospectussen	41	102	30	90	90	90

Toezicht op Openbare Biedingen

In tegenstelling tot 2005 was er in 2006 geen sprake van biedingen die te karakteriseren waren als vijandig bod. In zes dossiers was sprake van aandeelhoudersactivisme, waarbij de actievare rol van een groter aantal bij een openbaar bod betrokken partijen tot meer toezichthandelingen heeft geleid. Daarnaast zijn vragen en onduidelijkheden geadresseerd omtrent de toepasselijkheid van de biedingsregels bij 'doorzakken' van issuers van Euronext naar Alternext, een openbaar bod op door de bieder/geliëerde partij uitgegeven effecten en een openbaar bod met toepasselijkheid van de nieuwe competentieregels onder de Tijdelijke vrijstellingsregeling openbaar overnamebod.

Het aantal behandelde dossiers is in 2006 gestegen ten opzichte van 2005. Ruim twintig dossiers zijn op het gebied van het toezicht op openbare biedingen behandeld, waarvan er tien tot publicatie van een biedingsbericht hebben geleid. Bij twee openbare biedingen was sprake van een zogenaamd ruilbod, terwijl de overige openbare biedingen in de vorm van een zogenaamde cashbod plaatsvonden.

Het wetsvoorstel openbaar overnamebod, ter implementatie van de 13e Richtlijn (de Overname-richtlijn) is op 24 oktober 2006 door de Tweede Kamer aangenomen. Begin 2006 vond de consultatie plaats van het Besluit openbare biedingen, behorend bij het wetsvoorstel openbaar overnamebod, waarin invulling wordt gegeven aan de grondslagen die in het wetsvoorstel zijn opgenomen.

In verband met de in de Overname-richtlijn opgenomen datum voor implementatie in nationale wetgeving, en signalering door de AFM dat niet-tijdige implementatie zou leiden tot met de richtlijn conflicterende bepalingen in de Nederlandse wetgeving, is op 20 mei 2006 de Tijdelijke vrijstellingsregeling overnamebiedingen in werking getreden. Hierdoor is een bod op effecten die uitsluitend 'geregeld worden verhandeld in Nederland' (en niet tevens genoteerd in Nederland) vrijgesteld van toepassing van de Nederlandse biedingregels.

Tevens ontstond hierdoor de mogelijkheid voor een zogenaamd 'paspoort' (competentie van slechts één bevoegde toezichthouder bij een bod waarbij, zonder deze tijdelijke regeling, de AFM naast andere Europese toezichthouders bevoegd zou kunnen zijn). Artikel 10 van deze richtlijn is reeds geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving door middel van het Besluit artikel 10 overname-richtlijn. Dit besluit stelt eisen aan het jaarverslag ten aanzien van het opnemen van informatie over zeggenschap- en kapitaalstructuur. Het verplicht bod, zoals opgenomen in de Overname-richtlijn, zal eerst met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel openbaar overnamebod, in Nederland gaan

gelden. Bij de inwerkingtreding van de Wet financieel toezicht zijn de bepalingen voor het toezicht op openbare biedingen uitgezonderd. De bepalingen zoals opgenomen bij en krachtens de Wet toezicht effectenverkeer 1995 blijven, tot inwerkingtreding van het wetsvoorstel openbaar overnamebod, van kracht.

Door de opgeschoven datum voor volledige implementatie en inwerkingtreding van dit wetsvoorstel, nu gepland voor het tweede kwartaal 2007, zal dit onderwerp ook in 2007 blijvende aandacht hebben.

De verwachting bestaat dat zich blijvend situaties zullen voordoen waarin aandeelhouders bij besturen van doelvennootschappen zullen aandringen op herstructurering die mogelijk leiden tot een openbaar bod. De AFM monitort dergelijke situaties in verband met mogelijke toepasselijkheid van de biedingsregels. Daarnaast zal door de vertraging bij de inwerkingtreding van het wetsvoorstel overnamebod (ter implementatie van de 13e richtlijn) de toezichtstrategie voor openbare biedingen zoals die zal dienen te worden uitgevoerd onder het wetsvoorstel nadere aandacht behoeven en mogelijk moeten worden aangepast.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht openbare biedingen op effecten	710	509
2e fase toezicht openbare biedingen effecten	73	280
Toezicht op emissies	4051	4581

Toelichting kosten per taak

OBE: Als gevolg van bepaalde marktontwikkelingen, waaronder het toegenomen aandeelhoudersactivisme, vergde het operationele toezicht meer inspanning dan voorzien.

Tweede fase toezicht openbare biedingen op effecten: Het aantal uren besteed aan voorbereiding van deze taak is lager dan begroot door een vertraging van de implementatie van de 13e richtlijn in de Nederlandse wetgeving.

Emissies: In verband met een lager beschikbaar capaciteitsniveau heeft de AFM besloten te volstaan met een licht lagere toezichtintensiteit dan voorzien in de begroting. Deze aanpassing van toezichtintensiteit is van tijdelijke aard.

2.3 Toezicht op Marktmisbruik

Centraal bij de Wet marktmisbruik staan de verboden op handel met voorwetenschap en marktmanipulatie. Deze verboden worden ondersteund door een aantal verplichtingen, die alle transparantie beogen te bewerkstelligen en te maken hebben met gelijkheid, volledigheid en tijdigheid van informatie. Deze verplichtingen betreffen de openbaarmaking van koersgevoelige informatie, verplichtingen voor en meldingen door insiders, verplichtingen rondom beleggingsaanbevelingen en de meldplicht voor beleggingsondernemingen bij een vermoeden van marktmisbruik.

De wetgeving is in grote mate principle based. Dat betekent dat er voortdurend geïnterpreteerd moet worden, zowel door marktpartijen als de toezichthouder, waar mogelijk in samenspraak. Het betekende ook dat er een openbaar debat ontstond over de betekenis van een aantal definities, waaronder de definitie van koersgevoelige informatie. Dit leidde bij marktpartijen tot een behoefte aan extra informatie.

Om aan deze behoefte tegemoet te komen, het doel en de ratio van de wet verder uit te leggen, meer inzicht te krijgen in de verschillende belangen en een verdergaande begripsvorming van en door marktpartijen en de toezichthouder voor elkaar te bewerkstelligen, is in 2006 een groot aantal workshops, presentaties, een-op-een-gesprekken en in-house meetings verzorgd door de AFM. Naast deze georganiseerde contactmomenten zijn er vele honderden telefonische contacten geweest met instellingen waarin concrete vragen zijn gesteld en beantwoord met betrekking tot de hele reikwijdte van de Wet marktmisbruik. De AFM heeft een aantal brochures en een 'snelgids' gepubliceerd om de markt meer inzicht en praktische handvatten te geven met betrekking tot verschillende aspecten uit de Wet marktmisbruik. Tenslotte is er een evaluatierapport 'één jaar Wet marktmisbruik' geschreven over de periode 1 oktober 2005 tot en met 31 december 2006.

In 2006 heeft de AFM veelvuldig overleg gehad met Euronext, als gevolg waarvan in het Rulebook de bevoegdheden op het gebied van handelsonderbrekingen beter zijn vastgelegd. In het vierde kwartaal is de nieuwe Wet melding zeggenschap (Wmz) in werking getreden. Naast de voorlichtingsbrochures die geschreven zijn om de markt voor te bereiden op deze wet hebben ook enkele voorlichtingsbijeenkomsten plaatsgevonden met (groepen van) aandeelhouders. Bij de uitgevende instellingen is in december navraag gedaan of zij meldingen hadden verwacht die niet zijn gedaan. Dit om te beoordelen of alle verplichte meldingen door de AFM zijn ontvangen. Het aantal meldingen als gevolg van de nieuwe Wmz overtrof de verwachting.

De doelstelling van de Wmz is het vergroten van transparantie rondom het substantieel bezit van aandelen, onder meer door het uitbreiden van het aantal meldingsdrempels. Iedereen die een substantieel aandelenbezit had, moest per november een initiële melding doen, hetgeen vernieuwd inzicht in het aandelenbezit heeft opgeleverd. Tevens moesten uitgevende instellingen hun geplaatste kapitaal melden bij de AFM per oktober 2006. Deze meldingen dienen als basis voor het doen van de procentuele meldingen.

Nieuwe meldingsplichten voor fondsbeheerders dragen bij aan het inzichtelijk maken van aandelenbezit bij fondsen. Daarnaast bestaat er een nieuwe meldingsplicht bij verwatering, wanneer er door kapitaaluitbreiding of -afname passief een feitelijke verandering in het substantiële bezit plaatsvindt. De nieuwe Wmz houdt ook in dat de meldingen niet meer openbaar gemaakt worden via een advertentie in een dagblad zoals voorheen gebruikelijk was. De AFM houdt een openbaar register aan dat alle meldingen bevat. Vanaf 2006 is het mogelijk om meldingen elektronisch aan te leveren. De ervaring tot nog toe leert dat hierdoor meldingen eerder openbaar kunnen worden gemaakt, hetgeen bijdraagt aan de transparantie rondom het substantieel bezit van aandelen.

Onverwijld

Beursgenoteerde ondernemingen moeten hun koersgevoelige informatie volgens de Nederlandse wet 'onverwijld' openbaar maken. Voor ondernemingen met een notering in zowel de Verenigde Staten als op Euronext Amsterdam kán dat ingewikkeld zijn. Immers, zowel de Nasdaq als de NYSE wil dat bedrijven hun 'material information' tenminste 10 minuten voor openbaarmaking aan de 'market watch'-afdeling van deze beurzen sturen en de vraag rijst hoe dat te rijmen is met de onverwijld-verplichting die de Nederlandse wet kent.

In de praktijk wordt dit mogelijke probleem opgelost doordat de AFM het begrip 'onverwijld' interpreteert zoals de wetgever het bedoeld heeft, namelijk 'zo snel mogelijk', waarbij rekening gehouden wordt met de 10 minuten-verplichting die door de Amerikaanse beurs wordt opgelegd. Gezien de geheimhoudingsplicht van die beurzen en de verantwoordelijkheid die de uitgevende instellingen hierin nemen, is het risico van voortijdig lekken bijzonder klein, waardoor het ontstaan van informatieongelijkheid niet gevreesd wordt.

In haar toezicht gebruikt de AFM de Wmz-verplichtingen sinds 2006 actiever om stemrecht-overeenkomsten tussen partijen helder en transparant te krijgen voor het beleggend publiek. In de praktijk betekent dit dat er actief navraag wordt gedaan naar het bestaan van stemrechtovereenkomsten, bijvoorbeeld in situaties waarbij verschillende actieve aandeelhouders een samenwerkingsverband lijken te hebben. Als er sprake is van een stemrechtovereenkomst zijn partijen meldingsplichtig. Dat draagt bij aan de transparantie en de inzichtelijkheid voor het beleggend publiek over wie er beschikt over het stemrechtig kapitaal.

Er heeft een bijeenkomst plaatsgevonden met banken en effecteninstellingen die bij de AFM meldingen hebben gedaan ingevolge de zogenaamde 'meldplicht'. Als gevolg van deze meldplicht zijn deze partijen verplicht om bij een vermoeden van mogelijke handel met voorwetenschap of marktmanipulatie dit bij de AFM te melden. Het themaonderzoek inzake de meldplicht is in 2006 afgerond, met de volgende resultaten:

Meldingen			Status			
Aantal meldingen	Voorwetenschap	Manipulatie	Onderzoek gestart	Onderzoek lopend eind 2006	Afgesloten zonder maatregel	Aangifte / administratieve afdoening
45	43	2	30*	7	20	3

* in drie gevallen zijn de meldingen als aanvullende informatie meegenomen in bestaande onderzoeken.

De bovenstaande tabel bevat het aantal officiële meldingen in de periode van 1 oktober 2005 tot en met 31 december 2006. De meldplicht is een waardevolle aanvulling op het toezicht-instrumentarium. Uit het themaonderzoek blijkt dat de meeste meldingen vanuit de grote beleggingsondernemingen zijn gekomen en dat kleinere beleggingsondernemingen niet of nauwelijks melden. Dit vormt een punt van aandacht en mogelijk reden tot nadere stimulans en waar nodig handhaving van het nakomen van deze verplichting. Ook blijkt dat de snelheid van meldingen verbeterd kan worden. Tot dusverre varieert deze tijd van één dag tot 2,5 maand nadat een transactie of poging tot een transactie heeft plaatsgevonden.

De meldplicht geldt voor effecteninstellingen, die bij een redelijk vermoeden van marktmanipulatie of handel met voorwetenschap bij transacties voor cliënten dit vermoeden onverwijld aan de toezichthouder moeten melden. CESR heeft in dit kader een indicatieve lijst gemaakt van soorten transacties die verdacht zouden kunnen zijn (www.cesr-eu.org). De mogelijkheid van het melden van een algemeen vermoeden van marktmisbruik bestond al en bestaat nog steeds, maar met de invoering van de meldplicht zijn de risico's voor de effecteninstelling als meldende partij wettelijk ingeperkt, doordat een effecteninstelling die te goeder trouw een melding heeft gedaan niet langer aansprakelijk kan worden gesteld voor eventuele schade die een derde door de melding lijdt.

Van het aantal onderzoeken dat gestart wordt leidt in 2006 circa 15% tot het opleggen van een maatregel, variërend van een normoverdragend gesprek, tot een boetedossier of aangifte bij het Openbaar Ministerie. Van het aantal onderzoeken dat gestart wordt op basis van een door de AFM gegenereerd signaal leidt in 2006 14% tot het opleggen van een maatregel.

Er zijn in 2006 zeven handelsmaatregelen genomen. Deze handelsmaatregelen hebben een reparatoir of preventief karakter. Ze beogen uitgevende instellingen de gelegenheid te geven om een situatie waarin sprake is van informatieongelijkheid of misleidende informatie in de markt op te heffen door middel van het uitbrengen van een persbericht met de volledige en juiste informatie.

In 2006 zijn 76 onderzoeken met betrekking tot mogelijke overtredingen van de Wet marktmisbruik gestart, waaronder een aantal vormen van mogelijke marktmanipulatie. Bij de beoordeling op welke wijze specifieke casussen zouden worden afgedaan, is in enkele gevallen afstemming gezocht met buitenlandse toezichthouders en vormt het tripartiete overleg (FIOD-ECD, Openbaar

Ministerie en AFM) de laatste voorbereiding voor de uiteindelijke besluitvorming. Dit heeft geresulteerd in een drietal zaken die zijn overgedragen aan de boetefunctionaris van de AFM.

Prestatie-indicatoren	2005	2006		Streefwaarde		
		Realisatie	Prognose	2007	2008	2009
Aantal signalen	34	102	110	120	150	170
Aantal gestarte onderzoeken	43	76	70	80	85	90
Aantal afgeronde onderzoeken	25	92	65	65	70	75
Aantal meldingen Wmz en insider	3659	3582	2500	3000	3000	3000
Aantal boetedossiers en aangiftes	8	14	20	15	20	25

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht marktmisbruik	5463	6081

Toelichting kosten per taak

De rechtstreeks aan deze taak door te belasten kosten waren aanzienlijk lager dan begroot.

2.4 Toezicht financiële verslaggeving

De doelstelling van de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) is het vergroten van de transparantie en vergelijkbaarheid van de financiële verslaggeving van effectenuitgevende instellingen. Daarnaast wordt door de invoering van onafhankelijk toezicht op de naleving van de verslaggevingvoorschriften beoogd het vertrouwen van het publiek in de naleving van deze voorschriften te verbeteren. Tenslotte wil de Wtfv bijdragen aan de internationale erkenning van de verslaggevingvoorschriften.

De AFM gaat toezicht houden op boekjaren startend op of na 1 januari 2006 nu op 31 december 2006 de Wtfv in werking is getreden. Om gedegen voorbereid te zijn op de toezichttaak en ook om de markt voor te bereiden op het toezicht en de interpretatie van de regels zoveel mogelijk eenduidig en bekend te maken, heeft de focus van de AFM in het afgelopen jaar met name gelegen op concrete toezichtcasuïstiek in het kader van het pretoezicht.

In het vierde kwartaal is op basis van een risicoanalyse een eerste selectie gemaakt van ondernemingen welke in 2007 zullen worden onderworpen aan een nader onderzoek van de financiële verslaggeving. Om bij de uitvoering van het toezicht de beste verhouding te creëren tussen efficiëntie en effectiviteit, heeft de AFM een controlestrategie ontwikkeld. De eerste inlichtingenverzoeken in het kader van de Wtfv zullen naar verwachting uitgaan in het tweede kwartaal van 2007, afhankelijk van de data van het beschikbaar komen en de data van de vaststelling van jaarrekeningen 2006. In de loop van 2007 zal de transparantierichtlijn tot wijzigingen leiden in Wtfv en Wft met uitbreiding van het toezicht op het halfjaarbericht en wijziging van openbaarmakingstermijnen.

Bij twijfel aan de juiste toepassing van verslaggevingvoorschriften heeft de AFM in de pretoezichtsfase in 2006 uitgevende instellingen om een nadere toelichting gevraagd, hetgeen ook de aanpak in het doorlopende toezicht zal zijn. Uitgangspunt hierbij is dat, met de medewerking van de onderneming, het publiek op een volgens de verslaggevingstandaarden toegestane wijze door de

onderneming wordt geïnformeerd over de financiële situatie van de onderneming. Naast de zorgvuldigheid vanuit de AFM, is ook de medewerking van de onderneming essentieel. Het is de bedoeling dat de AFM en de onderneming in der minne tot een oplossing kunnen komen en dat een gang naar de Ondernemingskamer zoveel mogelijk wordt voorkomen. De regelgeving heeft weliswaar als impliciet uitgangspunt dat de AFM en de uitgevende instelling(en) in onderling overleg tot overeenstemming kunnen komen, maar bij niet tijdige of onvoldoende beantwoording van de door de AFM gestelde vragen, zullen zonodig inlichtingenprocedures worden gestart bij de Ondernemingskamer.

IFRS en toezicht op financiële verslaggeving

Geconsolideerde jaarrekeningen van Europese beursgenoteerde ondernemingen dienen vanaf 2005 te worden opgesteld op basis van International Financial Reporting Standards (IFRS).

Doel van deze Europese invoering van IFRS is het verkrijgen van een betere vergelijkbaarheid van financiële verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen binnen de gehele Europese Unie.

Ook zullen de Nederlandse gebruikers van jaarrekeningen kunnen gaan profiteren van een betere transparantie door de veelal uitgebreidere toelichtingsvereisten van IFRS. IFRS is een 'principle based' standaard. Dit geeft ondernemingen aan de ene kant ruimte bij toepassing in specifieke situaties zonder dat gedetailleerde regelgeving voorgeschreven moet worden, aan de andere kant legt dit een druk op de ondernemingen om deze nieuwe standaarden voor deze situaties op de juiste manier te interpreteren.

Het toezicht door de AFM op de financiële verslaggeving van de Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen zal, door invoering van de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfov), voor het eerst gaan plaatsvinden op jaarrekeningen 2006. Uitgangspunt van de AFM-toezichtstrategie is dat, met de medewerking van de onderneming, het publiek op een volgens de verslaggevingstandaarden toegestane wijze door de onderneming wordt geïnformeerd over de financiële situatie van de onderneming. Naast de zorgvuldigheid vanuit de AFM, is ook de medewerking van de onderneming essentieel. Voor zover de AFM twijfelt over juiste toepassing, is het de bedoeling dat de AFM en de onderneming in der minne tot een oplossing kunnen komen en dat een gang naar de rechter zoveel mogelijk wordt voorkomen. Dit is dan ook de insteek bij deze toezichttaak van de AFM en reeds in de pretoezichtsfase zoveel mogelijk gecommuniceerd naar ondernemingen.

Belangrijk is de afstemming met andere Europese toezichthouders over de consistentie in de toepassing van IFRS en de hieraan gerelateerde toezichtacties. In dat kader neemt de AFM deel aan het Europese afstemmechanisme dat wordt gecoördineerd door het Committee of European Securities Regulators (CESR).

De financiële verslaggevingstechnische expertise kan daarnaast ook worden ingezet bij andere toezichttaken, met name bij het prospectustoezicht, toezicht op openbare biedingen en het toezicht op marktmisbruik. Conform de beleidsagenda van de AFM vindt daarnaast participatie plaats in CESR- en IOSCO-verband op het gebied van verslaggeving en toezichtvraagstukken. De deelname betreft zowel de coördinatie van een consistente toepassing van de IFRS binnen Nederland en Europa, als ook een betrokkenheid bij de beoordeling van nieuwe verslaggevingstandaarden en interpretaties. In dit kader wordt in 2007 actief deelgenomen aan een CESR-project waarin zal worden gerapporteerd over de ervaringen van CESR-leden met de eerste toepassing van IFRS en het toezicht hierop.

Prestatie-indicatoren	Realisatie			Streefwaarde	
	2005	2006	2007	2008	2009
Aantal onderzoeken jaarverslagen	30	31	116	120	115
Aantal informatieverzoeken m.b.t. jaarverslagen	30	15	50	50	50
Aantal onderzoeken halfjaarberichten	-	-	-	50	50

Gezien het uitstel van invoering van deze wettelijke taak van midden 2006 naar 31 december 2006 is de realisatie over 2006 sterk achtergebleven bij de begroting 2006. In 2007 wordt rekening gehouden met enerzijds uitbreiding van de capaciteit ten behoeve van toezichtuitvoering en anderzijds ten behoeve van juridische ondersteuning voor de behandeling van toezichtdossiers, inlichtingenverzoeken en aanbevelingsbrieven. Groei in 2008 en 2009 wordt met name veroorzaakt in verdere groei van de toezichttaak als gevolg van de implementatie van de transparantierichtlijn en het beoogde toezicht op halfjaarberichten.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht financiële verslaggeving	2401	3630

Toelichting kosten per taak

De vertraging in het wetstraject heeft geleid tot temporisering. Ondanks deze lagere kosten nemen de totale voorbereidingskosten van de toezichttaak wel toe. De AFM is met het ministerie van Financiën overeengekomen dat een deel van de hogere voorbereidingskosten als gevolg van uitstel van inwerkingtreding van de wet door het ministerie wordt vergoed.

2.5 Toezicht accountantorganisaties

Op 1 oktober 2006 zijn de Wet toezicht accountantorganisaties (Wta) en het Besluit toezicht accountantorganisaties (Bta) in werking getreden, met uitzondering van enkele artikelen. De uitzonderingen volgen uit het feit dat de Wet tuchtrechtspraak accountants nog niet in werking is getreden. De Wta en Bta regelen de vergunningplicht en de vergunningseisen voor accountantorganisaties. Dit betekent dat een accountantorganisatie alleen een wettelijke controle mag verrichten als zij een vergunning heeft.

Het doel van de Wta is het herstel van het vertrouwen in de accountant en zijn verklaringen. Voor de internationale reputatie van de Nederlandse financiële markten is het belangrijk dat Nederland niet achterblijft bij ontwikkelingen op andere belangrijke financiële markten, zoals de Verenigde Staten. Zo kent de Verenigde Staten al sinds 2002 via de Sarbanes-Oxley Act onafhankelijk publiek toezicht op accountantorganisaties. De Europese landen worden via de nieuwe Europese Richtlijn van het Europese Parlement en de Raad betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen (d.d. 8 maart 2006) verplicht om onafhankelijk publiek toezicht op accountantorganisaties te hebben. Het toezicht op accountantorganisaties is dus geen uniek Nederlands fenomeen. De Wta geeft de AFM de volgende taken: het verlenen en intrekken van vergunningen aan accountantorganisaties, het houden van toezicht op het doorlopend naleven van de vergunningseisen door vergunninghouders en het sanctioneren van overtredingen van de Wta door accountantorganisaties.

De periode tot 1 oktober is besteed aan de voorbereiding van het toezicht. In de eerste plaats zijn in deze periode de vergunningaanvraagprocedure en de daarbij behorende geautomatiseerde toepassingen gerealiseerd. Hierdoor kunnen vanaf 1 oktober accountantorganisaties elektronisch een

vergunningaanvraag doen, zijn de gegevens van de vergunningaanvraag opgenomen in een interne database en is een extern register gerealiseerd dat te raadplegen is via de website van de AFM.

Er is veel aandacht besteed aan de voorlichting van accountantorganisaties. Ook wordt accountantorganisaties en andere geïnteresseerden de mogelijkheid geboden om telefonisch of via e-mail vragen te stellen aan de Wta-helpdesk.

Tot slot, is de samenwerking met de beroepsorganisaties van accountants, NIVRA en NOVAA, en met de SRA (een samenwerkingsverband van accountantorganisaties) vorm gegeven. Op 28 september heeft de AFM een samenwerkingsconvenant gesloten met de SRA. In het convenant is vastgelegd op welke wijze de AFM steunt op de kwaliteitstoetsingen van de SRA bij de uitoefening van het toezicht, na de fase van vergunningverlening. De besprekingen met het NIVRA zijn nog gaande. De besprekingen met de NOVAA zijn hervat.

In de maand oktober zijn ruim 700 vergunningaanvragen ontvangen, hetgeen in overeenstemming is met de verwachting die de AFM hierover had. Deze aanvragers maken gebruik van de zogenoemde 'overgangsregeling'. Zij mogen wettelijke controles blijven verrichten en nieuwe controles aangaan op basis van uitsluitend de vergunningaanvraag. Zij mogen dit doen tot het moment dat definitief over de vergunningaanvraag is besloten. Van deze aanvragen zijn bijna 20 aanvragen gericht op het verkrijgen van een OOB-vergunning, hetgeen een vergunning is om organisaties van openbaar belang (beursgenoteerde nv's, kredietinstellingen en verzekeraars) te mogen controleren. Onder de vergunningaanvragers zijn 185 accountantkantoren die geen wettelijke controles verrichten. Een accountantorganisatie die nog geen wettelijke controles verricht kan op ieder moment een vergunning aanvragen. Voor aanvragen vanaf 1 november 2006 geldt de overgangsregeling niet. Dit betekent dat de vergunningaanvrager een opdracht tot wettelijke controle pas mag aangaan nadat de vergunning is verleend. De AFM heeft hier nog niet mee te maken gekregen.

Vanaf 1 oktober zijn de werkzaamheden vooral gericht geweest op het verwerken van de vergunningaanvragen. De beoordeling van een aanvraag bestaat uit een toetsing van de door de organisatie verstrekte gegevens, mogelijk een onderzoek ter plaatse en het uitvoeren van een betrouwbaarheidsonderzoek voor beleidsbepalers en medebeleidsbepalers. Vanaf december zijn de beoordelingen gestart en is een aantal accountantorganisaties bezocht om ter plaatse vast te stellen dat aan de vergunningeisen wordt voldaan. Met ingang van november 2006 volgt de afdeling actief signalen op die kunnen duiden op mogelijke illegaliteit.

Op basis van de eerste onderzoeken in 2006 blijkt dat het totaal aantal te onderzoeken accountantorganisaties in het kader van vergunningverlening zal moeten worden uitgebreid. Dit betekent dat de doorlooptijd voor vergunningverlening aan aanvragers die vallen onder de overgangsregeling langer zal zijn dan aanvankelijk verwacht.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht accountantorganisaties	4150	2483
Vergunningen accountantorganisaties	110	2769

Toelichting kosten per taak

In de begroting van 2006 is ervan uitgegaan dat de Wet toezicht accountantorganisaties vanaf 1 januari 2006 van kracht zou zijn. De wet is echter op 1 oktober 2006 in werking getreden, waardoor minder tijd kon worden besteed aan vergunningverlening en meer tijd is besteed aan voorbereiding dan verwacht.

2.6 MiFID

Met het oog op de inwerkingtreding van de Markets in Financial Instruments Directive (MiFID) per 1 november 2007 zijn voorbereidende werkzaamheden verricht. De AFM heeft uitgebreide voorlichting verzorgd over MiFID, alsmede gekeken naar de wijze waarop de MiFID in het toezicht verankerd wordt.

Voor het toezicht op de kapitaalmarkt gaat het om nieuwe handelsplatformen, te weten multilaterale handelsfaciliteiten en systematische internalisatie. Dit wordt besproken in het hoofdstuk over Financiële Infrastructuur. Daarnaast wordt een aantal van de gedragsregels voor beleggingsondernemingen aangepast of verder uitgebreid als gevolg van de MiFID. Tevens brengt de MiFID aanpassingen met zich mee met betrekking tot welke toezichthouder verantwoordelijkheid heeft voor het toezicht op grensoverschrijdende beleggingsactiviteiten (home-host). Stelregel hierbij is dat de toezichthouder van het land waar de moederonderneming statutair gevestigd is, verantwoordelijk is voor het toezicht, behalve in het geval van een bijkantoor. Wezenlijke verandering hierbij is dat de AFM toezicht gaat houden op grensoverschrijdende dienstverlening door Nederlandse instellingen in het buitenland. Voor bijkantoren blijft, net zoals onder de ISD, de 'host-toezichthouder' de bevoegde autoriteit.

De AFM heeft gewerkt aan het inventariseren van en beslissen over de transparantierichtlijn en MiFID gerelateerde IT-systeem vereisten. Onderdeel van de MiFID betreft de zogenaamde 'transaction reporting' verplichting, die regelt dat alle effecteninstellingen in Europa hun transacties in effecten deponeren bij de toezichthouder. De toezichthouders zijn vervolgens verplicht om deze transacties op te slaan en onderling uit te wisselen. Hiervoor wordt een transaction reporting systeem (TR-systeem) ontwikkeld. Een ander IT-systeem dat gerealiseerd moet worden is het Central Storage Mechanism (CSM) voortvloeiend uit de Transparency Directive.

Alle effectenuitgevende instellingen zijn verplicht al hun 'regulated information' (koersgevoelige informatie, Wmz, Financiële verslagen etc.) bij een door de lidstaten te benoemen centraal punt te deponeren, waarbij de verplichting is deze te bewaren en eventueel beschikbaar te stellen in een publiek register. Het doel van beide systemen is hetzelfde. Ze worden geacht de toezichthouder te ondersteunen in haar taak. Op zichzelf dragen de systemen ook bij aan het toezicht. Directe toegang tot de systemen en de daarin opgeslagen data door medewerkers van de AFM maken het genereren van rapportages en queries mogelijk.

Daarnaast zijn er door meer efficiëntie effectiviteitsverbeteringen mogelijk door het geautomatiseerd genereren van signalen en het geautomatiseerd beoordelen van signalen. Door het inzetten van gespecialiseerde software wordt het mogelijk om onderzoeken naar marktmanipulatie, voorwetenschap, front-running, churning en best execution sneller en tegen lagere kosten uit te voeren. Door informatie uit het TR-systeem en het CSM met elkaar te combineren en geautomatiseerd te analyseren worden mogelijk meer gevallen van misbruik opgespoord en kunnen naar verwachting sneller conclusies getrokken worden.

Bovendien zouden informatieverzoeken naar marktpartijen sneller en gericht uitgestuurd moeten kunnen worden, hetgeen de administratieve lasten reduceert en onnodige inbreuk op privacy kan helpen voorkomen. Het derde te realiseren systeem betreft een detectie & analysesysteem. Dit systeem vloeit niet voort uit een nieuwe (Europese) verplichting, maar uit de reeds bestaande toezichttaken op de kapitaalmarkten, met name marktmanipulatie, voorwetenschap en best execution.

Van dit detectie-, onderzoek- en analysesysteem worden de volgende efficiëntie- en effectiviteitsvoordelen verwacht:

- Kortere doorlooptijd onderzoeken
- Afname arbeidsintensiteitonderzoeken
- Lagere administratieve lasten voor effecteninstellingen
(door een geringer aantal informatie-verzoeken en smaller gedefinieerde informatieverzoeken)
- Hoger aantal geconstateerde overtredingen en boetes/aangiften
- Verbeterd inzicht in 'dark numbers'
- Verbeterde analysemogelijkheden

In 2006 is een projectplan geschreven voor deze drie IT-systemen, die gezamenlijk gekenmerkt worden als de 'Electronische Toezichthouder Kapitaalmarkten'. In het derde kwartaal van 2006 is de inventarisatie van de vereisten aan deze IT-systemen grotendeels afgerond, zijn functionele specificaties opgesteld en is een Europees aanbestedingsproces rondom Transaction Reporting gestart.

Beurs van Berlage in de sneeuw, Damrak, ca. 1909-1910. Foto Bernard F. Eilers.

Exterieur van de Beurs van Zocher, 1900. Foto graaf onbekend.

Het toezicht van de AFM op de financiële infrastructuur bestrijkt de handels- en afwikkelmechanismen voor de effectenhandel. Hieronder vallen onder meer het toezicht op handelsmechanismen voor effecten die een beurserkenning nodig hebben, inclusief de toegang daartoe, de (pre- en posttrade) transparantie over de handel, de doelmatigheid en de overige spelregels voor uitgevende en handelende instellingen. In het verleden daarvan wordt in dit taakgebied tevens onderzoek gedaan naar (buitenlandse) beurzen die een beroep doen op een vrijstelling of ontheffing. Tenslotte wordt toezicht gehouden op professionals die alleen voor eigen rekening handelen (Marktpersoneel).

3.1 Marktontwikkelingen

Centraal stond dit jaar de voorgenomen fusie tussen Euronext en de New York Stock Exchange (NYSE). Initiatiefnemers, concurrenten, investeerders en uitgevende instellingen voerden publiekelijk uitvoerige debatten over de kansen en onwenselijkheden van een dergelijke fusie, waarbij diverse alternatieve combinaties (met andere beurzen) werden gepresenteerd. Na afsluiting van het verslagjaar is inmiddels een definitief overnamebod uitgebracht (zie verder sectie 3.3).

In 2007 zal de MiFID worden ingevoerd. Daarop vooruitlopend heeft een groep banken aangekondigd een nieuw handelsplatform met MTF (Multilateral Trading Facility)-status voor effecten te starten. In plaats van transacties binnenshuis (klantenorders tegen elkaar of tegen eigen boek) uit te voeren worden die in de nabije toekomst publiekelijk verhandeld op het nieuwe platform. Dat kan een sterke concurrentie betekenen voor de traditionele Europese beurzen. Gevechten om omzet en liquiditeit kunnen voor gebruikers resulteren in lagere tarieven en nieuwe producten.

Als een MTF *avant la lettre* (pas onder de MiFID heeft een MTF een status) lanceerde Euronext in 2006 Alternext in Nederland. Als nieuw platform van Euronext – zonder de wettelijke status van gereguleerde markt – dat bedoeld is als rijpingsplaats voor kleine bedrijven, worden minder eisen aan uitgevende instellingen gesteld. Voor een deel is het Euronext, en niet de AFM, die toezicht houdt op het handelsplatform Alternext Amsterdam. Eind november werden de eerste fondsen verhandeld.

3.2 Toetreding

Handelsplatforms die niet een volgens Europese regels gereguleerde markt zijn en die actief willen zijn in Nederland en/of zich actief richten op Nederlandse partijen hebben een ontheffing nodig. Op advies van AFM verleende het ministerie van Financiën een ontheffing aan DIFX, de beurs van Dubai (gedateerd januari 2007).

De instellingen in de groep “Marktpersoneel” moeten voor hun activiteiten een vergunning hebben en daarom onder meer voldoen aan eisen van deskundigheid en betrouwbaarheid van bestuurders, administratieve organisatie en interne controle. Door verdere consolidatie daalde het aantal vergunninghouders in de groep Marktpersoneel opnieuw in 2006 (van ca. 110 tot ruim 90). Dit is veeleer te zien als een schaalvergroting dan als een verdere shake-out. Hun betekenis voor de infrastructuur deed niet onder voor die in 2005.

3.3 Toezicht op beurzen, effectenafwikkeling en marktpersoneel

Van oudsher hanteert de AFM bij het toezicht op de financiële infrastructuur open normen: het wettelijk kader is op een relatief hoog abstractieniveau beschreven. Daardoor is er al geruime tijd sprake van ‘principle based’ toezicht. Ter voorbereiding van nieuwe wetgeving – namelijk die ter implementatie van de MiFID, en van deel 6 van de Wft – zijn in 2006 belangrijke vorderingen

gemaakt met het opstellen van nieuwe toezichtkaders. Medio 2007 zal dit afgerond (moeten) zijn. Direct daarmee samenhangend worden nieuwe toezichtstrategieën opgesteld die op gelijke wijze op een grotere diversiteit aan instellingen toepasbaar zijn, en die evenals tot nu toe in hoge mate risico-gedreven zijn. Op essentiële punten – bijv. reglementswijzigingen – wordt hierbij echter vastgehouden aan een benadering van goedkeuring vooraf om recht te doen aan de dominante positie van de huidige spelers en aan het onomkeerbare karakter van transacties op de beurzen. De invoering van de Wft in 2007 heeft geen materiële gevolgen voor het toezicht op de infrastructuur en vergde derhalve weinig voorbereiding.

Toezicht op Beurzen

In het voorjaar kwamen de eerste initiatieven ter tafel om tot een fusie tussen NYSE en Euronext te komen. Daarop hebben de gezamenlijke toezichthouders op Euronext een taskforce ingesteld die onder leiding van de AFM uitvoerig heeft beoordeeld onder welke omstandigheden een dergelijke fusie zou kunnen leiden tot een beursorganisatie waarop toezicht mogelijk blijft naar tenminste de huidige maatstaven. In oktober vroegen NYSE en groepsmaatschappijen de Minister expliciet om toestemming tot de beoogde overname. Die aanvragen heeft de AFM niet alleen functioneel beoordeeld (samen met de taskforce), maar ook omgezet in een advies aan de Minister om een combinatie van Vvgb's en een aangepaste beurserkenning te verlenen. Daarmee is ook in de komende jaren een toereikend toezicht mogelijk inclusief de benodigde handhavingsinstrumenten. Omdat de SEC toezicht houdt op de Amerikaanse tak van de nieuwe groep, is met haar een MOU afgesloten om de samenwerking in het toezicht te regelen.

In januari 2007 viel het definitief besluit tot positief advies onder uitgebreide voorwaarden. De Minister heeft daar nog voorwaarden aan toegevoegd ter beteugeling van extraterritoriale werking van VS-regelgeving. Vervolgens is dit uitgemond in een opengesteld openbaar bod (onder toezicht van de Franse toezichthouder AMF omdat de aandelen Euronext in Frankrijk zijn genoteerd).

Kortstondig is ook een voorstel van Deutsche Börse ter overname van Euronext beoordeeld. De aanvrager trok zich tijdens de rit terug.

Toezicht op Effectenafwikkeling

De AFM beoordeelde diverse projecten ter verdere harmonisatie van de afwikkeling van transacties op Euronext, waaronder ESES (Euroclear Settlement for Euronext-zone Securities). Daarnaast beoordeelde de AFM (ook) meer lokaal georiënteerde projecten, onder meer:

- invoering van partial settlement en verlenging van het settlement window;
- specificaties van intra-day margining;
- aanpassing van procedures en parameters bij buy-in;
- verandering van de centrale tegenpartij bij Endex (wordt effectief in 2007).

Toezicht op Marktpersoneel

Voor verschillende handelspartijen (Marktpersoneel) gaf de jaarrekening aanleiding tot vragen en/of specifiek deelonderzoek. Bevindingen uit diverse onderzoeken zijn aanleiding om het beleid voor "samenwerkingsverbanden" (omstandigheden waarbij meerdere handelaren buiten dienstverband binnen één vergunning kunnen opereren) begin 2007 te herzien.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht beurzen	1500	1226
Toezicht clearing, settlement en depository/betalingsverkeer	379	584
Toezicht Marktpersoneel	445	552
Beurserkenningen/ontheffingen	160	145

Toelichting kosten per taak

Beurzen, Beurserkenningen en ontheffingen: De beoordeling van het NYSE-bod op Euronext en daarmee verband houdende verzoeken voor Vvgb's voor het houden van een belang in Euronext, hebben geleid tot een forse overschrijding van het begrote aantal toezichturen.

Effectenafwikkeling: De rechtstreeks aan deze taak door te belasten kosten waren lager dan begroot.

3.4 Toezichtvoorbereiding

Toezicht Clearinginstellingen

Clearinginstellingen zijn een belangrijke schakel in de afwikkeling van effectentransacties. Zij staan tussen de centrale tegenpartij en de toegelaten instellingen op de beurs in. Door de inwerkingtreding van de Wft per 1 januari 2007 worden clearingactiviteiten vergunningplichtig en staan clearinginstellingen onder direct toezicht van DNB en de AFM.

De normen waar het toezicht van de AFM zich op zal richten zijn het waarborgen van de toegang tot clearinginstellingen, voldoende transparantie over de toelatingscriteria, de vereiste zorgvuldige dienstverlening aan de cliënt, de adequate en tijdige informatievoorziening aan de cliënt omtrent de risicoposities en de marktintegriteit.

Om de invoering van deze nieuwe toezichttaak te ondersteunen is een voorlichtingsbrochure opgesteld en is een externe informatiemiddag georganiseerd samen met DNB. Het feitelijke toezicht is geïntegreerd in bestaande afdelingen.

Toezicht Betalingsverkeer

De Wft raakt ook het toezicht op de infrastructuur van de financiële markten. Met deel 6 van deze wet komen centrale effectenafwikkelingsystemen en betalingssystemen onder direct toezicht. Momenteel staan effectenafwikkelingsystemen indirect (namelijk via een beurserkenning) onder gezamenlijk toezicht van de AFM en DNB. Betalingssystemen staan nu niet onder toezicht. In de nieuwe wet krijgt de AFM het gedragtoezicht en DNB het systeemtoezicht toegewezen. Beurzen spelen dan zelf geen rol meer in het toezicht op de afwikkeling.

Omdat deel 6 van de Wft pas in 2008 in werking zal treden, hoefde er in 2006 slechts beperkte aandacht te worden besteed aan de voorstellen voor regelgeving en toetsingskader. Het wetsvoorstel wordt in het voorjaar 2007 door het ministerie van Financiën ter consultatie gebracht.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht op Clearinginstellingen	52	292
Toezicht Betalingsverkeer	26	90

Toelichting kosten per taak

Wegens uitstel van de invoeringsdatum van wetten zijn de voorbereidingskosten voor 2006 tot een minimum beperkt. Overigens kon met minder voorbereiding worden volstaan, o.a. doordat slechts professionele partijen zijn betrokken.

'IK ZOU GRAAG ZIEN DAT DE AFM IN HET ALGEMEEN HAAR OPVATTINGEN MEER UITDRAAGT IN DE REST VAN EUROPA'

Richard den Drijver

CEO Van der Moolen

'De Markets in Financial Instruments Directive (MiFID) is voor ons een positieve ontwikkeling omdat deze regelgeving het mogelijk gaat maken om buiten de beurs orders in house te gaan matchen. Dus kopen, verkopen en afwickelen zonder dat de beurs daarbij betrokken is. Het grote voordeel is dat de beursfees worden bespaard.

Je ziet er nu al een afgeleid effect van. Doordat MiFID aanstaande is, komen beurzen als Euronext en Liffe in Londen nu al met kortingsregelingen op hun tarieven. Die zien immers ook de plannen van banken om samen, in netwerkverband, beursorders te gaan matchen. Deze druk op de commissies is goed voor Van der Moolen en daarmee goed voor onze klanten.

Daarbij heeft Van der Moolen de unieke positie dat het in twee tijdzones actief is, Europa en de Verenigde Staten, en daar de grootste liquiditeitsprovider is. Ons marktaandeel in New York is 13 procent. En in Europa is dat, voor de producten die we doen, een net zo groot deel. Voor ons dus een positieve ontwikkeling dat we straks zelf kunnen gaan matchen.

De regelgeving voor de financiële markten is op dit moment continu in beweging. Het is op zijn minst 'uitdagend' voor zowel marktpartijen als de AFM om dit bij te houden. Ik merk dat de AFM moet wennen aan deze veranderingen in de wetgeving en de implementatie daarvan. Maar het is daarom te prijzen dat de AFM heel pro-actief de dialoog aangaat met de marktpartijen, juist om te laten zien hoe ze hier mee omgaan.

Soms slaat het toezicht door en komt de juiste balans later. Een voorbeeld hiervan is het omgaan met persberichten. Het gaat in mijn ogen te ver als je als onderneming door de AFM wordt aangesproken op een te groot verschil tussen een persbericht en de interpretatie hiervan door de media. Dit is een leerproces, ook voor ons, en we besteden dan ook meer aandacht aan de consistentie van onze persberichten. Maar het toezicht schiet door als de AFM op de stoel van de journalist gaat zitten.

Maar het is goed dat de AFM er veel aan doet om transparant te zijn, en vooral ook dat ze daar pro-actief mee omgaat. Als je dat vergelijkt met de Verenigde Staten met de SEC en Sarbanes-Oxley-wetgeving. De situatie daar is veel meer gericht op forse repressie achteraf. In heel Europa is het toezicht pro-actiever en veel meer gericht op voorkomen. Het lijkt mij effectiever om die aanpak te kiezen.

Je ziet daar ook het effect van. Europa is qua listings succesvoller dan bijvoorbeeld de New York Stock Exchange, waar in 2006 een afname te zien is geweest. Dat is in mijn ogen de keerzijde van het niet pro-actief optreden van de toezichthouder en van te hard optreden. Dat gaat ten koste van je vestigingsklimaat.

De rol van de AFM in het fusieproces van Euronext heeft de plaats van de toezichthouder in Europa in 2006 bepaald. De AFM is daarin toonaangevend geweest, met een duidelijke voortrekkersrol. Ik zou graag zien dat de AFM in het algemeen haar opvattingen meer uitdraagt in de rest van Europa, dus daar ook een voortrekkersrol in neemt. Daar is bijvoorbeeld in Frankrijk nog een hoop van te leren.

Grensoverschrijdend toezicht in Europa zal in de nabije toekomst steeds belangrijker worden. Ik zie een ontwikkeling waarbij over 5 tot 10 jaar de regelgeving in Europa en de Verenigde Staten naar elkaar toe zijn gegroeid, bijvoorbeeld de boekhoudstandaarden IFRS en US GAAP. Dat zal om veel meer overleg tussen toezichthouders vragen. De markt dwingt dat gewoon af, zie de voorgenomen fusie van Euronext en NYSE.'

Handelssysteem beleggingsfondsen

Tegen het einde van 2006 kwam de opzet van een nieuw model voor verhandeling van open-end beleggingsfondsen in haar laatste fase. Hiermee komt een intensief project dat begon in 2004 met de aanbevelingen van de Commissie Winter ten einde. De Commissie Winter werd door de AFM, in overleg met de markt, ingesteld om aanbevelingen te doen die bijdragen aan het opheffen van de tekortkomingen die eerder door de AFM waren vastgesteld in haar rapport 'Zicht op beleggingsinstellingen'.

In het nieuw model voor verhandeling zijn 'forward pricing' en het enkele moment van executie als fundament gekozen. Forward pricing is in vele concurrerende landen de geaccepteerde praktijk voor de verhandeling van open-end beleggingsfondsen. Hierbij wordt een order geplaatst en wordt vervolgens de mogelijkheid tot het plaatsen van een order gesloten (cut-off time). Ten slotte wordt de intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling berekend op basis van koersen die liggen na de cut-off time. Executie van de geplaatste orders vindt vervolgens plaats op basis van de berekende intrinsieke waarde met een beperkte en transparante op- of afslag.

Hoewel er voordat de overgang een feit is en het model 'live' gaat zeker nieuwe vragen zullen opduiken, zijn individuele fondsbeheerders evenals DUFAS, NVB en de AFM sterk overtuigd van de meer transparante en efficiënte werking van dit nieuwe model. De constructieve wijze waarop marktpartijen mede vorm hebben gegeven aan deze structurele wijziging van verhandeling verdient waardering. Een bijkomende winst is het besef dat de gekozen werkwijze aantoont dat nauw overleg met een sector goed kan samengaan met het handhaven van het toezichtkader voor dezelfde partijen.

Gezicht op de effectenbeurs, Beursplein 5-9, zonder datering. Fotograaf onbekend.

Het borgen en bevorderen van het vertrouwen in de financiële markten is één van de strategische doelstellingen van de AFM. Niet-integer gedrag van financiële instellingen of van cliënten van die instellingen, zoals het gebruik van financiële instellingen voor het witwassen van criminele gelden, kunnen dit vertrouwen ernstige schade toebrengen. Dat geldt ook voor illegale praktijken als het beheren van particulier vermogen zonder de vereiste vergunning, het verkopen van producten zonder het vereiste prospectus of het bemiddelen in (dubieuze) effecten. Het illegaliteits- en integriteittoezicht vindt plaats op de verschillende terreinen waarop de AFM actief is.

4.1 FEC secretariaat

Het Financieel expertise centrum (FEC) is een samenwerking van het Openbaar Ministerie, de politie, de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst, de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst/Economische Controle Dienst, de Belastingdienst, de Nederlandsche Bank en de AFM. Het doel van het FEC is het leveren van een bijdrage aan de integriteit van de financiële sector mede door:

- bij te dragen aan een versterkte taakuitoefening van de participanten, onder andere op het gebied van uitvoering van - en bijstand aan - opsporingsonderzoeken; en
- het gezamenlijk in beeld brengen van mogelijke overtredingen van normen die voor de financiële sector gelden en welke niet volledig door de afzonderlijke participanten kunnen worden onderkend.

Het FEC bestaat uit een FEC-Raad, het FEC-Secretariaat, het FEC-Selectieoverleg en projectgroepen. De samenwerking wordt aangestuurd vanuit de FEC-Raad. Net als voorgaande jaren was de bestuursvoorzitter van de AFM, mr. A.W.H. Docters van Leeuwen, voorzitter van de FEC-Raad. De FEC-Raad stelt projectgroepen in ten behoeve van operationele samenwerking.

In 2006 is de implementatie in gang gezet van de aanbevelingen van de in 2005 afgeronde onderzoeksprojecten. Dit vond deels plaats in het kader van het FEC-Selectieoverleg onder leiding van het Openbaar Ministerie. De FEC-projecten in 2006 hebben zich met name gericht op de relatie van de financiële sector tot (zware) criminaliteit. Hiervoor hebben de FEC-participanten onder andere concrete opsporingsdossiers onderzocht, bestandsvergelijkingen uitgevoerd en bijstand verleend aan opsporingsonderzoeken. Het FEC-secretariaat is ondergebracht bij de AFM en ondersteunt de FEC-Raad en de projectgroepen.

De vertegenwoordiging van de politie in het FEC bestond tot medio 2006 uit het Regiokorps Amsterdam - Amstelland en het Korps Landelijke Politiediensten. In 2006 is deze vertegenwoordiging uitgebreid met een lid van de Raad van Hoofdcommissarissen.

Om de samenhang tussen de FEC-projecten en het FEC-Selectieoverleg te versterken is in 2006 besloten dat de voorzitter van het FEC-Selectieoverleg, een Officier van Justitie van het Functioneel Parket, de FEC-Raadvergaderingen zal bijwonen.

In de FEC-Raad is besloten dat A. Docters van Leeuwen nog enige tijd langer voorzitter blijft tot en met maart 2007. Daarna wordt het voorzitterschap van de AFM overgedragen aan DNB.

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Financieel expertisecentrum	1278	1381

Toelichting kosten per taak

De rechtstreeks aan deze taak door te belasten kosten waren lager dan begroot.

4.2 Toezicht Illegale Financiële Activiteiten

Marktontwikkelingen

Er waren in 2006 twee significante ontwikkelingen te constateren met betrekking tot de illegale financiële dienstverlening: het veranderde gedrag van marktpartijen als gevolg van aanpassingen in de Wte 1995 en de stijging van het aantal illegale marktpartijen als gevolg van de nieuwe wetgeving (Wfd).

Significante wijzigingen van de Wte 1995 betroffen onder andere de vrijstellingen. Deze werden verruimd, terwijl reeds bestaande vrijstellingen meer bekendheid kregen. De AFM heeft geconstateerd dat met name dubieuze marktpartijen het toezicht zijn gaan ontwijken door een aanbieding te doen die onder een van de vrijstellingen valt. Daarnaast werden de grenzen van de vrijstellingen opgezocht of zelfs opgerekt. Zo werd en wordt de € 50.000 vrijstelling door aanbieders misbruikt door middel van zero coupon obligaties. Deze obligaties hebben een nominale waarde van € 50.000, maar worden tegen een veel lager bedrag verkocht (bijv. € 5000). Door middel van een lange looptijd en een (niet jaarlijks uitbetaalde) hoge rente wordt uiteindelijk aan het eind van de looptijd een tegenwaarde bereikt van € 50.000 (waardoor er volgens de aanbieders voldaan zou zijn aan de wettelijke eis dat de inleg nominaal € 50.000 is). De AFM meent dat de geest van de vrijstellingsregeling ontdoken kan worden met deze constructie en heeft in 2006 het standpunt afgegeven dat onder de vrijstelling de onderhavige effecten niet significant onder de waarde van € 50.000 verkocht mogen worden.

Door de Wfd zijn veel instellingen vergunningplichtig geworden die voorheen niet onder het vergunningenregime vielen. Een deel van de betrokken marktpartijen heeft echter niet adequaat gereageerd op deze gewijzigde marktomstandigheid en heeft geen vergunning aangevraagd. Hierdoor is er een groot segment van illegale tussenpersonen ontstaan die de AFM in 2006 diende aan te pakken en die ook in 2007 een groot deel van de onderzoeksdossiers zullen beslaan.

Toezichtuitvoering

De AFM draagt met het opsporen en aanpakken van illegale financiële activiteiten bij aan het bevorderen van een goede werking van de markt en het borgen van het vertrouwen in de markt; twee doelstellingen van het toezicht op de financiële markten. De groei van de aan de AFM toegewezen toezichttaken zorgde er in 2006 voor dat – zoals genoemd – er meer (potentiële) illegale activiteiten in beeld kwamen. In 2006 is daartoe extra capaciteit geïnvesteerd in de verdere opbouw van de vereiste opsporingsstrategie, het handhavingsbeleid, de standaardisatie van onderzoeken en de expertise. Een voortgaande standaardisering in de loop van 2006 heeft voorts een snellere en effectievere repressie van deze illegale financiële activiteiten bewerkstelligd. De resultaten waren bevredigend: in 2006 werden er 206 Wfd-dossiers opgepakt er daarvan waren er per ultimo 2006 precies 100 afgewikkeld.

Het internetproject HITS II is in 2006 afgerond. Er is nu een gebruiksvriendelijker internet-sweepstelsel beschikbaar, waarbij de signalen sneller verwerkt kunnen worden.

In 2006 is de inzichtelijkheid in de 'dark figures' van de illegale markt vergroot door het vastleggen van de omvang van de fraude per dossier (voor zover dat cijfer te achterhalen was in een onderzoek). In dit kader is ook bij de geconstateerde illegale financiële activiteiten zoveel mogelijk het aantal slachtoffers vastgelegd in de database.

Schade voor de consument

Het aantal door de AFM geconstateerde illegale financiële activiteiten op het gebied van effecten neemt niet meer toe. Toch is de door de AFM vastgestelde schade voor de consument over 2006 minimaal 90 miljoen euro geweest. De voor de AFM zichtbare, maar niet precies vast te stellen schade, zal snel rond de 200 à 250 miljoen euro liggen. De totale schade in de markt zal waarschijnlijk veel hoger zijn; schattingen komen in de buurt van 400 à 500 miljoen euro. In 2005 is een aantal vrijstellingen in de wet verruimd, en de AFM constateert dat veel dubieuze aanbieders van financiële producten proberen onder deze vrijstellingen te vallen in een poging het toezicht van de AFM te ontwijken. Menig belegger geeft te makkelijk geld uit aan onduidelijke producten van deze (veelal) onbekende aanbieders, waarbij het vlotte praatje van de verkoper en de misleidende folders voldoende zijn om tot aankoop over te gaan.

De strafmaat is in 2006 wel zichtbaar gestegen: diverse rechtbanken hebben veroordelingen uitgesproken in dossiers waarbij door de AFM aangifte was gedaan tot respectievelijk 4, 5 en 6 jaar voor verduistering van bedragen variërend van ongeveer 6 miljoen euro tot ongeveer 125 miljoen euro. Het zijn tot op heden de zwaarste straffen als gevolg van AFM-dossiers.

De prestatie-indicatoren laten zien dat het aantal gestarte onderzoeken in 2006 (433) hoger is geweest dan in 2005 (369), maar het aantal openstaande onderzoeken begint ultimo 2006 eindelijk voor het eerst in twee jaar te dalen. De stijgende lijn in het aantal signalen in het Wte 1995-segment lijkt hiermee doorbroken te zijn. De trendbreuk in de Wte 1995 signalen (art.3 Wte 1995, effecten zonder prospectus aanbieden, en art. 7 Wte 1995, bemiddelen in effecten zonder vergunning, nu respectievelijk de artikelen 2:96 en 5:2 Wft) is aanzienlijk. In dit segment van de markt neemt het aantal signalen nu duidelijk af. Oorzaken kunnen zowel het succesvolle opsporingsbeleid zijn als het feit dat de vrijstellingen zijn verruimd en voormalige illegalen nu vrijgestelde producten aanbieden. Zorgelijk blijft wel dat in 2006 weer relatief veel signalen zijn ontvangen over buitenlandse instellingen die door middel van ongevraagd bellen (cold calling) veelal (nep)aandelen proberen te verkopen.

De focus van het toezicht in 2007 zal verschuiven naar preventie. Dit zal onder andere worden bewerkstelligd door zoveel mogelijk de namen van illegalen die actief zijn in de financiële markten te publiceren en aan de andere kant consumenten zo veel mogelijk voor te lichten. De AFM zal in dit kader verder zoeken naar alternatieve methoden om potentiële overtreders van toezichtwetgeving eerder te ontmoedigen.

4.3 Integriteittoezicht, identificatieplicht en 'ongebruikelijke transacties'

De uit de Wet identificatie bij dienstverlening (Wid) en de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wmot) voortvloeiende verplichtingen beogen de overheid in staat te stellen op te kunnen treden tegen met name witwaspraktijken: financiële instellingen moeten transacties die met witwassen verband kunnen houden onder de aandacht van de overheid brengen. Betrokkenheid van instellingen bij criminele activiteiten, zoals witwassen, tast niet enkel de integriteit van de financiële sector aan, maar schaadt de samenleving als geheel.

Aanvankelijk was het taakgebied gericht op preventief toezicht op deze wetten alsmede de Sanctiewet 1977 (Sw 1977). In dit kader moest de AFM het witwassen van gelden voorkomen en het gebruik van de financiële markten door criminele organisaties of terreurgroeperingen tegengaan. De eerste twee kwartalen van 2006 is door het instellen van niet-risicogestuurde onderzoeken in dit kader getracht een beeld te verkrijgen van de mate van naleving van de antiwitwaswetgeving door de instellingen.

‘IK PLEIT ERVOOR OM GOED GEDRAG BETER TE BELONEN DOOR MEER AANDACHT AAN TE GEVEN AAN ZAKEN WAAR DE AFM TEVREDEN OVER IS’

Roderick Munsters

Directeur vermogensbeheer ABP en voorzitter Eumedion

‘In de opgelaaide discussie over aandeelhoudersactivisme ben ik als voorzitter van Eumedion, het corporate governance-forum voor institutionele beleggers, de AFM in 2006 regelmatig tegengekomen. Dat was zeker geen toeval, integendeel, we hebben elkaar juist opgezocht. Ik vind dat belangrijk, niet alleen in dit geval. Zoek elkaar op, ga de dialoog aan, kom met elkaar in gesprek, dat zou in de hele maatschappij vaker moeten gebeuren.

De discussie die ontstond over aandeelhoudersactivisme kwam onder meer voort uit een gevoel van onzekerheid onder marktpartijen over de regels rond gezamenlijk stemgedrag van aandeelhouders en een op een-gesprekken tussen aandeelhouders en ondernemingsbesturen. Dat hebben we met elkaar geconstateerd en Paul Koster en ik hebben onder meer met een gezamenlijk interview getracht te voldoen aan de vraag om duidelijkheid in de markt.

Overigens hoeven dit soort contacten niet altijd in de publiciteit plaats te vinden. Als mensen in de schijnwerpers terecht komen, worden het net konijnen die in het groot licht van een auto kijken. Dan verstarren ze en is er direct veel minder beweegruimte.

Dat marktpartijen nog weleens schrikken van de toezichthouder is niet vreemd. De AFM is betrekkelijk nieuw, net als de bijbehorende wet- en regelgeving, dat moet nog inklinken. Het is prettig om te zien dat de toezichthouder dat zich heeft gerealiseerd.

Wel pleit ik ervoor om goed gedrag beter te belonen door meer aandacht te geven aan zaken waar de AFM tevreden over is. Bijvoorbeeld in het jaarverslag, in een interview of tijdens een lezing. Het komt bij mij nu over als de tegenstelling tussen calvinisten en katholieken: wees nou eens ergens blij mee!

Vertrouwen en principes zouden de basis moeten zijn voor je opstelling op de financiële markten, dat geldt voor de toezichthouder én voor de marktpartijen. Dat is veel efficiënter en effectiever dan heel gedetailleerde regelgeving. Onder invloed van een aantal schandalen zijn we daar te ver van afgeraakt en schuiven we op in de richting van de Amerikaanse opvatting, waar ‘niet doen wat verboden is’ de norm is.

Regulering blijft noodzakelijk om excessen te voorkomen, maar je moet niet de illusie hebben dat ze volledig zijn uit te sluiten. Er zijn altijd mensen die de binnenbocht nemen, of met hun hoofd alleen bij hun eigen portemonnee zijn. Ik denk dat er in het verleden over bepaalde risico’s te makkelijk is gedacht en dat zowel aanbieders als consumenten iets te hebzuchtig zijn geweest.

De AFM is daarom terecht streng op de consumentenmarkt. Ze moet wel oppassen dat deze houding ook doorslaat naar het toezicht op de zakelijke markt waar alleen professionals zaken met elkaar doen. Die vragen om een ander kader omdat ze zelf (moeten) weten wat de risico’s zijn.

Ik zeg tegen financiële consumenten: houd het simpel! Blijf dus weg bij financiële producten waar je de kosten of de risico’s niet van kent of begrijpt. De meer complexe producten zitten ongetwijfeld goed in elkaar, maar ze zijn voor een gemiddelde belegger moeilijk te doorgronden.

Het is daarom goed dat er een Financiële Bijsluiter is voorgeschreven. We kennen in Nederland een traditie van verlicht paternalisme. Neem het pensioenstelsel. Het feit dat wij in Nederland mensen voorschrijven te sparen voor hun pensioen, hoeveel ze moeten sparen en voor een groot collectief een beleggingsbeleid uitvoeren, zorgt voor een aantrekkelijk pensioengebouw. In de Verenigde Staten is dat exact het tegenovergestelde. Daar hebben werknemers de vrijheid om wel of niet te sparen, waardoor ze te weinig opzij leggen. Bovendien hebben ze de vrijheid om zelf de beleggingen te kiezen en dan doen ze het vaak verkeerd.’

Medio 2006 heeft een strategische heroriëntatie plaatsgevonden en is een nieuwe visie op het integriteittoezicht geformuleerd. Daarbij is gekozen om de focus te richten op operationele onderzoeken naar integriteitsproblemen in de financiële sector. Dit zal leiden tot het instellen van veel minder reguliere Wid/Wmot-gerichte onderzoeken. Daarentegen zal er veel aandacht komen voor het verkrijgen van relevante informatie over integriteitsschendingen in de financiële sector. Het bestaande interne en externe netwerk moest daarvoor worden uitgebouwd en versterkt. Er zijn door de AFM geen MOT-meldingen gedaan. De ingestelde onderzoeken hebben niet geleid tot de ontdekking van transacties die aan het MOT gemeld hadden moeten worden. Er zijn geen feiten vastgesteld die aanleiding hebben gegeven om een maatregel te nemen.

In het kader van de operationalisering van de Visie heroriëntatie integriteittoezicht zal in 2007 de focus geheel zijn gericht op het uitvoeren van risico- en informatiegerichte integriteitonderzoeken. Voor het verrichten van onderzoeken naar ernstige integriteitinbreuken vormen de intelligencefunctie en signalen vanuit het netwerk van interne en externe stakeholders een belangrijke voorwaarde voor risico- en informatiegestuurd integriteitonderzoek. In 2007 zal dan ook stevig worden ingezet op het versterken van het netwerk met justitiële autoriteiten en toezichthouders, het verbeteren van de informatiepositie (signalen, intelligence), de onderzoeksmethodologie (processen, informatietechnologie) en expertise (kennis- en vaardigheden).

Kosten per taak (x € 1.000)	Realisatie 2006	Begroting 2006
Toezicht Wid/MOT, Sanctiewet	1414	2460

Toelichting kosten per taak

In verband met de strategische heroriëntatie van het integriteittoezicht was de beschikbare capaciteit voor deze taak lager dan begroot.

Gerechtelijke procedures

In 2006 is de AFM, zoals in voorgaande jaren, veelvuldig betrokken geweest in gerechtelijke procedures bij de rechtbank Rotterdam en het College van Beroep voor het bedrijfsleven te Den Haag. Aan deze zaken lagen besluiten van de AFM ten grondslag op het gebied van handhaving (aanwijzingen, doorhalingen, lasten onder dwangsom en boeteopleggingen), toetreding (afwijzing aanvragen voor ontheffing), alsmede heffing van aanvraag- en toezichtkosten. In de uitspraken van deze rechterlijke colleges heeft de rechter in een aantal gevallen de AFM in het gelijk gesteld en is in een aantal gevallen het beroep van belanghebbenden gehonoreerd en zijn besluiten van de AFM vernietigd dan wel herroepen. Het moge duidelijk zijn dat de AFM zich terdege rekenschap geeft van de voor haar negatieve uitkomsten van rechtszaken. In het verslagjaar is een analyse van die zaken uitgevoerd en zijn aanbevelingen geformuleerd om de werkprocessen binnen de AFM te verbeteren. In een aantal gevallen heeft een analyse van de zaak ook geleid tot het intrekken daarvan.

In 2006 is de AFM uitgebreid in de pers geweest vanwege een aantal rechtszaken tegen twee gewezen bestuurders van Veer Palthe Voûte N.V. (VPV). Al in 2003 moesten zij als bestuurder terugtreden omdat volgens de AFM en DNB hun betrouwbaarheid niet buiten twijfel stond. Op dat moment werden zij door het Openbaar Ministerie verdacht van handel met voorwetenschap en het feitelijk leidinggeven aan door VPV met voorwetenschap verrichte transacties vanaf 9 september 1999. Beide ex-bestuurders zijn door de strafrechter in eerste aanleg veroordeeld en tegen die uitspraak in hoger beroep gekomen. Het CBB is van oordeel dat de AFM en DNB – ondanks dat zij daartoe in de gelegenheid waren gesteld – onvoldoende hebben gemotiveerd waarom op 9 september 1999 voorkennis is ontstaan.

Het CBb heeft alle door de AFM en DNB genomen besluiten herroepen die betrekking hadden op de betrouwbaarheid van beide ex-bestuurders. Met deze uitspraak zijn bestuursrechtelijke procedures in dit dossier ten einde gekomen. Zoals in de toelichting op de jaarrekening al is opgemerkt, hebben de ex-bestuurders inmiddels een civiele procedure gestart ten einde o.m. een schadevergoeding te verkrijgen uit hoofde van onrechtmatige daad. Een daartoe strekkende vordering is overigens door de Voorzieningenrechter op 7 december 2006 afgewezen (het hoger beroep daartegen is inmiddels aanhangig).

Functiescheiding bij de oplegging van boetes is een wettelijk vereiste. De wijze waarop de AFM hieraan invulling heeft gegeven is in 2006 enkele keren voor de rechter ter discussie gesteld. AFM heeft een boetefunctionaris die het bestuur adviseert over boeteoplegging, maar het bestuur is ook verantwoordelijk voor de uitvoering van het toezicht. Volgens Fortis Bank N.V. (Fortis) kon dat niet door de beugel. Het CBb heeft bij de uitspraak van 9 februari 2006 geoordeeld dat de AFM in beginsel een toereikende functiescheiding kent. Wel moet worden voorkomen dat een individueel bestuurslid zodanig intensief bij het onderzoek betrokken is dat dit hem zou kunnen belemmeren in het onderkennen van alternatieve duidingen van of lacunes in de feiten. In het geval van Fortis was sprake, naar het oordeel van het CBp, van een dergelijke te intensieve betrokkenheid. Onder verwijzing naar deze uitspraak heeft ook DSB Bank N.V. (DSB) de functiescheiding ter discussie gesteld. De rechtbank Rotterdam oordeelde in die procedure dat er geen sprake was van een doorbreking van de functiescheiding. Ondanks bezwaren van DSB vond de behandeling van de zaak met open deuren plaats. Dat is ook de regel onder de Wft. Wel is het onder de Wft mogelijk de bestuursrechter om een publicatieverbod te verzoeken. De behandeling van een dergelijk verzoek geschiedt achter gesloten deuren.

Koopmansbeurs, beursplein 5-15, 1914. Foto Bernard F. Eilers.

De Bazel, Vijzelstraat 30-34, 1996. Foto Martin Alberts. Voorheen het hoofdkantoor van de Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De financiële markten en het toezicht daarop hebben een duidelijke internationale dimensie. Het belang van internationale samenwerking door toezichthouders is de laatste jaren daarom sterk toegenomen. Dit geldt zowel voor het operationele toezicht als voor de totstandkoming van de financiële wet- en regelgeving. Een groot deel van de financiële toezichtwetgeving is immers gebaseerd op keuzes die in het overleg op Europees maar ook op mondiaal niveau zijn gemaakt. De AFM is dan ook permanent vertegenwoordigd in de Europese en mondiale samenwerkingsvormen met betrekking tot het gedragstoezicht op de financiële markten. Vanzelfsprekend zijn voor het uitwisselen van toezichtinformatie in het kader van het lopende toezicht internationale contacten onontbeerlijk.

Internationale Visie en Strategie

In 2006 is Internationale Visie en Strategie (IVS) van de AFM gepubliceerd. De IVS is het eerste strategische middellangetermijnprogramma in internationaal perspectief en is een belangrijk instrument bij de keuzes die moeten worden gemaakt in het internationale speelveld. Het vormt voor wat betreft het internationale optreden de schakel tussen enerzijds de reeds langer bestaande algemene (nationale) Visie en Strategie van de AFM en anderzijds het beleid op de langere termijn. De IVS geeft aan welke internationale ontwikkelingen de aandacht verdienen. Het biedt tevens een middel om te beoordelen in hoeverre toekomstige ontwikkelingen van belang zijn voor de AFM en het vormt een leidraad voor de positiebepaling en stellingname in internationale fora.

De AFM is toezichthouder op een van de meest ontwikkelde financiële markten en heeft daarom een verantwoordelijkheid naar haar collega-toezichthouders. Door technische assistentie te verlenen aan toezichthouders van bijvoorbeeld kandidaat- of nieuwe lidstaten kan de internationale rol van de AFM versterkt worden. Door nu assistentie te verlenen aan collega-toezichthouders kunnen 'bondgenootschappen' worden gerealiseerd voor de onderhandelingen over communautaire regelgeving in de toekomst. In 2006 heeft de AFM op uitnodiging van de Europese Commissie meegewerkt aan een seminar voor de Financial Service Authority in Estland. Daarnaast is in 2006 besloten om technische assistentie te verlenen aan de Turkse toezichthouder (Capital Markets Board). Het betreft een zogeheten preaccessie project waarbij gedragstoezicht en toezicht op financiële verslaggeving centraal staan. De voorziene projectduur is twee jaar. Tot slot heeft de AFM in dit verband in het verslagjaar deelgenomen aan een IMF/ World Bank – missie voor een Financial Sector Assessment Procedure (FSAP) van Turkije. Een FSAP is een periodieke beoordeling van de infrastructuur in een land voor het adequaat uitoefenen van toezicht op de financiële sector.

Bilaterale samenwerking

Steeds internationaler opererende financiële markten vereisen een voortdurende nauwe samenwerking tussen toezichthouders, ook buiten de internationale overlegorganen om. Het uitwisselen van toezichtinformatie is daarom een essentieel onderdeel van de internationale samenwerking. Een stelsel van 'Memoranda of Understandings' (MOU's) ondersteunt de bilaterale informatie-uitwisseling. In CESR- en IOSCO-verband zijn er overkoepelende MOU's, terwijl toezichthouders onderling ook afspraken over informatieuitwisseling vastleggen. In totaal is de AFM met 14 buitenlandse toezichthouders dergelijke afspraken overeengekomen. In 2006 heeft de AFM 127 verzoeken ontvangen om toezichtinformatie te geven aan collega-toezichthouders in het buitenland. Naast toezichtinformatie wordt ook veel algemene informatie uitgewisseld, bijvoorbeeld over toezichtpraktijk, interpretatie van regelgeving en interne organisatie. Dit gebeurt via questionnaires of rechtstreekse vragen. In 2006 heeft de AFM 97 van dergelijke informatieverzoeken ontvangen en beantwoord, tegen 57 in 2005. Voor een groot gedeelte hangen deze verzoeken samen met de praktische toepassing van Europese regelgeving, waarbij grote behoefte blijkt te bestaan aan informatie-uitwisseling over hoe bepaalde aspecten in de verschillende jurisdicties geregeld zijn.

EU

De volgende relevante ontwikkelingen in de Europese Unie kunnen genoemd worden wat betreft het toezicht op financiële markten. In 2006 heeft de Europese Commissie een witboek uitgebracht op het gebied van beleggingsfondsen als vervolg op het 'Groenboek voor de verbetering van het EU-kader voor Beleggingsfondsen' dat de Commissie in 2005 publiceerde (het groenboek). In het

groenboek werden voorstellen gedaan waarmee de succesvolle ontwikkeling van de sector van de ICBE's (Instelling voor Collectieve Beleggingen in Effecten) op korte en middellange termijn zou kunnen worden bevorderd door voort te bouwen op de bestaande wetgeving. Marktpartijen, overheden en toezichthouders werden uitgenodigd om op de voorstellen van de Commissie te reageren. Naar aanleiding van het groenboek heeft de Commissie de 'Expert Group on investment fund market efficiency' ('de Expert Group') opgezet met als doel een advies uit te brengen over mogelijke aanpassingen aan het Europees wettelijk kader voor ICBE's.

Uit de reacties op het groenboek, het rapport van de Expert Group en de daaropvolgende reacties kwam als breed gedragen opvatting naar voren dat het Europees kader voor ICBE's moet worden aangepast om de ICBE-markt efficiënter te kunnen laten functioneren. Meer specifiek wordt door de Expert Group in hun rapport en in de reacties daarop, gepleit voor aanpassingen in de notificatie-procedure, het vereenvoudigd prospectus, het mogelijk maken van grensoverschrijdende fusies van ICBE's, het mogelijk maken van asset pooling en het instellen van een Europees paspoort voor een beheerder. Het witboek is het sluitstuk van het hiervoor omschreven proces en bevat het uiteindelijke standpunt van de Commissie met betrekking tot voor te stellen aanpassingen aan de richtlijn. Conform deze standpunten zal de Commissie, eventueel na nader onderzoek, voorstellen indienen om de richtlijn ook daadwerkelijk aan te passen.

Voor de komende jaren ligt de nadruk op consolidatie, implementatie en naleving van de overeengekomen maatregelen uit het Financial Service Action Plan (FSAP). Centraal staat de 'dynamische consolidatie' van regelgeving, toezichtstructuren in Europa en van de financiële diensten in de EU. De institutionele samenwerking tussen de Europese instituties en adviescomités, het verbeteren van de accountability en transparantie staan tevens op de agenda. Daarnaast is het begrip 'better regulation' gelanceerd, waarbij impact assessments worden uitgevoerd ter voorbereiding van nieuwe wetgevingsvoorstellen en waarbij ex post evaluaties plaatsvinden van bestaande regelgeving. Convergentie van toezicht door de Europese effectentoezichthouders staat voor de komende jaren hoog op de agenda. Van groot belang is het ophelderen en optimaliseren van de rol en verantwoordelijkheden van home- en hosttoezichthouders. Hierbij is het delegeren van taken en verantwoordelijkheden tussen toezichthouders een belangrijk, zoniet doorslaggevend, element voor een goede werking van effectief toezicht in de EU. Gelijke besluitvorming en toezichtpraktijken (bijvoorbeeld via 'peer reviews') zijn van belang om een eind te maken aan toezichtarbitrage. Samen met uitwisseling van personeel tussen toezichthouders dragen deze activiteiten bij aan de totstandkoming van een Pan-Europese toezichtcultuur.

CESR

In het proces van strategische oriëntatie op het toezicht met betrekking tot EU financiële markten op middellange termijn is – mede door een actieve inbreng van CESR – in 2006 een belangrijke stap voorwaarts gezet. In de jaren vóór 2006 is door CESR (in samenhang met werkzaamheden in het Financial Services Committee) reeds belangrijk voorwerk gedaan met publicatie van het zogenoemde 'Himalaya-rapport' en de daarop volgende oprichting van de zogenoemde 'Priorities Task Force'. Dit proces resulteerde in een aantal concrete aanbevelingen van CESR voor een verdere bevordering van convergentie van (nationale) toezichtpraktijken. Deze aanbevelingen betreffen onder meer: de creatie van een mediation-mechanisme tussen toezichthouders, ontwikkeling van IT-arrangementen voor de implementatie van de MiFID en de bevordering van een gemeenschappelijke toezichtcultuur in de EU. In mei 2006 is door de ministers van Financiën, verenigd in de Ecofin, steun verleend aan deze aanbevelingen, welke thans door CESR verder worden uitgewerkt. CESR zal over de voortgang van deze uitwerking rapporteren aan het Financial Services Committee dat met de agendering van langetermijntoezichtissues actief zal blijven op dit terrein. In het verslagjaar heeft de AFM in vrijwel alle werkgroepen van CESR deelgenomen.

In januari 2007 is er een einde gekomen aan het Nederlands voorzitterschap van CESR. Bestuursvoorzitter Arthur Docters van Leeuwen had sinds 2001 als voorzitter van CESR een sleutelpositie binnen dit belangrijke platform voor Europese effectentoezichthouders.

‘DE UITDAGING VOOR DE AFM IS EEN GOEDE BALANS TE VINDEN’

Michel Tilmant

CEO ING Group

‘Bij veel Nederlanders leeft nog het besef dat ING een puur Nederlands bedrijf is. Dat is al lang niet meer zo. Meer dan 80% van onze aandeelhouders en zo’n 60% van onze winst komt uit het buitenland. ING behoort tot de top 15 financiële ondernemingen in de wereld met meer dan 60 miljoen klanten en activiteiten in 50 landen.

Een van de consequenties van onze snelle internationalisering is dat we wereldwijd met ruim 200 toezichthouders te maken hebben. Natuurlijk maakt het veel uit voor de intensiteit van de contacten of we een grote speler zijn op een lokale markt, zoals in Nederland, of een kleine. En natuurlijk zijn er internationale afspraken tussen toezichthouders om duplicatie van regelgeving en toezicht te voorkomen. Maar iedere toezichthouder hanteert in de praktijk z’n eigen ‘couleur locale’. Een flinke uitdaging voor ons, want er zijn veel verschillen als het gaat om cultuur, het normatieve kader (‘rule’ versus ‘principle’-based toezicht) en de wijze van interpretatie en uitvoering van regelgeving.

Onze ervaringen met de Nederlandse toezichthouders – AFM en DNB – zijn zonder meer goed. De kwaliteit van het toezicht is van hoog niveau met voortdurende aandacht voor marktkrachten en marktontwikkelingen. Er bestaat geen neiging tot protectie van de eigen lokale markt, men kijkt over de landsgrenzen heen. Wat ook opvalt, is dat Nederlandse toezichthouders graag ‘best in class’ willen zijn en met een zekere vastberadenheid alternatieven aanreiken voor Angelsaksische ideeën over regelgeving en toezicht.

Er is de afgelopen jaren veel nieuwe regelgeving op ons afgekomen, niet alleen over financieel toezicht, ook over corporate governance, integriteit, transparantie en consumentenbescherming. We hebben in reactie daarop onze interne bedrijfsvoering fundamenteel versterkt. Daarbij kwam, spijtig genoeg, ook een aantal vervelende compliance-incidenten naar boven. De relatie tussen AFM en ING – en dat durf ik best zo te stellen – is in die tijd gegroeid tot een constructieve dialoog. En dat is maar goed ook. Want uiteindelijk streven we hetzelfde doel na: klanten moeten op banken en verzekeraars kunnen vertrouwen. Voor ING vormt naleving van wet- en regelgeving de basis van ons bestaan.

De nieuwe regelgeving vormt niet alleen een uitdaging voor ons, maar natuurlijk ook voor de AFM. Ik realiseer me dat de AFM een moeilijke positie heeft. De wettelijke taak van de AFM is duidelijk – het toezien op ordelijke en transparante financiële marktprocessen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en zorgvuldige behandeling van consumenten. Maar het toezicht krijgt mede vorm door de politieke interpretatie van wensen en behoeften uit de samenleving. Dit gaat vaak samen met intense media-aandacht voor bepaalde kwesties. De uitdaging voor de AFM is een goede balans te vinden. Een balans die recht doet aan alle belanghebbenden en waarbij acht wordt geslagen op zorgvuldige communicatie.

Bescherming van consumenten is terecht een belangrijk punt. Wel is het goed te realiseren dat een financiële markt alleen goed kan functioneren als alle partijen zelf een goede afweging kunnen maken tussen risico en rendement. Dat vergt zorgvuldige communicatie en transparantie. Van belang is ook dat nadrukkelijk wordt gekeken naar het vermogen van de financiële sector om, daar waar nodig, zelf orde op zaken te stellen. Nieuwe regelgeving vormt niet altijd de beste oplossing. Uiteindelijk moeten voor consumenten en bedrijven de voordelen van additionele verplichtingen opwegen tegen de nadelen van additionele lasten. Nederland kent een hoge concentratie van hoofdkantoren van spelers van wereldformaat. Dat creëert een unieke situatie die interessant is voor de samenleving als geheel. Daarmee trekken we talent en geld aan. Toezicht en regelgeving dienen, zowel in absolute zin als ten opzichte van andere landen, niet onnodig belastend te zijn. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat is belangrijk voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid.’

Docters van Leeuwen heeft eind januari 2007 na drie termijnen het vaandel overdragen aan Eddy Wymeersch, voorzitter van de Belgische beurswaakhond.

In 2006 is bestuurslid Paul Koster benoemd tot voorzitter van CESR FIN. CESR FIN maakt het mogelijk dat CESR een actieve en effectieve rol speelt bij de implementatie van en het toezicht op de internationale accounting standaarden (IAS/IFRS) in de Europese Unie. Ten behoeve van de convergentie is een consistente implementatie en handhaving van standaarden en regelgeving essentieel. Een eerste test is de implementatie van International Financial Reporting Standards (IFRS), van toepassing sinds 1 januari 2005 op financiële verslaggeving door beursgenoteerde ondernemingen. Om een hoog niveau van coördinatie en convergentie van toezichtbesluiten te verwezenlijken is de European Enforcers Coordination Session (EECS) opgezet. Bij EECS zijn alle nationale toezichthouders op financiële verslaggeving betrokken (CESR en niet-CESR leden). EECS is het platform waar toezichtbeslissingen worden besproken die op nationaal niveau zijn genomen en waar leden hun algemene toezichtervaringen kunnen delen en bediscussiëren. Naast het voorzitterschap van Koster is vanuit de AFM een aantal experts actief betrokken bij werkzaamheden van deze CESR-werkgroep.

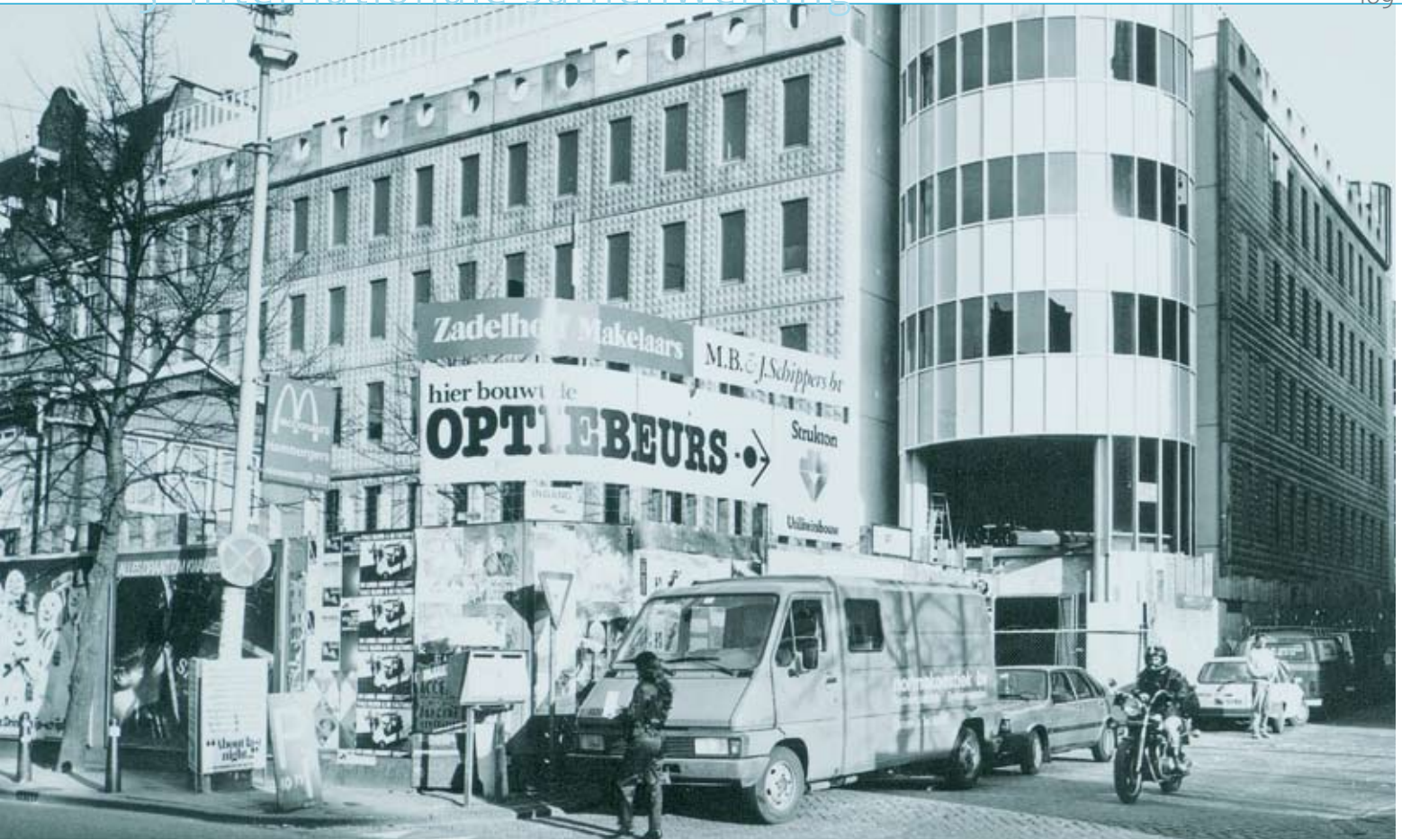
Met betrekking tot de Markets in Financial Instruments Directive (MiFID) zijn in 2006 de 'Level 2'-bepalingen, een Richtlijn en een Verordening aangenomen. Deze bepalingen vormen de technische uitwerking van Level 1 (kaderrichtlijn). Het werkterrein van CESR richt zich op Level 3 waar aanbevelingen worden gegeven voor enerzijds lidstaten hoe de bepalingen in nationale wet- en regelgeving moeten worden geïmplementeerd zodat er sprake is van een uniforme toepassing en anderzijds 'guidance' wordt gegeven aan stakeholders d.m.v. consultaties, hoorzittingen en aanbevelingen. De AFM is zeer actief binnen de CESR- en MiFID-werkgroepen. Naast deelname aan de Expertgroup en de Intermediaries Subgroup neemt de AFM de voorzittersrol in bij de Subgroup on Markets.

Het CESR Review Panel heeft in 2006 de toezichtbevoegdheden in relatie tot de Prospectusrichtlijn en de Richtlijn Marktmissbruik in kaart gebracht. Deze exercitie was gefocust op de toezichtbevoegdheden uit de eerder genoemde richtlijnen en de dagelijkse toepassing van deze bevoegdheden door de toezichthouders. De AFM heeft actief deelgenomen in deze projectgroep. De eindrapportage is inmiddels goedgekeurd door CESR en de publicatie zal in de loop van het eerste kwartaal van 2007 plaatsvinden.

IOSCO

Op mondiaal niveau is de International Organization of Securities Commissions (IOSCO) de belangrijkste organisatie voor effectentoezichthouders. Binnen IOSCO, dat wereldwijd meer dan 100 leden telt, is de AFM als toezichthouder, op een van de 15 grootste kapitaalmarkten van de wereld, lid van het Technical Committee. Onder dit beleidsbepalende comité ressorteert een aantal vaste en tijdelijke werkgroepen.

De AFM heeft in 2006 besloten om te participeren in Standing Committee 2 (Regulation of Secondary Markets), waarmee de AFM in alle vijf vaste werkgroepen van het TC is vertegenwoordigd. Daarnaast is de AFM toegetreden tot de IOSCO Implementation Task Force. Deze werkgroep houdt zich inhoudelijk bezig met de IOSCO Standards and Principles, die wereldwijd gelden als de standaard voor adequaat effectentoezicht.

Bouw van de Optiebeurs NV, Rokin 65, 1986. Foto Martin Alberts.

Hoofdkantoor 'Europese Verzekeringen', Hoogoorddreef 56, 1995. Foto Martin Alberts.

In dit hoofdstuk verantwoordt de AFM de budgettaire gevolgen van het in 2006 gevoerde beleid. Het betreft de kosten van de personele en andere middelen die ingezet zijn om de hiervoor beschreven resultaten te bereiken.

Kosten per taak

Het uitgangspunt voor de financieringsystematiek van de AFM is dat min of meer homogene groepen onder toezicht staande instellingen alleen betalen voor het toezicht op de instellingen in die groep. Kruissubsidiëring tussen verschillende groepen wordt vermeden. Hiertoe rekent de AFM de kosten die zij maakt voor het toezicht toe aan de verschillende taken en groepen naar rato van de directe toezichten die volgens de tijdregistratie van AFM-medewerkers per taak en groep aan instellingen zijn besteed.

De totale kosten van de AFM bestaan voor het overgrote deel uit personeelslasten, met daarnaast bedragen voor onder andere overige bedrijfslasten (waaronder huisvesting en advies) en afschrijvingen. De specificatie van de kosten is opgenomen in het onderdeel 'Toelichting op de staat van baten en lasten' van de jaarrekening.

Ieder jaar maakt de AFM bij de voorbereiding van de begroting een nauwkeurige afweging over de inzet van middelen voor het volgende jaar. Uit een raming van de te besteden toezichten per groep en taak worden begrote kosten per groep en taak berekend. De gerealiseerde kosten per taak wijken in de regel af van de begrote kosten omdat de AFM gedurende het jaar de toezichtinspanning aanpast aan de ontwikkelingen in de markt. Deze verschillen komen niet onverwacht (ze zijn een afspiegeling van de dynamiek van de markt) en de AFM houdt er expliciet rekening mee in de financieringsystematiek zodat marktpartijen uitsluitend betalen voor de werkelijke kosten van het toezicht (zie paragraaf 5.2.3, 'Exploitatiever verschillen').

Aanmerkelijke verschillen tussen begrote en gerealiseerde kosten per taak worden volgens afspraak gedurende het jaar gemeld aan de minister van Financiën en het Adviserend panel van vertegenwoordigende organisaties. In 2006 gebeurde dit in mei en oktober. De belangrijkste verschillen zijn toegelicht in het onderdeel 'Begroting en realisatie kosten' van de jaarrekening.

De baten: de overheidsbijdrage en de heffingen

De kosten van de AFM worden gefinancierd uit verschillende bronnen. Het deel dat niet door een overheidsbijdrage en de opbrengst van boetes en dwangsommen wordt gedekt, wordt verhaald op marktpartijen, via een tarief per verrichting of via een jaarlijkse heffing. De kosten van voorbereiding van nieuwe taken worden opgenomen in de balans en na inwerkingtreding van de betreffende toezichtwet over een periode van vijf jaar in de heffingen aan de desbetreffende groep onder toezicht staande instellingen verrekend.

De overheidsbijdrage

De overheid betaalt een deel van de kosten van het gedragtoezicht. Het gaat hierbij om:

- de kosten van repressieve handhaving (dit zijn de kosten die de AFM maakt wanneer zij optreedt bij een redelijk vermoeden van een strafbaar feit of het overtreden van een bestuursrechtelijk gestelde norm), waaronder het toezicht op misbruik voorwetenschap, marktmanipulatie en illegale financiële activiteiten;
  - de kosten van het preventieve toezicht op witwasbestrijding (Wid/Wmot);
  - de kosten van het Financieel Expertise Centrum;
  - de kosten van het toezicht op publicisten;
  - een deel van de kosten van het toezicht op emissies;
  - de helft van de kosten van het toezicht op clearing, settlement en depository/betalingsverkeer.
- Een specificatie van de overheidsbijdrage staat in het gelijknamige onderdeel van de jaarrekening.

De heffingen

Indien mogelijk brengt de AFM aan instellingen een bedrag per verrichte toezichthandeling in rekening. Dat kan bij activiteiten gekoppeld aan concrete verzoeken en acties van instellingen,

‘MEER VERTROUWEN VOORAF, HARDER STRAFFEN WANNEER ACHTERAF BLIJKT DAT HET NIET GOED IS’

Bernard Wientjes

Voorzitter VNO-NCW

‘Wij hebben als VNO-NCW vanaf 2005 nauw samengewerkt met de AFM in verband met het pré-toezicht op financiële verslaggeving. Ik kijk daar tevreden op terug. Zowel onze leden, beursgenoteerde ondernemingen, als de AFM hebben het belang ingezien dat er voorafgaand aan het daadwerkelijke toezicht dat in 2007 van start is gegaan, alle partijen er baat bij hebben goed te kunnen oefenen.

De samenwerking is uitstekend, maar het betreft wel volledig nieuw toezicht, waarbij we een leerproces zijn doorgegaan. Iedere betrokken partij moet zijn plek daarin vinden en die plek moet duidelijk zijn. Eén van de punten die uit deze proefperiode naar voren is gekomen, is de strenge termijn van tien dagen die de AFM ondernemingen stelt om te reageren op de door haar gestelde vragen over het jaarverslag.

Wij zien graag dat de AFM daar soepel in kan zijn, net als de SEC dat is in de Verenigde Staten. Dat draagt bij aan een klimaat waarin de onderneming en de AFM er eerst samen uit proberen te komen en waarbij de AFM niet als een soort politieagent slechts met de vinger wijst en bij geschillen direct naar de rechter stapt.

Dat samenwerkingsmodel vinden wij heel belangrijk. In onze ogen moet er gezocht worden naar een Nederlands klimaat, met scherp en duidelijk toezicht door de AFM, maar wel met ruimte voor de onderneming aan de andere kant van de tafel om te beantwoorden aan verzoeken van de toezichthouder. In voorkomende gevallen moet er tijd zijn om bijvoorbeeld adviseurs bij de zaak te betrekken. Overigens ziet iedere ondernemer ook de voordelen van goed toezicht, zoals uiteindelijk te realiseren lagere ‘cost of capital’.

Voor het toezicht geldt wel dat het efficiënt moeten gebeuren, zo ook het toezicht op verslaggeving. Er zijn Nederlandse ondernemingen die door een dubbele notering ook in de Verenigde Staten onder toezicht staan van de SEC. In de risico-analyse die de AFM maakt, zou daar rekening mee kunnen worden gehouden. De AFM hoeft een minder grote rol te spelen als er in de VS geen gekke dingen naar boven zijn gekomen. Dat is een vorm van positieve discriminatie zoals de Belastingdienst ook hanteert. Als je op tijd betaalt en je vult alles netjes in, dan krijg je minder snel een controle door de fiscus, terwijl overtreders eerder de kans lopen aan een nader onderzoek onderworpen te worden.

Nederland is laatste decennia op veel terreinen uitgegroeid tot een samenleving waarin bijna alles gecontroleerd wordt. Daarbij ligt – ons inziens ten onrechte – de voorkeur van de wetgever bij controle ex-ante, dus vooraf, aan de hand van een vergunningenstelsel. We hebben in Nederland meer dan duizend vergunningenstelsels met miljoenen vergunningen! Dat is een zeer slechte situatie voor ondernemerschap. Ondernemerschap heeft juist ruimte nodig. Waar men denkt dat we kunnen streven naar een risicoloze samenleving, is dat in de praktijk onmogelijk.

Begrijp mij goed. VNO-NCW is niet principieel tegen alle regels. Wij zeggen: ‘Stel duidelijke regels en toets achteraf.’ Daarmee geef je ondernemers vertrouwen. Laat hen precies duidelijk zijn waar ze zich aan moeten houden. Maar reken hard af als ze zich niet aan de regels houden. Meer vertrouwen vooraf, harder straffen wanneer achteraf blijkt dat het niet goed is, dat moet het beginsel zijn.’

bijvoorbeeld bij aanvragen voor vergunningen, registraties, ontheffingen, bestuurderstoetsingen, en beoordelingen van openbare biedingen of emissies. Het tarief wordt vastgesteld met het oog op kostendekkendheid; onverwachte verschillen tussen gerealiseerde kosten en opbrengsten per handeling komen terecht in de exploitatieverschillen per groep instellingen (zie paragraaf 5.2.3).

Bij het merendeel van de toezichtactiviteiten zijn activiteiten niet gekoppeld aan concrete verzoeken en acties van instellingen. De kosten daarvan worden gedekt door jaarlijkse heffingen aan alle onder toezicht staande instellingen in een bepaalde groep. Deze heffingen zijn gebaseerd op de kosten per taak (zie paragraaf 5.1) plus bedragen voor de verrekening van geactiveerde lasten uit eerdere jaren (zie paragraaf 5.2.4) minus de overheidsbijdrage (zie paragraaf 5.2.1). Verder verrekent de AFM exploitatieverschillen uit eerdere jaren (zie paragraaf 5.2.3). Het verkregen totale heffingsbedrag slaat de AFM binnen de betreffende groep om via een vast bedrag per instelling of een tarief dat is gebaseerd op een 'heffingmaatstaf'. Deze maatstaf verschilt per groep instellingen en is vaak gerelateerd aan de grootte van een individuele instelling. De heffingtarieven zijn gebaseerd op het principe van kostendekkendheid en worden vastgesteld door de minister van Financiën. Een specificatie van de door de AFM in rekening gebrachte heffingen staat in het gelijknamige onderdeel van de jaarrekening.

Instellingen hebben de mogelijkheid bezwaar te maken tegen een heffing. In 2006 zijn 433 bezwaarschriften tegen de heffingen ontvangen, waarvan 358 tegen heffingen uit hoofde van de Wet financiële dienstverlening (Wfd). Dit aantal is relatief laag in het licht van het grote aantal Wfd-heffingen (circa 25.000) dat is opgelegd. In 2005, voor de inwerkingtreding van de Wfd, werden 74 bezwaarschriften tegen de heffingen ontvangen.

Exploitatieverschillen

Ieder jaar zijn er verschillen tussen de begrote en werkelijke kosten per toezichttaak en per groep instellingen. Ook in de baten zijn er verschillen tussen begrote en werkelijke bedragen. De verschillen tussen begrote en gerealiseerde baten en lasten leiden tot exploitatieverschillen, die de AFM in het opvolgende jaar met de heffingen verrekent. Deze verrekening vindt plaats per groep instellingen, zodat iedere groep over de jaren uiteindelijk precies betaalt voor de kosten gemaakt voor het toezicht op de eigen groep. De tabel 'Te verrekenen exploitatiesaldi' in de jaarrekening licht toe welke bedragen er in 2007 in de heffingen worden verrekend.

Activering van de voorbereidingskosten van nieuwe taken

De kosten die de AFM maakt voor de uitoefening van een toezichttaak kan zij pas via heffingen aan marktpartijen doorberekenen wanneer hiervoor een wettelijke grondslag bestaat. Deze grondslag ligt in de toezichtwet. De AFM maakt echter al kosten ter voorbereiding van de toezichttaak voordat de toezichtwet in werking treedt en kan deze kosten niet dekken met heffingen. De AFM activeert daarom deze kosten, dat wil zeggen, ze voert ze op op de balans. Na inwerkingtreding van de toezichtwet verrekent de AFM deze kosten over een periode van vijf jaar in de heffingen aan de relevante groep onder toezicht gestelde instellingen. In 2006 activeert de AFM de voorbereidingskosten voor een aantal nieuwe taken en schrijft ze eerder geactiveerde voorbereidingskosten af voor een aantal reeds in werking getreden taken. Een specificatie met toelichting staat in het onderdeel van de jaarrekening 'Immateriële vaste activa'.

Gezicht op het voormalige hoofdkantoor van de NMB-bank, Bijlmerplein 888, 1989. Foto Thijs Koops.

Staat van baten en lasten voor de jaren eindigend op 31 december

(bedragen in euro's)

		exploitatie 2006	begroting 2006	exploitatie 2005
Baten				
Heffingen	1	45.650.801	58.106.920	21.378.753
Boetes en dwangsommen		1.502.891	-	990.350
Overheidsbijdragen	2	18.958.602	21.677.000	13.243.697
In latere jaren in de heffingen te verrekenen lasten	3	5.908.804	551.000	15.283.807
Totale baten		72.021.098	80.334.920	50.896.607
Lasten				
Personeelslasten	4	47.306.012	48.257.257	36.671.765
Afschrijvingen vaste activa	5	8.432.258	8.411.896	2.679.761
Overige bedrijfslasten	6	16.569.946	20.515.766	15.974.944
Totale lasten		72.308.216	77.184.919	55.326.470
Financiële baten en lasten	7	940.125	1.650.001	458.748
Som der lasten		73.248.341	78.834.920	55.785.218
Exploitatiesaldo		-1.227.243	1.500.000	-4.888.611

Balans per 31 december (voor bestemming van het exploitatiesaldo)

(bedragen in euro's)

117

		2006	2005
Activa			
Vaste activa			
<i>Immateriële vaste activa</i>	8		
Nieuwe taken		28.816.019	28.426.100
<i>Materiële vaste activa</i>	9		
Verbouwingen		198.741	789.993
Inventaris		926.347	1.362.909
Computerapparatuur & software		1.844.115	1.890.378
Vaste bedrijfsmiddelen in bestelling		402.029	318.821
		3.371.232	4.362.101
		32.187.251	32.788.201
Vlottende activa			
Te verrekenen exploitatiesaldi	10	4.703.444	2.229.748
Debiteuren		6.943.935	4.369.320
Kortlopende vorderingen en overlopende activa	11	4.876.728	5.277.837
		16.524.107	11.876.905
<i>Liquide middelen</i>	12	1.610.406	701.191
		18.134.513	12.578.096
		50.321.764	45.366.297
Passiva			
Reservefonds	13	5.584.022	4.084.022
Vorzieningen	14	3.724.720	2.976.272
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Opgenomen kredietfaciliteit ministerie van Financiën		26.703.454	26.119.680
Crediteuren		1.811.820	3.376.509
Ministerie van Financiën		4.007.398	980.420
Belastingen en premies sociale verzekeringen		1.917.319	1.290.044
Overige schulden en overlopende passiva	15	6.573.031	6.539.350
		41.013.022	38.306.003
		50.321.764	45.366.297

Kasstroomoverzicht voor de jaren eindigend op 31 december

118

(bedragen in euro's)

	2006	2005
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	-1.227.243	-4.888.611
Aanpassing voor		
- Afschrijvingen immateriële vaste activa	5.518.884	663.839
- Afschrijvingen materiële vaste activa	2.913.374	2.015.922
- Mutatie van de voorzieningen	748.448	1.707.044
- Afwaardering van debiteuren	1.748.330	596.587
	<u>10.929.036</u>	<u>4.983.392</u>
Toename (-/-) / afname in het werkkapitaal		
- Kortlopende vorderingen	-3.668.288	-66.641
- Kortlopende schulden	2.123.245	5.875.707
	<u>-1.545.043</u>	<u>5.809.066</u>
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<u>8.156.750</u>	<u>5.903.847</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-1.922.505	-2.335.204
Activering nieuwe taken	-5.908.804	-15.353.449
	<u>-7.831.309</u>	<u>-17.688.653</u>
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	<u>-7.831.309</u>	<u>-17.688.653</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Opgenomen uit kredietfaciliteit	583.774	12.450.467
	<u>583.774</u>	<u>12.450.467</u>
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	<u>583.774</u>	<u>12.450.467</u>
Mutatie liquide middelen	909.215	665.661
Eindsaldo 31 december	1.610.406	701.191
Af: beginsaldo 1 januari	701.191	35.530
	<u>909.215</u>	<u>665.661</u>
<i>Mutatie liquide middelen</i>	<u>909.215</u>	<u>665.661</u>

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt in euro's, tenzij anders is aangegeven, en is zoveel als mogelijk opgemaakt in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, hoewel de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) niet is onderworpen aan deze bepalingen.

Vreemde valuta

Vorderingen en schulden in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers op transactiedatum. De hiermede samenhangende koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verwerkt.

Stelselwijzigingen

Met ingang van het boekjaar 2006 worden de in latere jaren in de heffingen te verrekenen lasten conform het Modellen Besluit gepresenteerd onder de baten. In voorgaande jaren werd deze post aan het eind van de staat van baten en lasten separaat opgenomen.

De te verrekenen exploitatiesaldi werden tot 2006 als een aparte post tussen vaste activa c.q. voorzieningen op de balans gepresenteerd. Met ingang van het boekjaar 2006 wordt deze post, conform het model, als vlottend actief danwel als kortlopende schuld opgenomen.

Het deel van de voorzieningen met een looptijd korter dan een jaar werd tot 2006 onder de kortlopende schulden en overlopende passiva gepresenteerd. Met ingang van dit boekjaar is dit deel onder de post voorzieningen opgenomen.

Voor alle stelselwijzigingen geldt dat door de wijzigingen beter wordt aangesloten bij de bepalingen uit Titel 9 Boek 2 BW. Tevens zijn alle vergelijkende cijfers aangepast.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten voor bestaande taken worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

De lasten van de AFM worden hoofdzakelijk gedekt door jaarlijkse heffingen die worden opgelegd aan de onder toezicht staande instellingen, voorts uit vaste bijdragen gekoppeld aan de behandeling van aanvragen en registraties, en uit overheidsbijdragen.

De heffingen zijn gebaseerd op de volgende regelingen:

- Regeling bekostiging financieel toezicht, Staatscourant 24 december 2003 nr. 249; laatstelijk gewijzigd Staatscourant 26 juli 2006 nr. 120.
- Vaststelling tarieven 2006 Regeling bekostiging financieel toezicht, Staatscourant 13 januari 2006 nr. 10.
- Vaststelling bedragen, verdeelsleutels en bandbreedtes 2006, Staatscourant 13 juli 2006 nr. 134; laatstelijk gewijzigd Staatscourant 11 september 2006 nr. 176.
- Regeling toezichtkosten AFM Wet toezicht kredietwezen 1992, Staatscourant 24 december 2003 nr. 249; laatstelijk gewijzigd 28 december 2004 nr. 250.
- Vaststelling bedragen, verdeelsleutels en bandbreedtes 2006 Regeling toezichtkosten AFM Wet toezicht kredietwezen 1992, Staatscourant 30 juni 2006 nr. 124.
- Vaststelling tarieven eenmalige handelingen Regeling toezichtkosten AFM Wet toezicht kredietwezen 1992, Staatscourant 22 december 2005 nr. 249.
- Regeling toezichtkosten Wet financiële dienstverlening, Staatscourant 23 december 2005, nr. 250; laatstelijk gewijzigd Staatscourant 26 juni 2006 nr. 121.
- Vaststelling tarieven 2006 Regeling toezichtkosten Wet financiële dienstverlening, Staatscourant 18 januari 2006 nr. 10.
- Vaststellingsregeling tarieven voor doorlopend toezicht Wet financiële dienstverlening, Staatscourant 27 juni 2006 nr. 122; laatstelijk gewijzigd Staatscourant 19 juli 2006 nr.138.
- Regeling toezichtkosten Wet toezicht accountantorganisaties, Staatscourant 25 september 2006 nr. 186.
- Vaststellingsregeling eenmalige tarieven 2006 en 2007 ex. Artikelen 2 en 6 Regeling Toezichtkosten Wet toezicht accountantorganisaties, Staatscourant 25 september 2006 nr. 186.

Indien de AFM een bezwaar tegen een opgelegde heffing gegrond verklaart, wordt het gerestitueerde bedrag in mindering gebracht op de baten uit heffingen. Ingeval de AFM in een beroepszaak tegen een afwijzende beslissing op bezwaar tegen een opgelegde heffing door de rechter in het ongelijk wordt gesteld wordt het door de AFM aan de dagende partij(en) betaalde bedrag als algemene last in de staat van baten en lasten opgenomen.

Daarnaast biedt de Wet Invoering dwangsom en bestuurlijke boete de mogelijkheid boetes en dwangsommen op te leggen. De in rekening te brengen boetes variëren en kunnen worden verhoogd met een factor afhankelijk van het vermogen van de onder toezicht staande overtreder. De boetes worden als bate verantwoord zodra deze onherroepelijk zijn komen vast te staan. Dwangsommen worden bij verbeurdverklaring direct als bate verantwoord. De opbrengsten uit boetes en dwangsommen worden in mindering gebracht op de heffingen voor het toezicht waarin de overtreding was geconstateerd.

De AFM is voor de uitvoering van haar wettelijke taken vrijgesteld van zowel vennootschapsbelasting als omzetbelasting.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

De activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde tenzij anders vermeld.

De lasten voortvloeiende uit de nieuw toegekende taken worden geactiveerd onder immateriële vaste activa voor zover er nog geen wettelijke basis bestaat voor de doorberekening van deze lasten aan onder toezicht staande instellingen. Na het tot stand komen van een dergelijke wettelijke basis worden de geactiveerde lasten over een periode van vijf jaar in de heffingen voor die taak verrekend. Voor een toelichting op de berekening van de lasten van de verschillende taken verwijzen wij naar de toelichting op de staat van baten en lasten.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en worden lineair afgeschreven op basis van aanschafwaarde en verwachte economische levensduur.

De waardering van debiteuren geschiedt tegen nominale waarde. Voor zover nodig, wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid.

Voorzieningen worden gevormd tegen verplichtingen die op balansdatum als waarschijnlijk of als vaststaand worden beschouwd maar waarvan niet bekend is welke omvang zij hebben of wanneer zij zullen ontstaan. De voorzieningen worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen contante waarde waarbij een rentepercentage van 3,5% is gehanteerd.

De AFM heeft de pensioenregeling ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds Euronext en als een toegezegde pensioenregeling gekwalificeerd als bedoeld in RJ 271.3. Daardoor wordt de vermogenspositie van het pensioenfonds in de berekening van de pensioenlasten betrokken, hoewel zij juridisch afgescheiden is van de onderneming. De contante waarde van de toegezegde pensioenaanspraken, dan wel de toename daarvan wordt berekend volgens de projected unit credit methode. Bij de bepaling van de pensioenlasten wordt rekening gehouden met toekomstige elementen zoals verwachte salarisstijgingen en te verwachten rendementen op belegde premies. De contantmaking van de verplichtingen geschiedt tegen een rentevoet voor hoogwaardige ondernemingsobligaties. Actuariële winsten en verliezen die na 1 januari 2005 ontstaan worden, voor zover ze cumulatief meer bedragen dan 10% van de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van de toegezegde pensioenregeling (dan wel reële waarde van de fondsbeleggingen indien deze hoger is), in de staat van baten en lasten opgenomen over de verwachte gemiddelde resterende diensttijd van de werknemers die aan de regeling deelnemen. Voor het overige wordt de actuariële winst of het actuariële verlies niet opgenomen.

De pensioenlasten van toegezegde pensioenregelingen bestaan uit de mutatie van de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken, de toe te rekenen interest, de verwachte opbrengst van fondsbeleggingen, alsmede de rechten op vergoeding, de toe te rekenen lasten over verstreken diensttijd en het toe te rekenen effect van inperking of beëindiging van de regelingen. De pensioenverplichting die in de balans wordt verantwoord is de contante waarde van de toegezegde pensioenregeling op balansdatum verminderd met de reële waarde van de pensioenactiva plus of min de nog niet verwerkte overgangsverplichting en nog niet verwerkte actuariële resultaten en de nog niet verwerkte lasten over verstreken dienstjaren. Het gevolg van deze methode is dat de kosten van de pensioenaanspraken een gelijkmatig verloop tonen over het gehele dienstverband. Daarnaast heeft de AFM voor enkele medewerkers een toegezegde bijdrageregeling. Ingeval van een toegezegde bijdrageregeling wordt de bijdrage als last genomen in het jaar waarop deze betrekking heeft.

De overige uitgestelde personeelsbeloningen zijn in de jaarrekening zoveel mogelijk verwerkt in overeenstemming met de RJ 271.4. Voorbeelden van een dergelijke uitgestelde personeelsbeloning zijn jubileumuitkeringen en (andere) vergoedingen wegens lang dienstverband. De voorziening voor jubileumuitkeringen is actuariel berekend. Bij de bepaling van de verplichtingen hiervoor (bij een dienstverband van 10, 20, 30 en 40 jaren) wordt rekening gehouden met toekomstige elementen zoals verwachte salarisstijgingen en wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de actuariële veronderstellingen voor de berekening van de pensioenverplichtingen op basis van de RJ 271.3.

De voormalige Wabb reserve is gewaardeerd tegen nominale waarde. Een eventueel ongebruikt gebleven deel wordt op termijn geresitueerd aan marktpartijen.

De voorziening herstelwerkzaamheden huurpanden is gewaardeerd tegen nominale waarde.

De te verrekenen exploitatiesaldi worden per taak in de heffingen voor die taak in het eerstvolgende boekjaar verrekend, met uitzondering van de taak Openbare biedingen op effecten, waarvan de exploitatiesaldi over een periode van vijf jaren na het eerstvolgende jaar worden verrekend en het exploitatiesaldo 2002 van de Wet toezicht beleggingsinstellingen dat in vijf gelijke jaarlijkse termijnen met de heffingen wordt verrekend.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.
Het bedrag aan liquide middelen kan als volgt uitgesplitst worden:

	2006	2005
Banksaldi vrij opneembaar	93.761	232.824
Banksaldi niet vrij opneembaar	1.502.324	467.962
Kas	1.251	405
Te verzilveren cheques	13.070	-
Totaal per 31 december	1.610.406	701.191

Toelichting op de staat van baten en lasten

(bedragen in euro's)

1 Heffingen

	exploitatie 2006	begroting 2006	exploitatie 2005
Heffing accountantskantoren	-	3.293.840	-
Heffing beurzen	880.000	1.505.804	1.605.998
Heffing effectenuitgevende instellingen	938.270	4.527.432	1.196.908
Heffing effectenbemiddelaars	9.244.056	8.284.992	5.404.016
Heffing beleggingsinstellingen	4.228.735	5.401.075	6.992.194
Heffing financiële dienstverleners	11.964.299	11.567.778	-
Heffing marktmisbruik	1.511.460	2.545.629	-
Heffing pensioenfondsen	1.084.350	610.945	865.192
Heffing verzekeraars	3.798.884	2.989.631	1.004.773
Registraties & ontheffingen	10.046.896	15.133.089	2.443.838
Heffing emissies	961.280	1.498.413	581.120
Heffing openbare biedingen op effecten	992.571	748.292	1.284.714
Totale heffingen	45.650.801	58.106.920	21.378.753

De indeling naar heffingen is gemaakt per groep onder toezicht staande instellingen en is daarmee een andere dan die naar toezicht-taken (zie daarvoor "Begroting en realisatie lasten 2006"); enerzijds kan een groep instellingen heffingen betalen uit hoofde van meerdere toezichttaken van de AFM en anderzijds kan een toezichttaak van de AFM betrekking hebben op meerdere groepen instellingen.

De verschillen tussen begrote en gerealiseerde heffingen voor 2006 worden voor een deel verklaard door de exploitatieverschillen uit 2005, die ten tijde van de opstelling van de begroting voor 2006 nog niet bekend waren. De begrote heffingen zijn vastgesteld zonder dat hiermee rekening kon worden gehouden. Na vaststelling van de exploitatieverschillen in de jaarrekening 2005 zijn de heffingstarieven vastgesteld mede met het oog op het verrekenen van deze verschillen. Het verschil tussen begroting en realisatie van de heffingen 2006 valt als volgt uiteen:

Vershil begroting - realisatie 2006

	Totaalverschil	A.g.v. exploitatieverschil voorgaande jaren	A.g.v. oorzaken boekjaar
Heffing accountantskantoren	3.293.840	-	3.293.840
Heffing beurzen	625.804	619.293	6.511
Heffing effectenuitgevende instellingen	3.589.162	-372.700	3.961.862
Heffing effectenbemiddelaars	-959.064	-1.295.920	336.856
Heffing beleggingsinstellingen	1.172.340	1.148.928	23.412
Heffing financiële dienstverleners	-396.521	7.248	-403.769
Heffing marktmisbruik	1.034.169	-607.148	1.641.317
Heffing pensioenfondsen	-473.405	-466.212	-7.193
Heffing verzekeraars	-809.253	-679.886	-129.367
Registraties & ontheffingen	5.086.193	-	5.086.193
Heffing emissies	537.133	-	537.133
Heffing openbare biedingen op effecten	-244.279	-569.546	325.267
Totaalverschil heffingen	12.456.119	-2.215.943	14.672.062

Volgens de jaarrekening 2005 van de AFM was per saldo € 1.932.602 (exclusief dotatie reservefonds) te verrekenen in 2006. Dit bedrag maakt onderdeel uit van de balanspost "te verrekenen exploitatiesaldi per 31 december 2005". Hiervan is in 2006 een bedrag van € 2.215.943 in de heffingen verrekend met marktpartijen. Met positief advies van het Adviserend panel van vertegenwoordigende organisaties is een door de AFM verschuldigd bedrag van € 29.794 voor verrekening doorgeschoven naar 2007. Het resterende verschil ad € 253.547 is in 2006 als algemene last afgeboekt.

Voor alle overige oorzaken geldt dat de verschillen samenhangen met onvoorziene mutaties in de populatie van onder toezicht staande instellingen en de maatstaven waarop de heffingen worden gebaseerd, en met onvoorzien uitstel van de inwerkingtreding van nieuwe toezichtwetten, waardoor heffingen achterwege zijn gebleven.

Het verschil tussen begrote en gerealiseerde heffingen voor registraties en ontheffingen wordt in het merendeel verklaard door het uitstel van de Wet toezicht accountantorganisaties waardoor in 2006, anders dan gepland, nog niet met de facturering van heffingen voor de vergunningverlening is begonnen. De vergunningaanvragen voor de Wet financiële dienstverlening zijn niet in 2006 afgerond waardoor voor € 1,0 miljoen aan reeds gefactureerde heffingen in de baten van 2007 zal worden verantwoord.

2 Overheidsbijdragen

De overheidsbijdragen, die afkomstig zijn van het ministerie van Financiën, zijn als volgt te specificeren:

Wet op het consumentenkrediet
Financieel Expertise Centrum
Repressieve handhaving

Vorbereidingskosten Wet toezicht financiële verslaggeving en Wet handhaving consumentenbescherming
Toezicht Wet identificatie dienstverlening (Wid) en Wet melding ongebruikelijke transacties (Wmot)
Toezicht Clearing Settlement Depository
Toezicht op Publicisten
Toezicht op Emissies

Totaal overheidsbijdragen

	exploitatie 2006	begroting 2006	exploitatie 2005
Wet op het consumentenkrediet	-	-	924.263
Financieel Expertise Centrum	1.293.921	1.471.000	1.488.366
Repressieve handhaving	10.575.783	13.515.999	6.452.991
Vorbereidingskosten Wet toezicht financiële verslaggeving en Wet handhaving consumentenbescherming	1.691.252	-	-
Toezicht Wet identificatie dienstverlening (Wid) en Wet melding ongebruikelijke transacties (Wmot)	1.414.245	2.460.000	2.527.193
Toezicht Clearing Settlement Depository	192.021	292.001	-
Toezicht op Publicisten	273.158	272.000	101.530
Toezicht op Emissies	3.518.222	3.666.000	1.749.354
Totaal overheidsbijdragen	18.958.602	21.677.000	13.243.697

De overheid betaalt een deel van de kosten van het gedragtoezicht. Het gaat hierbij om: (i) de kosten van repressieve handhaving, d.w.z. de kosten die de AFM maakt wanneer zij optreedt bij een redelijk vermoeden van een strafbaar feit of het overtreden van een bestuurlijk gestelde norm, waaronder het toezicht op misbruik voorwetenschap, marktmanipulatie en illegale financiële activiteiten; en (ii) een deel van de kosten van preventieve handhaving, te weten de kosten van het toezicht Wid/MOT, Sanctiewet. Verder betaalt de overheid de volledige kosten van het Financieel Expertise Centrum, de kosten voor het toezicht op Publicisten, de helft van de kosten van het toezicht op Clearing, Settlement en Depository en een deel van de kosten van het toezicht op Emissies.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(bedragen in euro's)

3 In latere jaren in de heffingen te verrekenen lasten

Toezicht marktmisbruik / marktmanipulatie	-	-	2.642.904
Toezicht financiële verslaggeving	2.400.938	-	2.027.449
Toezicht financiële dienstverlening	-	-	6.073.461
Toezicht accountants	3.184.832	-	2.800.754
Toezicht betalingsverkeer	25.918	95.000	69.244
Toezicht clearinginstellingen	51.596	131.000	78.356
Toezicht beleggingsobjecten	-	-	445.647
Toezicht op emissies	-	-	1.145.992
Verkenning gedragstoezicht pensioenuitvoerders	245.520	325.000	-
Totaal in latere jaren in de heffingen te verrekenen lasten	5.908.804	551.000	15.283.807

	exploitatie 2006	begroting 2006	exploitatie 2005
Toezicht marktmisbruik / marktmanipulatie	-	-	2.642.904
Toezicht financiële verslaggeving	2.400.938	-	2.027.449
Toezicht financiële dienstverlening	-	-	6.073.461
Toezicht accountants	3.184.832	-	2.800.754
Toezicht betalingsverkeer	25.918	95.000	69.244
Toezicht clearinginstellingen	51.596	131.000	78.356
Toezicht beleggingsobjecten	-	-	445.647
Toezicht op emissies	-	-	1.145.992
Verkenning gedragstoezicht pensioenuitvoerders	245.520	325.000	-
Totaal in latere jaren in de heffingen te verrekenen lasten	5.908.804	551.000	15.283.807

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de lasten per taak.

4 Personeelslasten

De personeelslasten zijn als volgt te specificeren:

Salarissen	28.777.351	30.395.330	23.913.975
Sociale lasten	2.805.852	3.624.199	2.359.881
Pensioenlasten	3.638.291	6.607.403	5.509.569
Overige personeelslasten	12.084.518	7.630.325	4.888.340
Totaal personeelslasten	47.306.012	48.257.257	36.671.765

	exploitatie 2006	begroting 2006	exploitatie 2005
Salarissen	28.777.351	30.395.330	23.913.975
Sociale lasten	2.805.852	3.624.199	2.359.881
Pensioenlasten	3.638.291	6.607.403	5.509.569
Overige personeelslasten	12.084.518	7.630.325	4.888.340
Totaal personeelslasten	47.306.012	48.257.257	36.671.765

Het verschil tussen de begrote overige personeelslasten en de realisatie bedraagt € 4,4 miljoen en is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan een overschrijding op inhuur van uitzendkrachten en interim-medewerkers in verband met extra inspanningen voor de in werking getreden Wet financiële dienstverlening en in verband met vervanging van vertrokken medewerkers.

In afwijking van voorgaande jaren zijn de kosten inzake de overgangsregeling ex-DNB-medewerkers niet onder de pensioenlasten verantwoord, maar opgenomen onder de overige personeelslasten. De vergelijkende cijfers van 2005 zijn daarom aangepast. Als gevolg van een herberekening van de rechten van de medewerkers is in 2006 onder overige personeelslasten een eenmalige last ontstaan van € 318.259, betrekking hebbend op de jaren 2002 t/m 2006, een extra dotatie aan de voorziening van € 507.136 en een vrijval vanwege vertrokken werknemers van € 486.745.

In de salarislaster is een vrijval van per saldo € 156.294 van de voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen verwerkt.

Het gemiddeld aantal werknemers op FTE-basis bij de AFM bedroeg 420 (2005: 383). Begroot was gemiddeld 493.

De verdeling naar organisatie-indeling in 2006 en 2005 is als volgt:

	2006	2005
Bedrijfsvoering	108	104
Toezichtuitvoering	258	187
Toezichtvoorbereiding	54	92
Totaal gemiddeld aantal werknemers op FTE-basis	420	383

Specificatie van de pensioenlasten

Het resultaat voor de winst- en verliesrekening aangaande de actuariële pensioenverplichting komt als volgt tot stand:

	exploitatie 2006	begroting 2006	exploitatie 2005
Lineaire toerekening van de overgangsverplichting	700.000	-	753.000
Toename contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken	4.751.000	-	3.891.000
Interest (oprenting verplichting)	1.577.000	-	1.419.000
Verwacht rendement fondsbeleggingen	-1.338.000	-	-1.099.000
In het resultaat verwerkte effect van inperkingen van regelingen (winst)	-2.170.000	-	-
Last regelingen in de vorm van de toegezegde pensioenregeling 2006	3.520.000	-	4.964.000
Last regelingen in de vorm van toegezegde bijdrageregelingen 2006	118.291	-	545.569
Pensioenlasten 2006	3.638.291	6.607.403	5.509.569

De pensioenlasten zijn in 2006 afgenomen doordat met ingang van dit boekjaar de basis voor de pensioenaanspraken is gewijzigd van eindloonstelsel naar middelloonstelsel. Voor medewerkers die op 1 januari 2005 jonger waren dan 55 jaar is de pensioengerechtigde leeftijd verhoogd van 62 naar 65 jaar. Deze wijzigingen verlagen de pensioenlasten in 2006 incidenteel met € 2.170.000.

De overgangsverplichting per 1 januari 2005 van € 6.894.000 wordt lineair toegerekend aan het resultaat over een periode die overeenkomt met de verwachte gemiddelde resterende diensttijd van de op het overgangstijdstip (1 januari 2005) actieve werknemers (9,15 jaar).

In 2006 is in verband met de gewijzigde pensioenregeling eenmalig een bedrag van € 439.000 vrijgevallen uit de overgangsverplichting. Hierdoor wordt met ingang van 2006 de jaarlijkse dotatie aan de overgangsverplichting € 700.000.

De lasten in de vorm van toegezegde bijdrageregelingen bestaan uit: spaarpremies voor werknemers die voor 1 januari 2005 55 jaar of ouder waren en daardoor vallen onder de overgangsregeling voor opbouw van prepensioen- en Vutregelingen en afzonderlijke pensioenregelingen voor vier personeelsleden op basis van een toegezegde bijdrageregeling.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(bedragen in euro's)

Bezoldiging bestuur en Raad van Toezicht en enkele andere functionarissen

De rapportage uit hoofde van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt) is als volgt:

	2006			2005		
	dagen in dienst	belastbaar loon	pensioen-premie	dagen in dienst	belastbaar loon	pensioen-premie
Bestuur						
A.W.H. Docters van Leeuwen	365	321.280	161.426	365	317.470	189.634
P.M. Koster	365	273.804	82.907	365	255.398	117.592
A.W. Kist	365	267.547	111.718	108	74.315	30.759
Overige functionarissen						
Directeur	365	210.454	60.994	365	192.093	144.398
Directeur	365	232.496	58.528	365	225.949	63.321
Directeur	365	218.057	30.762	365	186.488	32.811
Directeur	365	232.144	35.535	365	196.268	37.788
Hoofd	365	181.315	43.811	365	161.106	42.331
Hoofd	365	158.751	36.057	365	166.429	36.758
Hoofd	365	159.811	47.632	365	134.457	41.194
CESR secretaris	365	156.530	29.553	365	152.801	28.944

De beloning van de bestuurders en van enkele andere functionarissen van de AFM bedraagt meer dan het gemiddelde belastbare loon van de ministers. Dit hangt samen met het feit dat de toezichthoudende taken van de AFM een specialistisch karakter hebben. De AFM concurreert daardoor bij het aantrekken van medewerkers met de financiële marktsector. De AFM zoekt immers deskundige en ervaren medewerkers en bestuurders met een achtergrond als (register)accountant, specialist in financieel recht, financieel analist, effectenspecialisten en dergelijke, en met werkervaring bij grote accountantskantoren, advocatenkantoren of financiële instellingen. De beloningen dienen dan ook een relatie te hebben met de arbeidsvoorwaarden van dergelijke functies. Specifiek voor de beloningen van de bestuurders geldt dat deze na te zijn vastgesteld door de Raad van Toezicht worden goedgekeurd door de minister van Financiën. In zijn brief van 22 december 2005 aan de Tweede Kamer heeft de minister zijn overwegingen bij het beloningsbeleid t.a.v. de bestuurders van de AFM uiteen gezet.

De rapportage uit hoofde van de Wopt vervangt zoveel als mogelijk de rapportage over de bezoldiging van het bestuur overeenkomstig RJ 271 zoals die tot en met 2004 was opgenomen in de jaarrekening.

Beloningen Raad van Toezicht

	2006	2005
A.W. Kist	-	12.500
A. Baan	30.000	26.591
J. Vroegop	25.000	26.326
H.J. Hielkema	25.000	25.000
A.J. Bindenga	25.000	25.000
J.W. Winter	25.000	4.167
Totaal	130.000	119.584

5 Afschrijvingen vaste activa

	exploitatie 2006	begroting 2006	exploitatie 2005
Afschrijving immateriële vaste activa	5.518.884	5.690.000	663.839
Verbouwingen	799.896	1.125.875	643.861
Inventaris	748.676	617.385	567.967
Computerapparatuur & software	1.364.802	978.636	804.094
Afschrijving materiële vaste activa	2.913.374	2.721.896	2.015.922
Totaal afschrijvingen vaste activa	8.432.258	8.411.896	2.679.761

De afschrijvingen op immateriële vaste activa zijn € 171.116 lager dan begroot. In de afschrijvingen is een versnelde afschrijving van € 1.498.393 aan voorbereidingskosten van toezicht financiële verslaggeving opgenomen, gefinancierd door de overheid.

De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn € 191.478 hoger dan begroot. Dit komt enerzijds door lagere afschrijvingen dan begroot op verbouwingen van € 325.979 als gevolg van lagere investeringen in verband met de voorgenomen verhuizing in 2007, en anderzijds door hogere afschrijvingen dan begroot op inventaris en computerapparatuur, voornamelijk veroorzaakt door extra afschrijvingen, eveneens als gevolg van de verhuizing in 2007.

6 Overige bedrijfslasten

	exploitatie 2006	begroting 2006	exploitatie 2005
Huisvestingslasten	4.687.448	4.708.140	3.686.823
Advieslasten	3.401.031	7.382.760	5.674.733
Algemene lasten	8.481.467	8.424.866	6.613.388
Totaal overige bedrijfslasten	16.569.946	20.515.766	15.974.944

In verband met de verhuizing in 2007 is in de huisvestingslasten een dotatie verwerkt van € 120.000 voor het in de oude staat terugbrengen van de huidige panden.

De advieslasten zijn in 2006 € 3.981.729 lager dan begroot, voornamelijk als gevolg van uitstel van de inwerkingtreding van nieuwe taken en langere vergunningverleningstrajecten uit hoofde van de Wet financiële dienstverlening, waardoor gepland juridisch advies is verschoven naar volgend jaar.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(bedragen in euro's)

Lasten externe accountant

De lasten uit hoofde van de wettelijke controles zijn opgenomen onder de algemene lasten, de overige lasten onder de advieslasten.

De onderverdeling van de lasten van de externe accountant naar soort vergoeding is als volgt:

Wettelijke controles 2006
 Wettelijke controles 2005
 Wettelijke controles 2004
 Overige adviesdiensten
 Belastingadviesdiensten

exploitatie
2006

exploitatie
2005

Overige dienstverlening

Totaal lasten externe accountant

124.838

50.087

-

51.714

356

226.995

1.244

228.239

-

175.150

60.071

39.869

4.814

279.904

48.216

328.120

7 Financiële baten en lasten

Interestlasten
 Interestbaten

Totaal financiële baten en lasten

exploitatie
2006

begroting
2006

exploitatie
2005

961.120

20.995

940.125

1.650.001

-

1.650.001

530.198

71.450

458.748

De financiële lasten zijn € 709.876 lager dan begroot, voornamelijk als gevolg van een lager gemiddeld interestpercentage dan begroot.

Begroting en realisatie lasten 2006

(bedragen in euro's)

Naast de onderverdeling van lasten naar categorieën wordt een onderverdeling van lasten per taak gemaakt. Deze is als volgt:

Bestaande en volgroeide toezichttaken

Doorlopend toezicht

		realisatie 2006	begroting 2006	verschil
1	11.823.255	10.376.940	1.446.315	
2	444.952	552.442	-107.490	
3	1.500.473	1.225.924	274.549	
4	378.894	584.003	-205.109	
5	3.645.317	5.380.530	-1.735.213	
6	725.313	722.619	2.694	
7	10.455	46.067	-35.612	
8	1.143.624	1.213.906	-70.282	
9	881	29.621	-28.740	
10	736.481	1.249.228	-512.747	
	-	902.010	-902.010	
	1.414.245	2.459.796	-1.045.551	

Specifieke verrichtingen

11	709.721	509.447	200.274
12	759.420	927.301	-167.881
13	45.774	248.942	-203.168
14	159.581	144.524	15.057
15	1.077.014	1.277.693	-200.679
16	157.271	135.491	21.780
17	1.024.133	311.630	712.503

Totaal bestaande en volgroeide toezichttaken

25.756.804

28.298.114

-2.541.310

Begroting en realisatie lasten 2006

(bedragen in euro's)

		realisatie 2006	begroting 2006	verschil
Nieuwe toezichttaken				
<i>Doorlopend toezicht</i>				
Tweede fase toezicht openbare biedingen op effecten	18	72.907	280.015	-207.108
Toezicht marktmisbruik	19	5.463.368	6.080.582	-617.214
Toezicht financiële verslaggeving	20	2.400.938	3.629.760	-1.228.822
Toezicht financiële dienstverlening	21	8.611.732	11.444.245	-2.832.513
Toezicht accountantorganisaties	22	4.149.928	2.482.985	1.666.943
Toezicht betalingsverkeer	23	25.918	90.327	-64.409
Toezicht clearinginstellingen	24	51.596	291.758	-240.162
Toezicht beleggingsobjecten	25	1.314.207	2.196.318	-882.111
Financieel expertise centrum	26	1.278.365	1.381.475	-103.110
Verkenning gedragstoezicht pensioenen	27	245.520	308.378	-62.858
Wet handhaving consumentenbescherming	28	192.859	-	192.859
<i>Specifieke verrichtingen</i>				
Vergunningen accountantorganisaties	29	110.356	2.768.535	-2.658.179
Vergunningen financiële dienstverlening	30	13.350.642	9.048.267	4.302.375
Toezicht op emissies	31	4.051.318	4.580.503	-529.185
Vergunningen beleggingsobjecten	32	652.999	263.658	389.341
Totaal nieuwe toezichttaken		41.972.653	44.846.806	-2.874.153
Totaal van alle toezichttaken		67.729.457	73.144.920	-5.415.463
Afschrijving eerder geactiveerde kosten		5.518.884	5.690.000	-171.116
Som der lasten		73.248.341	78.834.920	-5.586.579

Toelichting begroting en realisatie lasten 2006

(bedragen in euro's)

De toerekening van de lasten aan taken vindt plaats in de procentuele verhouding van het aantal directe toezichten per taak en het totaal aantal directe toezichten. Directe toezichten zijn gedefinieerd als uren voortkomend uit de voorbereiding of uitvoering van toezicht uit hoofde van één of enkele wettelijke taken.

Gedurende de voorbereiding van door het ministerie van Financiën nieuw toegekende taken vindt nog geen direct toezicht plaats. Om te voorkomen dat hierdoor in de gehanteerde systematiek geen kosten aan de nieuwe taken kunnen worden toegerekend, wordt bij de nieuwe taken het normpercentage direct toezicht vanuit het toezicht bij bestaande taken toegepast (75 procent van de productieve uren).

Op deze algemene toerekeningssystematiek via de directe uren zijn drie uitzonderingen. De voorziening dubieuze debiteuren en de afschrijving van voorbereidingskosten nieuwe taken worden per taak vastgesteld. Tevens worden specifieke uitgaven boven € 100.000 die volledig op één taak betrekking hebben rechtstreeks aan deze taak in rekening gebracht.

De begrote kosten per taak zijn gebaseerd op de begrote totale kosten van de AFM en de vooraf geplande directe toezichten per taak. De gerealiseerde kosten per taak kunnen afwijken van de begroting als gevolg van een tweetal factoren: (i) een verschil tussen begroting en realisatie van de totale kosten van de AFM; en (ii) een verschil tussen begroting en realisatie van de procentuele verhouding in het aantal directe toezichten per taak.

De verschillen tussen begroting en realisatie in de urenverdeling per taak treden niet onverwacht op. In de begrotingscyclus worden de geplande uren per taak in het najaar voorafgaande aan het begrotingsjaar zo goed als mogelijk en volgens de meest actuele inzichten gepland, maar de AFM past haar toezichtinspanning tijdens het begrotingsjaar aan op de ontwikkelingen in de markt. Zij reageert op incidenten en speelt in op trends die de aandacht van de toezichthouder vergen. De dynamiek van de markt maakt dat de toezichtinspanning per taak hierdoor afwijkt van wat bij de opstelling van de begroting voorzien is. Met de hierdoor opgetreden afwijkingen in de kosten per taak is daarom expliciet rekening gehouden in de financieringssystematiek van de AFM: de verschillen tussen de begrote en gerealiseerde kosten per taak in een jaar worden in het opvolgende jaar in de heffingen verrekend. Eenzelfde systematiek geldt voor de baten.

In 2006 zijn de totale kosten van de AFM achtergebleven bij de begroting, als gevolg van zowel een trager dan geplande uitbreiding van het personeel als lagere niet-personele lasten. Het aantal directe toezichten is echter hoger dan in de oorspronkelijke begroting waardoor de gemiddelde kosten per direct toezichtuur lager zijn dan begroot. Voor alle taken geldt dat dit lagere uurtarief een drukkend effect heeft op de kosten.

Substantiële afwijkingen tussen begroting en realisatie van de kosten per individuele taak worden onderstaand toegelicht:

Taak	Afwijking	Toelichting
Toezicht effectenbemiddeling *	1.446.315	1 Door het branchebrede onderzoek naar vermogensscheiding in 2006 bij een grote groep van marktpartijen en een aantal incidenten gedurende 2006 die tot grote onderzoeken hebben geleid, is meer tijd besteed aan de taak Toezicht effectenbemiddeling dan begroot.
Toezicht marktpersoneel	-107.490	2 Op het gebied van Toezicht op marktpersoneel hebben zich in 2006 minder onregelmatigheden voorgedaan in de markt dan verwacht. Daardoor kon worden volstaan met een geringere toezichtinspanning.
Toezicht beurzen	274.549	3 De beoordeling van het NYSE-bod op Euronext en de behandeling van de daarmee verband houdende verzoeken voor verklaringen van geen bezwaar voor het houden van een belang in Euronext, hebben geleid tot een grotere tijdsbesteding aan deze taak dan oorspronkelijk begroot.
Toezicht clearing, settlement en depository/ betalingsverkeer	-205.109	4 De rechtstreeks aan deze taak door te belasten kosten waren aanzienlijk lager dan begroot.
Toezicht beleggingsinstellingen*	-1.735.213	5 Er heeft, als gevolg van zowel incidenten als van een hoger ingeschat risico bij het Toezicht effectenbemiddeling, een verplaatsing van capaciteit plaatsgevonden van het Toezicht beleggingsinstellingen naar het Toezicht effectenbemiddeling. Daarnaast is tijdelijk capaciteit verschoven naar Toezicht financiële dienstverlening en Toezicht beleggingsobjecten voor de afhandeling van de vergunningaanvragen.

Toelichting begroting en realisatie lasten 2006

(bedragen in euro's)

Taak	Afwijking	Toelichting
Toezicht e-money	-35.612	6 In 2006 zijn minder uren besteed aan deze taak dan oorspronkelijk begroot omdat onderzoeken naar incidenten in het kader van het Toezicht effectenbemiddeling prioriteit hebben gekregen.
Toezicht cliëntenremisiers	-70.282	7 De kosten van deze taak vallen lager uit dan begroot als gevolg van een lager uurtarief.
Overig gedragstoezicht u.h.v. Besluit informatieverstrekking kredietinstellingen	-28.740	8 Gezien de grote non-compliance op het gebied van reclame en financiële bijsluiters en de impact voor de consument bij niet naleving, hebben deze toezichtterreinen prioriteit gekregen en is het toezicht op de taak Overig gedragstoezicht u.h.v. Besluit informatieverstrekking kredietinstellingen tot een minimum beperkt.
Effectentypisch gedragstoezicht	-512.747	9 Als gevolg van een hoger ingeschat risico bij het Toezicht effectenbemiddeling heeft een verplaatsing van capaciteit plaatsgevonden en zijn aanzienlijk minder uren besteed aan deze taak dan oorspronkelijk begroot.
Toezicht Wid/MOT, Sanctiewet	-1.045.551	10 In verband met de strategische heroriëntatie van het integriteitstoezicht was de beschikbare capaciteit voor deze taak lager dan begroot.
Toezicht openbare biedingen op effecten	200.274	11 Als gevolg van bepaalde marktontwikkelingen, waaronder het toegenomen aandeelhoudersactivisme, vergde het operationele toezicht meer inspanning dan voorzien.
Vergunningen effectenbemiddelaars met publieksfunctie	-167.881	12 In 2006 zijn minder aanvragen ontvangen dan verwacht waardoor er minder tijd is besteed aan deze taak dan begroot. De kosten vallen hierdoor lager uit. De verwachting is dat de daling in het aantal aanvragen niet van structurele aard is.
Vergunningen effectenbemiddelaars zonder publieksfunctie	-203.168	13 Omdat er significant minder aanvragen zijn ontvangen dan begroot, is er minder tijd besteed aan deze taak dan begroot. De afname in aanvragen lijkt structureel.
Beurserkenning/ontheffing	15.057	14 De beoordeling van het NYSE-bod op Euronext en daarmee verband houdende verzoeken voor verklaringen van geen bezwaar voor het houden van een belang in Euronext, hebben geleid tot een grotere tijdsbesteding aan deze taak dan oorspronkelijk begroot.
Vergunningen wet toezicht beleggingsinstellingen	-200.679	15 Omdat er minder aanvragen zijn ontvangen dan verwacht, is het aantal bestede uren ten opzichte van de begroting lager.
Registratie cliëntenremisiers	21.780	16 De registratie van cliëntenremisiers zal onder de Wet financieel toezicht niet meer plaatsvinden. Door het uitstel van de Wet financieel toezicht van 1 januari 2006 naar 1 januari 2007 heeft er in 2006 echter nog een volledig jaar registratie van de cliëntenremisiers plaatsgevonden. Mede door de inwerkingtreding van de Wet financiële dienstverlening is er een grotere hoeveelheid nieuwe notificaties ontvangen dan voorzien. Dit heeft geleid tot meer tijdsbesteding aan deze taak dan begroot.
Vergunningen herziening Wet toezicht beleggingsinstellingen	712.503	17 Ten tijde van het opstellen van de begroting 2006 was de schatting dat de te behandelen vergunningaanvragen in het kader van de herziene Wet toezicht beleggingsinstellingen gelijkmatig over 2005 en 2006 verspreid zouden zijn. Het overgrote deel van de aanvragen is echter in 2006 ontvangen waardoor in 2006 meer tijd is besteed aan deze taak dan voorzien. Daarnaast bleek de tijdsbesteding per aanvraag groter dan voorzien.

Taak	Afwijking	Toelichting
Tweede fase toezicht openbare biedingen op effecten	-207.108	<p>Tot slot zijn in de herziene Wet toezicht beleggingsinstellingen toezicht-houdende organen zoals de Raad van Commissarissen expliciet aangewezen als toetsbaar, evenals andere medebeleidsbepalers, bijvoorbeeld prioriteits-houders van beleggingsmaatschappijen. Dit heeft een toename van het aantal te toetsen personen met zich meegebracht en uit hoofde daarvan een toegenomen tijdsbesteding.</p> <p>18 Het aantal uren besteed aan voorbereiding van deze taak is lager dan begroot door een vertraging van de implementatie van de 13e richtlijn in Nederlandse wetgeving.</p>
Toezicht marktmisbruik	-617.214	19 De rechtstreeks aan deze taak door te belasten kosten waren aanzienlijk lager dan begroot.
Toezicht financiële verslaggeving	-1.228.822	20 De vertraging in het wetstraject heeft geleid tot temporisering van de instroom van FTE's, waardoor de kosten zijn achtergebleven bij de begroting. Ondanks deze lagere kosten nemen de totale voorbereidingskosten van de toezichttaak wel toe. De AFM is met het ministerie van Financiën overeengekomen dat een deel van de hogere voorbereidingskosten als gevolg van uitstel van inwerkingtreding van wet door het ministerie wordt vergoed.
Toezicht financiële dienstverlening*	-2.832.513	21 In 2006 is een veel grotere dan voorziene inspanning geleverd voor het beoordelen van de vergunningaanvragen voor de Wet financiële dienstverlening. De AFM heeft besloten een deel van de capaciteit van het doorlopend toezicht naar de vergunningverlening te verschuiven. Hierdoor vallen de kosten van het doorlopend toezicht lager uit dan oorspronkelijk begroot.
Toezicht accountantorganisaties	1.666.943	22 In de begroting van 2006 is ervan uitgegaan dat de Wet toezicht accountantorganisaties vanaf 1 januari 2006 van kracht zou zijn zodat vanaf dat moment zou worden aangevangen met vergunningverlening. De wet is echter niet op 1 januari maar op 1 oktober 2006 in werking getreden, waardoor er meer tijd is besteed aan voorbereiding dan verwacht.
Toezicht betalingsverkeer	-64.409	23 In verband met het uitstel van de invoeringsdatum van de wet naar januari 2008 zijn de kosten en uren tot een minimum teruggebracht.
Toezicht clearinginstellingen	-240.162	24 In verband met het uitstel van de invoeringsdatum van de wet naar januari 2008 zijn de kosten en uren tot een minimum teruggebracht.
Toezicht beleggingsobjecten	-882.111	25 Doordat er minder vergunningen zijn verleend dan oorspronkelijk verwacht, was het aantal instellingen onder toezicht in 2006 ook lager dan verwacht. Dit heeft geresulteerd in een lagere urenbesteding aan deze taak.
Financieel Expertise Centrum	-103.110	26 De rechtstreeks aan deze taak door te belasten kosten waren aanzienlijk lager dan begroot.
Verkenning gedragtoezicht pensioenen	-62.858	27 De benodigde inspanning ten behoeve van de voorbereiding van deze taak bleek lager dan verwacht.
Wet handhaving consumentenbescherming	192.859	28 Bij het opstellen van de begroting was nog geen rekening gehouden met deze nieuwe toezichttaak.
Vergunningen accountantorganisaties	-2.658.179	29 Door het uitstel van de inwerkingtreding van de Wet toezicht accountantorganisaties van 1 januari 2006 naar 1 oktober 2006 is pas in het laatste kwartaal van 2006 aangevangen met vergunningverlening.

Toelichting begroting en realisatie lasten 2006

(bedragen in euro's)		
Taak	Afwijking	Toelichting
Vergunningen financiële dienstverlening	4.302.375	30 In 2006 is aanzienlijk meer tijd besteed aan de afhandeling van de vergunningaanvragen voor de Wet financiële dienstverlening dan begroot. De benodigde inspanning per vergunning bleek substantieel groter te zijn dan voorzien.
Toezicht op emissies	-529.185	31 In verband met een lager beschikbaar capaciteitsniveau heeft de AFM besloten te volstaan met een licht lagere toezichtintensiteit dan voorzien in de begroting. Deze aanpassing van toezichtintensiteit is van tijdelijke aard.
Vergunningen beleggingsobjecten	389.341	32 De vergunningverlening voor deze taak vergt meer inspanning dan oorspronkelijk verwacht.

* De kosten voor het Toezicht financiële bijsluiter zijn geïntegreerd in de taken Toezicht effectenbemiddeling, Toezicht beleggingsinstellingen en Toezicht financiële dienstverlening.

Kerncijfers over het door de AFM uitgevoerde toezicht

(bedragen in miljoenen euro's)

Lasten

Regulier toezicht bestaande en volgroeide taken	21,83	28,47
Specifieke verrichtingen	3,93	5,96
Toezicht marktmisbruik	5,46	5,03
Toezicht financiële verslaggeving	2,40	1,87
Toezicht financiële dienstverlening	21,96	5,62
Toezicht accountantorganisaties	4,26	2,59
Toezicht emissies	4,05	3,55
Financieel Expertise Centrum	1,28	1,36
Toezicht op beleggingsobjecten	1,97	0,41
Overig	0,59	0,27
Afschrijving eerder geactiveerde kosten	5,52	0,66

Som der lasten

Gemiddeld aantal FTE's

Aan onder toezichtgestelden toe te rekenen kosten**

	realisatie 2006	realisatie* 2005
	73,25	55,79
	420	383
	48,73	43,39

* Om het cijfer van 2005 te kunnen vergelijken met dat van 2006 zijn hierin de lasten van de in 2006 volgroeide taak Toezicht Wid/MOT & Sanctiewet opgenomen en zijn de lasten van het Toezicht Wet melding zeggenschap en Toezicht meldingsregeling Wet toezicht effectenverkeer opgenomen onder de taak marktmisbruik.

** Inclusief de in het betreffende jaar gemaakte voorbereidingskosten die later aan onder toezichtgestelden worden doorberekend.

Toelichting op de balans

(bedragen in euro's)

8 Immateriële vaste activa

Dit betreft de activering van lasten van nieuwe toezichttaken en de toerekening aan de heffingen na inwerkingtreding van de toezichtwet.

Het verloop is als volgt:

	2006	2005
Stand per 1 januari	28.426.100	13.806.132
Investeringsen	5.908.803	15.283.807
Afschrijvingen	-5.518.884	-663.839
Stand per 31 december	28.816.019	28.426.100
Cumulatieve aanschafwaarde	35.454.058	29.545.255
Cumulatieve afschrijvingen	-6.638.039	-1.119.155
Boekwaarde per 31 december	28.816.019	28.426.100

De specificatie luidt als volgt:

	stand per 31 december 2005	investeringsen	afschrijving	stand per 31 december 2006
Toezicht financiële bijsluiter*)	291.840	-	-145.920	145.920
Toezicht marktmisbruik / marktmanipulatie	3.983.867	-	-838.709	3.145.158
Financieel Expertise Centrum	46.669	-	-15.557	31.112
Toezicht financiële verslaggeving	5.752.128	2.400.937	-1.498.392	6.654.673
Toezicht financiële dienstverlening	9.626.301	-	-1.925.260	7.701.041
Toezicht accountantorganisaties	5.220.281	3.184.832	-420.256	7.984.857
Toezicht betalingsverkeer	217.586	25.918	-	243.504
Toezicht clearinginstellingen	206.165	51.596	-	257.761
Toezicht beleggingsobjecten	447.094	-	-89.419	357.675
Verkenning gedragtoezicht pensioenen	-	245.520	-	245.520
Toezicht op emissies	2.634.169	-	-585.371	2.048.798
Totaal nieuwe taken	28.426.100	5.908.803	-5.518.884	28.816.019

*) De afschrijvingslasten voor het Toezicht financiële bijsluiter zullen tot en met 2007 naar rato van de kostenverdeling 2005 worden verdeeld over de toezichttaken Toezicht beleggingsinstellingen, Toezicht effectenbemiddeling en Toezicht Wet financiële dienstverlening.

De toerekening van de geactiveerde lasten aan komende jaren is als volgt:

- Toezicht financiële bijsluiter in 2007 € 145.920.
- Toezicht marktmisbruik / marktmanipulatie in de jaren 2007 tot en met 2009, elk € 838.709 en in 2010 € 629.032.
- Financieel Expertise Centrum in de jaren 2007 tot en met 2008, elk € 15.556.
- Toezicht financiële verslaggeving in de jaren 2007 tot en met 2011, elk € 1.330.935.
- Toezicht financiële dienstverlening in de jaren 2007 tot en met 2010, elk € 1.925.260.
- Toezicht accountantorganisaties in de jaren 2007 tot en met 2010, elk € 1.681.024 en in 2011 € 1.260.768.
- Toezicht beleggingsobjecten in de jaren 2007 tot en met 2010, elk € 89.419.
- Verkenning gedragtoezicht pensioenen in de jaren 2007 tot en met 2011, elk € 49.104.
- Toezicht op emissies in de jaren 2007 tot en met 2009, elk € 585.371 en in 2010 € 292.685.
- Voor de overige nieuwe toezichttaken zal de jaarlijkse afschrijving worden vastgesteld na inwerkingtreding van de betreffende toezichtwet.

Toelichting op de balans

(bedragen in euro's)

Voor de financiering van de voorbereidingskosten van het toezicht op nieuwe taken heeft het ministerie van Financiën een overheids-garantie gegeven om het risico af te dekken dat de vorderingen uit hoofde van de voorgenomen wetten niet inbaar zijn. Omdat het ministerie van Financiën de totale jaarlijkse kosten van het Financieel Expertise Centrum vergoedt, is het Financieel Expertise Centrum niet in de overheidsgarantie opgenomen. De overheidsgarantie is verstrekt tot een maximum van € 28.736.000,-.

9 Materiële vaste activa

Het verloop is als volgt:

Stand per 1 januari
 Investerings
 Afschrijvingen

Stand per 31 december

Cumulatieve aanschafwaarde
 Cumulatieve afschrijvingen

Boekwaarde per 31 december

	2006	2005
Stand per 1 januari	4.362.101	4.042.819
Investerings	1.922.505	2.335.204
Afschrijvingen	-2.913.374	-2.015.922
Stand per 31 december	3.371.232	4.362.101
Cumulatieve aanschafwaarde	16.852.623	14.930.118
Cumulatieve afschrijvingen	-13.481.391	-10.568.017
Boekwaarde per 31 december	3.371.232	4.362.101

De specificatie luidt als volgt:

Verbouwingen
 Inventaris
 Computerapparatuur & software
 Vaste bedrijfsmiddelen in bestelling

Totaal materiële vaste activa

	stand per 31 december 2005	investerings	afschrijving	stand per 31 december 2006
Verbouwingen	789.993	208.644	-799.896	198.741
Inventaris	1.362.909	312.114	-748.676	926.347
Computerapparatuur & software	1.890.378	1.318.539	-1.364.802	1.844.115
Vaste bedrijfsmiddelen in bestelling	318.821	83.208	-	402.029
Totaal materiële vaste activa	4.362.101	1.922.505	-2.913.374	3.371.232

De volgende afschrijvingstermijnen zijn gehanteerd:

Verbouwingen gedurende de looptijd van de huurcontracten.

4 - 5 jaar voor inventaris (waaronder auto's)

3 jaar voor computerapparatuur & software

Vaste bedrijfsmiddelen in bestelling zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde.

10 Te verrekenen exploitatiesaldi

Het verloop is als volgt:

		2006	2005
Balanswaarde 1 januari		2.229.748	-2.756.138
In de heffingen verrekend saldo in 2006 resp. 2005	-2.215.943		3.149.636
Nog te verrekenen ten gevolge van exploitatie 2006 resp. 2005	3.443.186		1.738.974
Exploitatiesaldo		1.227.243	4.888.610
Toevoeging aan reservefonds uit bestemming exploitatiesaldo 2005 resp. 2004		1.500.000	453.781
Correcties voorgaande jaren		-253.547	-356.505
Balanswaarde per 31 december		4.703.444	2.229.748

De "correcties voorgaande jaren" bestaan in 2006 uit afboekingen die zijn verantwoord in de algemene lasten.

Het jaarlijkse exploitatiesaldo wordt verrekend conform artikel 11, vierde en vijfde lid van de Regeling bekostiging financieel toezicht. Dit artikel geeft aan dat het uitstaande exploitatiesaldo dat aan een categorie of subcategorie van instellingen valt toe te rekenen in het opvolgende jaar wordt verrekend in de heffingen aan de desbetreffende (sub)categorie instellingen indien een daartoe strekkend voorstel als bedoeld in artikel 6 is opgenomen in de jaarrekening of verantwoording waarmee door de minister is ingestemd. Artikel 11 lid 5 staat toe dat slechts een gedeelte van een negatief exploitatiesaldo wordt verrekend. Deze uitzondering wordt toegepast in twee gevallen: (i) het jaarlijkse exploitatiesaldo uit hoofde van het toezicht op Openbare biedingen op effecten wordt vanaf het eerstvolgende jaar in vijf gelijke jaarlijkse termijnen verrekend; en (ii) het exploitatiesaldo 2002 uit hoofde van de uitvoering van de Wet toezicht beleggingsinstellingen wordt gedurende 2004-2008 in gelijke jaarlijkse termijnen met de heffingen verrekend. Artikel 8, vijfde lid Regeling toezichtkosten AFM Wet toezicht kredietwezen 1995, Artikel 7 derde lid van de Regeling toezichtkosten Wet financiële dienstverlening en Artikel 4 derde lid van de Regeling toezichtkosten Wet toezicht accountantorganisaties zijn van gelijke strekking.

Toelichting op de balans

(bedragen in euro's)

Bestemming van het exploitatiesaldo en de te verrekenen bedragen in de heffingen 2007	te verrekenen in 2006	bestemming exploitatiesaldo 2006	exploitatiesaldo 2006 incl. te verrekenen in 2006
Toezicht effectenbemiddeling			
Vrijgestelden	21.711-	64.681-	86.392-
Effectenbemiddelaars	1.510.231-	200.694-	1.710.925-
Marktpersoneel	96.709	253.238-	156.529-
EP-houders en overige buitenland	661.035	250.643-	410.392
Totaal toezicht effectenbemiddeling	774.198-	769.256-	1.543.454-
Toezicht cliëntenremisiers	280.229-	294.108	13.879
Toezicht beurzen	619.293	962.480-	343.187-
Toezicht beleggingsinstellingen			
Vergunninghouders binnenland	951.629	159.854-	791.775
Buitenlandse ICBE's	162.062-	214.479-	376.541-
Totaal toezicht beleggingsinstellingen	789.567	374.333-	415.234
Toezicht openbare biedingen op effecten	569.546-	1.037.588	468.042
Overig gedragstoezicht	28.372	881-	27.491
Toezicht op E-money	40.514	10.455-	30.059
Effectentypisch gedragstoezicht			
Beleggingsinstellingen excl. Interprofessioneel	257.694	40.818-	216.876
Interprofessionele beleggingsinstellingen	57.422	8.428-	48.994
Kredietinstellingen zonder effectendiensten	44.230-	61.869	17.639
Pensioenfondsen	466.212-	667.385	201.173
Levensverzekeraars	3.516	5.725	9.241
Schade- en natura-uitvaartverzekeraars	3.778	123.714	127.492
Totaal effectentypisch gedragstoezicht	188.032-	809.447	621.415
Toezicht op marktmisbruik			
Toezicht koersgevoelige informatie	607.148-	323.166-	930.314-
Toezicht Wmz/Wte meldingsregeling	311.263-	367.542-	678.805-
Totaal toezicht op marktmisbruik	918.411-	690.708-	1.609.119-
Toezicht financiële dienstverlening			
Aanbieders van krediet	-	485.691	485.691
Adviseurs en bemiddelaars deelnemers			
Stichting financiële dienstverlening	-	1.709.801-	1.709.801-
Adviseurs en bemiddelaars niet-deelnemers			
Stichting financiële dienstverlening	-	493.654-	493.654-
Kredietinstellingen	7.248	183.564	190.812
Levensverzekeraars	598.130-	1.367.668	769.538
Schade- en natura-uitvaartverzekeraars	89.050-	198.446	109.396
Aanbieders van beleggingsobjecten	-	793.168	793.168
Totaal toezicht financiële dienstverlening	679.932-	825.082	145.150

van/naar balans 2006/2011	te verrekenen in 2007	categorie 2007
13.852	72.540-	Vrijgestelden
206.302-	1.917.227-	Verlenen van beleggingsdiensten voor publiek (incl. kredietinstellingen)
206.302	49.773	Verlenen van beleggingsdiensten niet handelend voor publiek (marktpersoneel)
-	410.392	Buitenlandse verleners van beleggingsdiensten
13.852	1.529.602-	
-	13.879	Vrijgestelden
-	343.187-	Beurzen
250.295-	541.480	Aanbieders van rechten van deelneming in een beleggingsinstelling
162.065	214.476-	Buitenlandse aanbieders van rechten van deelneming in een beleggingsinstelling
88.230-	327.004	
943.980-	475.938-	Openbare biedingen op effecten
-	27.491	Aanbieders bancaire diensten en elektronisch geld
-	30.059	Aanbieders bancaire diensten en elektronisch geld
-	216.876	Aanbieders van rechten van deelneming in een beleggingsinstelling
-	48.994	Interprofessionele beleggingsmaatschappijen
-	17.639	Aanbieders bancaire diensten en elektronisch geld
-	201.173	Pensioenfondsen
-	9.241	Levensverzekeraars
-	127.492	Schadeverzekeraars
-	621.415	
-	930.314-	Effectenuitgevende instellingen(KGI)
77.633	601.172-	Effectenuitgevende instellingen (WMZ/WTE)
77.633	1.531.486-	
-	485.691	Aanbieders van krediet
-	1.709.801-	Adviseurs en bemiddelaars lid StFD
-	493.654-	Adviseurs en bemiddelaars geen lid StFD
-	190.812	Aanbieders van bancaire diensten en elektronisch geld
-	769.538	Levensverzekeraars
-	109.396	Schadeverzekeraars
-	793.168	Aanbieders van beleggingsobjecten
-	145.150	

Toelichting op de balans

(bedragen in euro's)

Bestemming van het exploitatiesaldo en de te verrekenen bedragen in de heffingen 2007

Toezicht accountantskantoren

Totaal

	te verrekenen in 2006	bestemming exploitatiesaldo 2006	exploitatiesaldo 2006 incl. te ver- rekenen in 2006
Toezicht accountantskantoren	-	1.385.355-	1.385.355-
Totaal	1.932.602-	1.227.243-	3.159.845-

De kolom "Bestemming exploitatiesaldo 2006" is het voorstel ter bescherming van het exploitatiesaldo als bedoeld in de Regeling bekostiging financieel toezicht, artikel 6, de Regeling toezichtkosten Wet Financiële dienstverlening artikel 7 lid 3, de Regeling toezichtkosten Wet toezicht Accountantorganisaties artikel 4 lid 3 en artikel 15, en de Wet op het financieel toezicht, artikel 1:35.

van/naar balans 2006/2011	te verrekenen in 2007	categorie 2007
-	1.385.355-	accountantorganisaties
<u>940.725-</u>	<u>4.100.570-</u>	

De heffingen over de jaren 2008 tot en met 2011 worden in totaal met € 602.874 verhoogd. Dit bedrag is als volgt te specificeren:

Te heffen	2008	2009	2010	2011	totaal
Toezicht beleggingsinstellingen	-250.295	-	-	-	-250.295
Toezicht openbare biedingen op effecten	-436.179	-44.375	34.368	93.607	-352.579
	<u>-686.474</u>	<u>-44.375</u>	<u>34.368</u>	<u>93.607</u>	<u>-602.874</u>

Toelichting op de balans

(bedragen in euro's)

11 Kortlopende vorderingen en overlopende activa

Vooruitbetaalde huur

Vooruitbetaalde pensioenpremie

Overige overlopende activa

	2006	2005
Vooruitbetaalde huur	1.177.546	937.979
Vooruitbetaalde pensioenpremie	30.343	3.443.800
Overige overlopende activa	3.668.839	896.058
	4.876.728	5.277.837

Overige overlopende activa betreffen voornamelijk vooruitbetaalde kosten € 735.632, overige vorderingen € 195.817 en nog te factureren heffingen € 2.737.390.

12 Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking met uitzondering van het bedrag ter grootte van € 1.490.874 dat ter dekking dient voor lopende bankgaranties. Met het ministerie van Financiën is een rekening-courant overeenkomst met kredietfaciliteit afgesloten. De kredietfaciliteit ultimo 2006 is € 50.000.000.

13 Reservefonds

Het reservefonds heeft ultimo 2006 de hoogte van € 5.584.022 bereikt.

Met ingang van het boekjaar 2006 wordt het reservefonds niet verder opgebouwd.

De specificatie is als volgt:

Balanswaarde 1 januari

Uit bestemming exploitatiesaldo 2005 respectievelijk 2004

Balanswaarde 31 december

	2006	2005
Balanswaarde 1 januari	4.084.022	3.630.241
Uit bestemming exploitatiesaldo 2005 respectievelijk 2004	1.500.000	453.781
Balanswaarde 31 december	5.584.022	4.084.022

14 Voorzieningen

Pensioenvoorziening (heeft alleen betrekking op het defined benefit plan)	-	-	948.469	948.469	832.835
Overige personeelsvoorziening: Overgangsregeling ex-DNB-medewerkers	121.950	424.346	598.738	1.145.034	1.218.361
Overige personeelsvoorziening: Arbeidsongeschiktheid	39.403	20.292	-	59.695	92.961
Overige personeelsvoorziening: Woning-financiering	9.056	23.764	55.460	88.280	194.821
Jubilea voorziening	-	-	481.000	481.000	637.294
Voormalige Wabb reserve	-	882.242	-	882.242	-
Voorziening herstelwerkzaamheden huurpanden	120.000	-	-	120.000	-
Totaal voorzieningen	290.409	1.350.644	2.083.667	3.724.720	2.976.272

Pensioenvoorziening

Balanswaarde 1 januari	832.835	-
Jaarlijkse dotatie inzake de overgangsverplichting per 1 januari 2005	700.000	753.000
In de winst - en verliesrekening opgenomen last	2.820.000	4.211.000
Af: betaalde premies	3.404.366	4.131.165

Balanswaarde 31 december

	2006	2005
	832.835	-
	700.000	753.000
	2.820.000	4.211.000
	3.404.366	4.131.165
Balanswaarde 31 december	948.469	832.835

De overgangsverplichting per 1 januari 2005 bedraagt € 6.894.000. De AFM bouwt dit bedrag op over een termijn die overeenkomt met de gemiddelde toekomstige diensttijd van de actieve werknemers (9,15 jaar). De pensioenregeling is met ingang van 1 januari 2006 gewijzigd. De opbouw van het pensioen is niet meer volgens een eindloonstelsel maar volgens een middelloonstelsel. Met uitzondering van medewerkers die op 1 januari 2005 55 jaar of ouder waren, is de pensioengerechtigde leeftijd verhoogd van 62 naar 65 jaar. Hierdoor heeft in 2006 een eenmalige vrijval uit de overgangsverplichting plaatsgevonden van € 439.000. Als gevolg van deze vrijval is de jaarlijkse extra pensioenlast voor de opbouw van de overgangsverplichting in de jaren 2006 tot en met 2013 verlaagd van € 753.000 naar € 700.000. In 2014 vindt de laatste dotatie inzake de overgangsverplichting plaats ter grootte van € 102.000.

Toelichting op de balans

(bedragen in euro's)

Overzicht ontwikkeling pensioenverplichting gedurende 2006

	2006	2005
Contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken per 1 januari	39.983.000	29.904.000
Interest (oprenting verplichting)	1.577.000	1.419.000
Toename contante waarde van toegekende pensioenaanspraken per 1 januari	4.751.000	3.891.000
Saldo waardeoverdrachten	3.125.000	-
Af: betaalde pensioenuitkeringen (door het pensioenfonds)	228.000	223.000
Actuariële resultaten op aanspraken	-2.114.000	4.992.000
Toe te rekenen effect van inperkingen van regelingen	-2.861.000	-
Contante waarde van toegekende pensioenaanspraken per 31 december	44.233.000	39.983.000
Reële waarde fondsbeleggingen per 1 januari	29.482.165	23.010.000
Verwacht rendement fondsbeleggingen	1.338.000	1.099.000
Betaalde premies (aan pensioenfonds)	3.404.366	4.131.165
Af: betaalde pensioenuitkeringen (door het pensioenfonds)	228.000	223.000
Saldo waardeoverdrachten	3.125.000	-
Actuariële winst op fondsbeleggingen	922.000	1.465.000
Reële waarde fondsbeleggingen per 31 december	38.043.531	29.482.165
Contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken	44.233.000	39.983.000
Reële waarde fondsbeleggingen	-38.043.531	-29.482.165
	6.189.469	10.500.835
Af: nog niet verwerkte toename bij eerste toepassing van de Richtlijn	5.002.000	6.141.000
Af: nog niet verwerkte actuariële resultaten	239.000	3.527.000
Saldo	948.469	832.835

Verloop van de nog niet toegerekende overgangsverplichting**Stand 1 januari**

Af: toegerekend aan lopend boekjaar

Af: vrijval wegens inperkingen

Stand 31 december**2006****2005**

6.141.000

6.894.000

700.000

753.000

439.000

-

5.002.000**6.141.000****Verloop van de nog niet toegerekende actuariële resultaten****Stand 1 januari**

Actuariële resultaat boekjaar

In het resultaat verwerkte actuariële resultaten

Vrijval wegens inperkingen

Stand 31 december**2006****2005****-3.527.000**

-

3.036.000

-3.527.000

-

-

252.000

-

-239.000**-3.527.000**

In de lasten van 2006 zijn geen actuariële resultaten verwerkt omdat het niet verwerkte actuariële resultaat per ultimo 2005 ad € 3.527.000 onder de drempel blijft van 10% van de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken en de reële waarde van de fondsbeleggingen aan het eind van het jaar. In 2006 is als gevolg van een wijziging van de pensioenregeling eenmalig een bedrag van € 252.000 van de nog niet verwerkte actuariële resultaten vrijgevallen.

De onderverdeling van de fondsbelegging is als volgt in 1.000 euro's:

Beleggingscategorie (x 1.000 euro's)

Algemene beleggingen

Deposito's

Liquide middelen

Overige

Herverzekering

Spaarkapitaal

Andere ondernemingen

Totaal**reële waarde
per 31-12-2006****reële waarde
per 31-12-2005**

169.761

171.387

20.900

4.400

5.399

3.400

-1.709

-

-

2.500

-7.625

-8.470

-148.683

-143.735

38.043**29.482**

De beleggingen zijn verdeeld op basis van de 4%-voorziening (funding). De beleggingen van het pensioenfonds zijn in het verleden opgebouwd door de bijdragen die op 4%-premies zijn gebaseerd.

De gehanteerde uitgangspunten voor de actuariële berekening zijn per 1 januari 2006 :

Disconteringsvoet

4,25%

Verwacht rendement op fondsbeleggingen

4,25%

Toename salarissen

Conform de huidige beloningsstructuur; hierbij is rekening gehouden met de mogelijkheid van promotie.

Het maximumsalaris stijgt jaarlijks met 2,00% (tevens franchise stijging).

Indexatie

1,75%

Sterftetafel

GBM/V 1995-2000 met leeftijdsterugstelling 2 jaar voor mannen en leeftijdsterugstelling 1 jaar voor vrouwen.

Pensioenleeftijd

65 jaar

Toelichting op de balans

(bedragen in euro's)

De onderstaande uitgangspunten voor de actuariële berekening zijn per 31 december 2006 aangepast:

Disconteringsvoet	4,50%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	4,50%

Het verloop van de overige voorzieningen is als volgt:

	2006	2005
Overige personeelsvoorziening: Overgangsregeling ex-DNB-medewerkers		
Balanswaarde 1 januari	1.218.361	1.221.330
Oprenting	21.509	253.837
Opboeking i.v.m. herziene berekening rechten medewerkers	507.136	-
Uitbetaald	-115.227	-182.120
Vrijval wegens vertrek medewerkers/ wijziging in aanstellingsomvang	-486.745	-74.686
Balanswaarde per 31 december	1.145.034	1.218.361
Overige personeelsvoorziening: Arbeidsongeschiktheid		
Balanswaarde 1 januari	92.961	100.234
Oprenting	5.592	3.176
Opboeking i.v.m. herziene berekening	-	42.636
Uitbetaald	-38.858	-53.085
Balanswaarde per 31 december	59.695	92.961
Overige personeelsvoorziening: Woningfinanciering		
Balanswaarde 1 januari	194.821	204.481
Oprenting	3.109	7.970
Opboeking i.v.m. wijziging in hoofdsom	-	1.868
Uitbetaald	-19.497	-19.498
Vrijval wegens vertrek medewerkers	-90.153	-
Balanswaarde per 31 december	88.280	194.821
Jubilea-voorziening		
Balanswaarde 1 januari	637.294	-
Dotatie	122.000	637.294
Oprenting	-11.000	-
Vrijval i.v.m. herziene berekening	-257.294	-
Uitbetaald	-10.000	-
Balanswaarde per 31 december	481.000	637.294
Voormalige Wabb reserve		
Balanswaarde 1 januari	-	-
Ontvangen van de SER	882.242	-
Uitbetaald	-	-
Balanswaarde per 31 december	882.242	-

Voorziening herstelwerkzaamheden huurpanden
Balanswaarde 1 januari
Dotatie

	2006	2005
	-	-
	120.000	-
Balanswaarde per 31 december	120.000	-

De overige personeelsvoorziening: Overgangsregeling ex-DNB-medewerkers betreft rechten in verband met de overbrugging van verschillen in de arbeidsvoorwaarden van personeel dat is overgekomen van De Nederlandsche Bank N.V. in het kader van de overdracht aan de AFM van het toezicht uit hoofde van de Wet toezicht beleggingsinstellingen. In 2006 bleek dat de eerder gemaakte actuariële berekening met betrekking tot de rechten van deze werknemers onvolkomenheden bevatte. Daarom is de berekening opnieuw uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een ophoging van de voorziening.

De overige personeelsvoorziening: Arbeidsongeschiktheid betreft verplichtingen in verband met de aanvulling van uitkeringen in het kader van de voormalige Wet Arbeidsongeschiktheid.

De overige personeelsvoorziening: Woningfinanciering betreft rechten in verband met de harmonisatie van verschillen in de woningfinancieringsregelingen van personeel dat is overgekomen van De Nederlandsche Bank N.V. in het kader van de overdracht aan de AFM van het toezicht uit hoofde van de Wet toezicht beleggingsinstellingen.

De jubilea-voorziening betreft rechten van werknemers bij een dienstverband van 10, 20, 30 en 40 jaar.

De voormalige Wabb reserve is een voorziening ontvangen van de Sociaal Economische Raad (SER) en dient ter dekking van arbeidsrechtelijke afspraken gemaakt in het kader van de overgang naar de AFM per 1 januari 2006 van een aantal personeelsleden van de SER in verband met de inwerkingtreding van de Wet financiële dienstverlening.

De AFM zal in 2007 verhuizen. De voorziening voor herstelwerkzaamheden huurpanden heeft betrekking op de verplichting om de huidige panden in oude staat op te leveren.

15 Overige schulden en overlopende passiva

Vooruit ontvangen heffingen
Niet opgenomen vakantiedagen en overuren
Geïncasseerde bedragen voor andere toezichthouders
Overige te betalen lasten

	2006	2005
	999.522	-
	1.411.935	926.739
	762.748	1.906.574
	3.398.826	3.706.037
	6.573.031	6.539.350

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Uit langlopende huurovereenkomsten vloeien verplichtingen voort ten bedrage van € 38.279.529 (exclusief servicelasten) en uit langlopende lease-overeenkomsten vloeien verplichtingen voort ten bedrage van € 414.470. De verplichtingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2007	2008-2017	Totaal
Huurovereenkomsten	3.934.963	34.344.566	38.279.529
Kantoor machines	130.592	104.407	234.999
Overige lease-overeenkomsten	64.350	115.121	179.471
Totaal	4.129.905	34.564.094	38.693.999

Ten behoeve van verhuurders van diverse panden zijn bankgaranties afgegeven ten bedrage van € 1.490.874.

Voorwaardelijke verplichtingen

In haar vonnis d.d. 14 september 2005 heeft de rechtbank te Amsterdam (uitspraak 253835 / HA ZA 02.2534) geoordeeld dat de AFM en een drietal banken onrechtmatig hebben gehandeld jegens een aantal beleggers en dat zij aansprakelijk zijn voor de als gevolg van hun handelwijze geleden schade. De zaak betreft beleggingen via commanditaire vennootschappen waarin vermogensbeheerder Befra participeerde als behorend vennoot. De rechtbank heeft vastgesteld dat de AFM haar toezichthoudende taak in deze zaak niet naar behoren heeft uitgeoefend en onrechtmatig heeft gehandeld jegens de beleggers. Alle partijen (inclusief de AFM) zijn tegen het vonnis in hoger beroep gegaan. De AFM is van mening dat er in deze kwestie geen aanleiding is om tot aansprakelijkheid te concluderen. Bovendien is het de vraag of de door de rechtbank aangenomen aansprakelijkheid zal leiden tot een schadevergoeding. Of de uiteindelijke uitkomst van deze zaak een wezenlijke invloed zal hebben op de vermogenspositie van de AFM is op dit moment, gezien de procedurele stand van zaken, niet in te schatten.

Het College van Beroep voor het Bedrijfsleven ('Cbb') heeft op 12 september 2006 de beslissingen op bezwaar van 27 december 2005 vernietigd en de aanwijzingsbesluiten van de AFM van 14 april 2003 herroepen. Deze besluiten betroffen een aanwijzing aan Veer Palthe Voûte ('VPV') in haar hoedanigheid van beheerder en (mede)bestuurder van een aantal beleggingsinstellingen aangaande de toenmalige bestuurders van deze instelling. Naar aanleiding van deze uitspraak van het Cbb zijn de toenmalige bestuurders van VPV o.m. tegen de AFM een civiele procedure gestart. Hierin is in eerste instantie onder andere een voorlopige voorziening gevraagd inhoudende een voorschot op een eventueel toe te kennen schadevergoeding. Deze vordering is door de Voorzieningenrechter bij uitspraak d.d. 7 december 2006 afgewezen. Inmiddels is door eisers spoedappel aangetekend tegen deze uitspraak bij het Gerechtshof te Amsterdam (civiele kamer). De AFM is, mede gezien de ontwikkelingen in de gerelateerde strafzaak (bij het Gerechtshof te Amsterdam - strafkamer - zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2007 de behandeling van het hoger beroep plaatsvinden dat de toenmalige bestuurders hebben aangespannen tegen een veroordeling door de rechtbank), van mening dat in dit geval met de uitspraken van het Cbb de onrechtmatigheid van de aanwijzingsbesluiten en de toerekening daarvan aan de AFM niet vaststaat en dat zij derhalve niet aansprakelijk is voor de door de toenmalige bestuurders beweerdelijk geleden schade. Hoewel niet uitgesloten kan worden dat in het hoger beroep dan wel de bodemprocedure een (voorschot op een) schadevergoeding wordt toegekend, is de AFM thans niet in staat om de hoogte van deze eventuele schadevergoeding (of voorschot) met een redelijke mate van betrouwbaarheid in te schatten.

Er is thans een beperkt aantal overige procedures tegen de AFM aanhangig. Op grond van de thans beschikbare informatie en gesterkt door de adviezen van de betrokken juridische adviseurs is het Bestuur van mening dat niet te verwachten valt dat de uitkomsten van die procedures van wezenlijke nadelige invloed zullen zijn op de vermogenspositie van de AFM.

Exploitatie 2006, begroting 2006 en 2007

(bedragen in euro's)

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de in 2006 begrote en gerealiseerde, en de in 2007 begrote, baten en lasten.

Baten

Heffingen	45.650.801	58.106.920	59.625.000
Boetes en dwangsommen	1.502.891	-	-
Overheidsbijdragen	18.958.602	21.677.000	22.534.000
Geactiveerde lasten software-ontwikkeling	-	-	906.000
In latere jaren in de heffingen te verrekenen lasten	5.908.804	551.000	878.000

Totale baten

72.021.098	80.334.920	83.943.000
-------------------	-------------------	-------------------

Lasten

Personeelslasten	47.306.012	48.257.257	53.719.000
Afschrijvingen vaste activa	8.432.258	8.411.896	9.514.000
Overige bedrijfslasten	16.569.946	20.515.766	19.188.000

Totale lasten

72.308.216	77.184.919	82.421.000
-------------------	-------------------	-------------------

Financiële baten en lasten

940.125	1.650.001	1.522.000
---------	-----------	-----------

Som der lasten

73.248.341	78.834.920	83.943.000
-------------------	-------------------	-------------------

Exploitatiesaldo

-1.227.243	1.500.000	-
-------------------	------------------	----------

Voor begrote bedragen per toezichttaak voor 2007 verwijzen wij naar de begroting voor 2007 van de AFM waarmee de minister van Financiën heeft ingestemd.

Amsterdam, 26 maart 2007

Bestuur

Mr. A.W.H. Docters van Leeuwen, *voorzitter*
P.M. Koster RA, *bestuurslid*
Mr. A.W. Kist, *bestuurslid*

Raad van Toezicht

drs. A. Baan, *voorzitter*
J. Vroegop, *vice-voorzitter*
prof. dr. A.J. Bindenga RA
H.J. Hielkema
prof. mr. J.W. Winter

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2006 van de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) te Amsterdam, bestaande uit de staat van baten en lasten over 2006 en de balans per 31 december 2006 met de toelichting, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de AFM is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die de baten, de lasten, de activa en de passiva getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van baten, lasten, activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het, voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van baten, lasten, activa en passiva, relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de gecontroleerde entiteit. Tevens omvat een controle ondermeer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de gecontroleerde entiteit heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de activa en passiva van de AFM per 31 december 2006 en van de baten en lasten over 2006 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Tevens hebben wij vastgesteld dat de informatie over de rechtmatigheid van de begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de Mededeling over de bedrijfsvoering en rechtmatigheid op pagina 47 van het jaarverslag getrouw is weergegeven.

Den Haag, 26 maart 2007
H.F.J.M. van Lankveld RA

Bestemming van het exploitatiesaldo

Voor het voorstel ter bestemming van het exploitatiesaldo wordt verwezen naar onderdeel 10, te verrekenen exploitatiesaldi.

Het ING House bij nacht, Amstelveenseweg 500, 2002. Foto Doriann Kransberg.

In het hoofdstuk Governance (zie blz.37 - 38) van dit jaarverslag is aangegeven dat de AFM de Code Tabaksblat naleeft. In onderstaand overzicht is gemotiveerd aangegeven op welke punten de AFM afwijkt van de Code ("leg uit"-situaties). Hierbij zijn niet de punten vermeld die niet op de AFM van toepassing zijn vanwege de aan de rechtsvorm van de AFM inherente verschillen met beursgenoteerde ondernemingen ("niet van toepassing"). Voor de overige onderdelen van de Code geldt dat deze door de AFM worden toegepast. Een volledige weergave van de "pas-toe-of-leg-uit-matrix" inclusief toelichting is te vinden op www.afm.nl onder governance.

Bepalingen uit de Code	Toelichting op "leg uit"
<p>II.1.3 In de vennootschap is een op de vennootschap toegesneden intern risicobeheersings- en controle-systeem aanwezig. Als instrumenten van het interne risicobeheersings- en controlesysteem hanteert de vennootschap in ieder geval:</p> <p>a. risicoanalyses van de operationele en financiële doelstellingen van de vennootschap;</p> <p>(..)</p>	<p>De AFM voldoet gedeeltelijk aan deze bepalingen, omdat er weliswaar verschillende risicobeheersings-instrumenten worden gehanteerd, maar deze nog niet geïntegreerd zijn tot een overkoepelend risicobeheersingssysteem.</p> <p>a. Operationele risico-instrumenten zijn onder meer het risico- en bijdragemodel, en de issuelijsten voor de verschillende taken, waarop de lopende toezichtzaken zijn vermeld. Er loopt een project dat de mogelijkheid onderzoekt om tot een integrale risicobenadering te komen. De bedoeling is dat dit in 2007 leidt tot besluitvorming</p>
<p>II.1.4 In het jaarverslag verklaart het bestuur dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen adequaat en effectief zijn en geeft hij een duidelijke onderbouwing hiervan. Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem in het boekjaar. Het bestuur geeft daarbij tevens aan welke eventuele significante wijzigingen zijn aangebracht, welke eventuele belangrijke verbeteringen zijn gepland en dat een en ander met de Audit Commissie en de Raad van Commissarissen is besproken.</p>	<p>De AFM heeft in het in 2005 opgestelde "Verantwoordingsprotocol" bepaald dat het bestuur van de stichting verantwoording zal afleggen over het 'in control' zijn van de bedrijfsvoering. Het streven is om vanaf het verslagjaar 2007 een dergelijke verklaring op te nemen, waarbij de AFM zich zal beperken tot hetgeen door de Commissie Frijns is voorgesteld als voortschrijdend inzicht op dit onderdeel ten opzichte van de Code Tabaksblat, namelijk dat de 'in control verklaring' zich alleen richt op de financiële rapportage en wordt aangevuld met een beschrijving van de overige risicomanagementactiviteiten. Reden hiervoor is een kostenbatenafweging: de controlelast bij invulling zoals beschreven in de (oorspronkelijke) Code Tabaksblat is aanzienlijk, en te hoog in vergelijking met de opbrengsten.</p>

Bepalingen uit de Code	Toelichting op "leg uit"
<p>II.2.7 De maximale vergoeding bij onvrijwillig ontslag bedraagt éénmaal het jaarsalaris (het "vaste" deel van de bezoldiging). Indien het maximum van éénmaal het jaarsalaris voor een bestuurder die in zijn eerste benoemingstermijn wordt ontslagen kennelijk onredelijk is, komt deze bestuurder in dat geval in aanmerking voor een ontslagvergoeding van maximaal twee maal het jaarsalaris.</p>	<p>Thans is in de individuele arbeidsovereenkomsten van de bestuurders geregeld dat de maximale vergoeding bij onvrijwillig ontslag tweemaal het jaarsalaris bedraagt. De minister van Financiën heeft in zijn brief van 22 december 2005 (kenmerk BJZ 2005-0993 M) aan de Tweede Kamer medegedeeld dat, hoewel hij thans terzake geen formele goedkeuringsbevoegdheid heeft, hij de afspraak heeft gemaakt met de Raad van Toezicht van de AFM dat voor wat betreft nieuw te benoemen bestuursleden een vertrekregeling van maximaal één jaar zal worden aangehouden. Bij herbenoeming van zittende bestuursleden wordt het arbeidscontract niet herzien.</p>
<p>III.1.8 De Raad van Commissarissen bespreekt in ieder geval éénmaal per jaar de strategie en de risico's verbonden aan de onderneming en de uitkomsten van de beoordeling door het bestuur van de opzet en de werking van de interne risico-beheersings- en controlesystemen, alsmede eventuele significante wijzigingen hierin. Van het houden van de besprekingen wordt melding gemaakt in het verslag van de Raad van Commissarissen.</p>	<p>De strategie, de risico's en de risico-systemen vormen niet als zodanig verplichte jaarlijkse agendapunten, maar komen per jaar wel meerdere malen aan de orde bij de bespreking van andere onderwerpen, zoals begroting, communicatie, en actuele toezichtskwesties en bij de bespreking van afzonderlijke taken en bevoegdheden.</p> <p>Alle in de Raad van Toezicht besproken onderwerpen worden benoemd in het jaarverslag.</p>
<p>III.5.5 De Audit Commissie is het eerste aanspreekpunt van de externe accountant, wanneer deze onregelmatigheden constateert in de inhoud van de financiële berichten.</p>	<p>De externe accountant heeft rechtstreeks toegang tot de Audit Commissie, bijvoorbeeld doordat hij de vergaderingen van de Audit Commissie bijwoont. In geval van (een vermoeden van) fraude zal zijn eerste aanspreekpunt afhangen van het niveau waarop de (vermoede) fraude plaatsvindt. In veel gevallen zal het bestuur het eerste aanspreekpunt zijn. De externe accountant kan in bepaalde gevallen besluiten dat de Audit Commissie hierbij het juiste eerste aanspreekpunt is.</p>

Bepalingen uit de Code	Toelichting op “leg uit”
<p>III.5.13 De selectie- en benoemingscommissie richt zich in ieder geval op: (...) <ul style="list-style-type: none"> c. de periodieke beoordeling van het functioneren van individuele commissarissen en bestuurders en de rapportage hierover aan de Raad van Commissarissen; (...) e. het toezicht op het beleid van het bestuur inzake selectiecriteria en benoemingsprocedures voor het hoger management. </p>	<p>Onderdeel c van deze bepaling wordt door de Raad van Toezicht als geheel behandeld op initiatief van de voorzitter.</p> <p>Onderdeel e behoort tot de verantwoordelijkheid van het bestuur.</p>
<p>III.6.3 Alle transacties waarbij tegenstrijdige belangen van commissarissen spelen worden onder in de branche gebruikelijke condities overeengekomen. Besluiten tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen van commissarissen spelen die van materiële betekenis zijn voor de vennootschap en/of voor de be-treffende commissarissen behoeven goedkeuring van de Raad van Commissarissen. Dergelijke transacties worden gepubliceerd in het jaarverslag met vermelding van het tegenstrijdig belang en de verklaring dat best practice bepalingen III.6.1 tot en met III.6.3 zijn nageleefd.</p>	<p>De leden van de Raad van Toezicht spelen geen rol in de besluitvorming over operationele kwesties binnen de AFM, noch hebben zij bevoegdheden omtrent transacties, leveringen en/of diensten. Uitzondering zijn situaties waarin de AFM een tegenstrijdig belang heeft met één of meer bestuursleden; de statuten (art. 6 lid 2) voorzien dan in externe vertegenwoordiging van de AFM door de Raad van Toezicht. Voorts is art. 10 lid 2 van de statuten van belang:</p> <p>Indien ten gevolge van een dreigend belangenconflict het aannemelijk is dat een lid van de Raad van Toezicht bij de uitoefening van bepaalde werkzaamheden van de Raad van Toezicht het belang van de stichting niet genoegzaam zal kunnen behartigen, draagt hij, al dan niet op aanwijzing van de voorzitter, de betreffende werkzaamheden over aan een ander lid van de Raad van Toezicht en mag hij niet deelnemen aan de beraadslaging en stemming terzake.</p> <p>In het jaarverslag van de Raad van Toezicht staat vermeld in hoeveel gevallen deze bepaling in het verslagjaar is toegepast.</p>

Hoofdkantoor ABN AMRO, Gustav Mahlerlaan 10, 2002. Foto Doriann Kransberg.

Overzicht leden van de Raad van Toezicht, van het bestuur en de directeuren van de AFM

In deze bijlage staat het overzicht leden van de Raad van Toezicht, de leden van het bestuur en de directeuren van de AFM. Ook is vermeld welke nevenfuncties zij hebben en hoe de portefeuilleverdeling geregeld is. Het betreft het overzicht ten tijde van de publicatie van dit jaarverslag (april 2007).

De Raad van Toezicht

De AFM kent een Raad van Toezicht. Deze Raad ziet toe op het doelmatig en doeltreffend functioneren van het Bestuur, in het bijzonder van het financieel beheer, en staat daarnaast het bestuur met raad terzijde. De Raad van Toezicht keurt de jaaragenda, de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening van de AFM goed. Grote strategische bestuursbesluiten worden vooraf ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd. Het gaat daarbij onder meer om het vaststellen en wijzigen van het (middel)langetermijnbeleidsplan, wijziging van de organisatiestructuur, wijziging van de statuten, en de resultaten van de uitvoeringstoets bij de toedeling van nieuwe taken aan de AFM. De Raad van Toezicht benoemt voorts de externe accountant. De minister van Financiën is bevoegd om de leden van de Raad van Toezicht te benoemen en te ontslaan. Benoeming van een lid van de Raad van Toezicht gebeurt op voordracht van deze Raad.

Drs. A. Baan (voorzitter, Nederlandse nationaliteit, eerste benoemingsdatum als lid 15-09-2003, benoeming tot voorzitter per 15-09-2005, lopende termijn tot 15-09-2007, herbenoeming voor 4 jaar mogelijk)

J. Vroegop (vice-voorzitter, Nederlandse nationaliteit, eerste benoemingsdatum 15-09-1999, lopende termijn tot 15-09-2007, herbenoeming tot april 2008 mogelijk)

prof. dr. A.J. Bindenga RA (lid, Nederlandse nationaliteit, eerste benoemingsdatum 15-09-2003, herbenoeming per 15-09-2006, lopende termijn tot 15-09-2010, herbenoeming voor 4 jaar mogelijk)

H.J. Hielkema (lid, Nederlandse nationaliteit, eerste benoemingsdatum 15-09-2003, herbenoeming per 15-09-2006, lopende termijn tot 15-09-2010, herbenoeming voor 4 jaar mogelijk)

prof. mr. J.W. Winter (lid, Nederlandse nationaliteit, benoemingsdatum 30-10-2005, lopende termijn tot 30-10-2009, herbenoeming voor 4 jaar mogelijk)

Secretaris: **mr. drs. J.A. de Groot**

Op grond van de Code Tabaksblat dienen alle leden van de Raad, met uitzondering van één persoon onafhankelijk te zijn. De AFM heeft deze bepaling in de statuten overgenomen, met de mogelijkheid hiervan af te wijken als er zwaarwegende redenen zijn. Onafhankelijk wordt door de AFM iets strikter ingevuld dan in de Code Tabaksblat, namelijk dat leden van de Raad niet voorafgaand aan hun benoeming tot lid van de Raad van Toezicht een bestuursfunctie bij de AFM hebben vervuld (waarbij in tegenstelling tot de Code-Tabaksblat geen verjaringstermijn geldt). Alleen de heer Vroegop is niet onafhankelijk in de zin van de statuten, omdat hij in het verleden bestuurslid is geweest van de AFM. De AFM voldoet daarmee aan de eisen van de statuten en de Code Tabaksblat.

Nevenfuncties Raad van Toezicht (RvT):

drs. A. Baan (geboren in 1942)

- Non-Executive Director Imperial Chemical Industries, ICI Ltd. UK
- Non-Executive Director International Power Plc, London, UK
- Vice-voorzitter Raad van Commissarissen Koninklijke Volker Wessels Stevin N.V.
- Voorzitter Raad van Commissarissen Wolters Kluwer N.V.
- Lid Raad van Commissarissen OCE N.V.
- Voorzitter Raad van Commissarissen Hagemeyer N.V.
- Lid Raad van Toezicht Universiteit van Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Academisch Medisch Centrum Amsterdam
- Voorzitter Stichting Administratiekantoor Kasbank N.V.
- Voorzitter Stichting R&B, Resocialisatie en Begeleiding Criminele Jongeren in samenwerking met Politie Amsterdam Amstelland

prof. dr. A.J. Bindenga RA (geboren in 1941)

- Voorzitter Permanente Werkgroep Accountancy van Nederlandse universiteiten met een accountantsopleiding
- Lid bestuur Stichting Asklepiion 2002
- Lid Raad van Commissarissen Netherlands Institute for Cooperative Entrepreneurship (Nice) B.V.
- Voorzitter Accreditatiecommissie Nederlands Vlaamse Accreditering Organisatie t.b.v. controlleropleidingen
- Redacteur Handboek Accountancy
- Redacteur Compendium voor de Jaarrekening
- Kernredactielid Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie
- Bestuurslid Bureau Financieel Toezicht
- Bestuurslid Stichting Frielink Fonds
- Bestuurslid Stichting Hartman Fonds
- Directeur Dr. A.J. Bindenga B.V.

J. Vroegop (geboren in 1938)

- Voorzitter Beleggingsadviescommissie van de KLM Pensioenfondsen: Algemeen Fonds, Fonds voor het Vliegend Personeel en Fonds voor het Cabinepersoneel
- Voorzitter Adviescommissie Vermogensbeheer Stichting 1940-'45 (tot 1 april 2006)
- Lid Beleggingscommissie Pensioenfonds Huntsman Rozenburg

prof. mr. J.W. Winter (geboren in 1963)

- Advocaat en partner bij De Brauw Blackstone Westbroek
- Hoogleraar Internationaal Ondernemingsrecht Universiteit van Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Stichting Koninklijk Kabinet van Schilderijen Mauritshuis

- Bestuurslid Stichting Comité voor het Concertgebouw
- Bestuurslid Stichting Communicatiekanaal Aandeelhouders
- Lid European Corporate Governance Forum, ingesteld door de Europese Commissie
- Lid van de Commissie Insolventierecht, ingesteld door de Minister van Justitie
- Voorzitter Stichting Alumni Faculteit der Rechtsgeleerdheid Rijksuniversiteit Groningen

H.J. Hielkema (geboren in 1943)

- Voorzitter Raad van Commissarissen Sligro Food Group N.V.
- Voorzitter Raad van Commissarissen Van Wijnen N.V.
- Lid Raad van Commissarissen Isotis S.A.
- Lid Bestuur VSB fonds
- Lid Bestuur Stichting Nijenrode fonds
- Lid Raad van Toezicht Wereld Natuurfonds

Portefeuilleverdeling Raad van Toezicht

drs. A. Baan

- Voorzitter Raad van Toezicht
- Lid benoemingen- en remuneratiecommissie
- Toezicht effectenuitgevende ondernemingen

J. Vroegop

- Vice-voorzitter Raad van Toezicht
- Lid Audit Commissie
- Toezicht financiële ondernemingen

prof. dr. A.J. Bindenga RA

- Voorzitter Audit Commissie
- Toezicht accountantsorganisaties
- Toezicht financiële verslaggeving

H.J. Hielkema

- Toezicht financiële ondernemingen
- Toezicht financiële infrastructuur

mr. J.W. Winter

- Voorzitter benoemingen- en remuneratiecommissie
- Juridische zaken

Het bestuur

Het bestuur draagt de strategische eindverantwoordelijkheid voor de AFM. De bestuursleden verdelen hun aandachtsgebieden en bepalen onderling wie voor welke directeur aanspreekpunt is. Uitgangspunt hierbij is een collegiale bestuursvorm. Onder de strategische eindverantwoordelijkheid vallen beleid en strategie, toezichtbeslissingen, het extern op de kaart zetten en houden van de AFM, vertegenwoordiging op het hoogste niveau in internationale en relevante nationale overlegorganen, de leiderschapsrol voor de eigen, interne organisatie en het informeren van staf over bestuursstandpunten en aangevane verplichtingen. Het bestuur is actief betrokken bij geselecteerde dossiers in toezichtvoorbereiding, toezichtuitvoering en bedrijfsvoering. Ten slotte heeft het bestuur een taak op het gebied van personeelsontwikkeling: de coaching van de staf en het begeleiden van geselecteerde ontwikkelingstrajecten.

Het bestuur van de AFM is als volgt samengesteld:

mr. A.W.H. Docters van Leeuwen, voorzitter (mandaat tot 15-09-2007)

P.M. Koster RA, bestuurslid (mandaat tot 01-03-2009)

mr. A.W. Kist, bestuurslid (mandaat tot 15-09-2009)

Nevenfuncties bestuur:

mr. A.W.H. Docters van Leeuwen

- Chairman of the Committee of European Securities Regulators (CESR)
- Member of the Technical Committee of the International Organisation of Securities Commissions (IOSCO)
- Voorzitter Raad van Toezicht Koninklijke Schouwburg Den Haag
- Voorzitter Raad van Toezicht Het Koorenhuis Den Haag
- Voorzitter Raad van Toezicht Nederlandse School voor Openbaar Bestuur
- Voorzitter van het Bestuur van de Vereniging voor Effectenrecht
- Voorzitter Curatorium Nederlands Gespreks Centrum
- Voorzitter Stichting Music in the Middle East Nederland
- Lid Curatorium mr Gonsalves nationale innovatieprijs voor de rechtshandhaving
- Lid Curatorium postdoctorale opleiding Accountancy, Faculteit Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde VU Amsterdam
- Lid Maatschappelijke Raad van de Orde van Organisatiedeskundigen en –adviseurs (Ooa)
- Lid begeleidingscommissie ‘Leerstoel Politiewetenschappen: politie en samenwerking, opsporing, justitie, openbaar bestuur en toezicht’ van het BeNeLux – Universitair Centrum
- Lid begeleidingscommissie van de monografie over de institutionele en intellectuele geschiedenis van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)
- Lid Adviesraad Public Space
- Lid Adviesraad Roosevelt Stichting
- Honorary member of the British Institute of International and Comparative Law

P.M. Koster RA

- Lid SEV-commissie visitatiecommissie woningcorporaties
- Voorzitter Programme Board van de opleiding Executive Master of Internal Auditing aan de Amsterdam Business School van de UvA

mr. A.W. Kist

- Lid Raad van Toezicht Rijksmuseum voor Volkenkunde
- Lid Raad van Toezicht Veerstichting
- Raadsheer-Plaatsvervanger Gerechtshof Amsterdam
- Lid Algemeen Bestuur Koninklijke Maatschappij der Wetenschappen
- Voorzitter Algemeen Bestuur Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing
- Lid Commissie van Advies het Amsterdams ADR Instituut
- Voorzitter van de tijdelijke commissie ter validering van de onderzoeken naar de splitsing van energiebedrijven.
- Lid Commissie Doorlichting Interbestuurlijk Toezicht
- Lid Visitatiecommissie Recht & Management Universiteit van Tilburg

Portefeuilleverdeling bestuur**mr. A.W.H. Docters van Leeuwen**

- Beleid
- Strategische Analyse
- Internationale Coördinatie
- Financieel Expertise Centrum
- Personeel
- Communicatie
- Organisatieondersteuning
- Compliance & Privacy
- Interne Audit Dienst
- Voorzitter Commissie Kapitaalmarkten
- Ondernemingsraad
- CESR-voorzitter
- CESR-MiFID
- IOSCO NL-vertegenwoordiging

P.M. Koster RA

- Consument
- Toezicht Financiële Verslaggeving
- Toezicht Accountantsorganisaties
- Emissies en Openbare biedingen
- Securities Market Surveillance
- Infrastructuur
- Informatisering
- Facilitaire Dienst
- CESR-NL, vertegenwoordiging
- CESR-FIN, voorzitter
- IOSCO voorzittersoverleg

mr. A.W. Kist

- Toetreding
- Beleggingsobjecten
- Juridische Zaken
- Toezichtgroepen Financiële Ondernemingen (incl. Project Toetreding Financiële Dienstverlening)
- Gedragstoezicht (incl. project Gedragstoezicht Pensioenfondsen)
- Illegale Financiële Activiteiten
- Integriteit
- Control & Financiën
- Penningmeester

Directeuren

De directeuren zijn verantwoordelijk voor het operationele management van de AFM. In tegenstelling tot het bestuur dragen de directeuren geen gezamenlijke verantwoordelijkheid. Mandaten worden door het bestuur toegekend aan de individuele directeuren. In de rolverdeling met het bestuur hebben de directeuren voor hun portefeuille de operationele eindverantwoordelijkheid. Hieronder valt de interne eindverantwoordelijkheid jegens het bestuur voor processen, de kwaliteit van het werk, de overige externe vertegenwoordiging, de interne organisatie en het informeren van bestuur en medewerkers. In zowel toezichtvoorbereiding als toezichtuitvoering bereidt elk van de directeuren de conceptbestuursbesluiten voor (kwaliteit, inhoud, proces, prioriteit, coördinatie en consistentie), communiceren zij de besluiten, bewaken zij de uitvoering van die besluiten, en nemen zij gemandateerde besluiten.

De directeuren van de AFM zijn:

ir. Th. F. Kockelkoren
drs. H.W.O.L.M. Korte
prof. dr. S.J. Maijor
drs. G.H.L. Santing

Nevenfuncties directeuren:

drs. H.W.O.L.M. Korte

- Lid van Bestuur Stichting Pensioenfonds Euronext Amsterdam N.V.

prof.dr. S.J. Maijor

- Hoogleraar Bedrijfseconomie, i.h.b. Control en Auditing Universiteit Maastricht
- Lid Curatorium Opleiding Corporate Compliance Vrije Universiteit Amsterdam
- Voorzitter Curatorium Accountantsopleiding Universiteit van Tilburg

ir. Th.F. Kockelkoren

- Lid IUCN Netherlands Committee
- Comité van aanbeveling van UniPartners Rotterdam

Portefeuilleverdeling directeuren

ir. Th.F. Kockelkoren

- Toezichtgroepen Financiële Ondernemingen
- Financiële dienstverlening
- Strategische Analyse
- Beleggingsobjecten

drs. H.W.O.L.M. Korte

- Secretaris van het Bestuur
- Juridische Zaken en boetefunctionaris
- Beleid
- Internationale Coördinatie
- Consument
- Control en Financiën
- Communicatie
- Organisatieondersteuning
- Interne Audit Dienst

prof. dr. S.J. Maijor

- Integriteit
- Illegale Financiële Activiteiten
- Toezicht Financiële Verslaggeving
- Toezicht Accountantsorganisaties
- Emissies en Openbare biedingen
- FEC
- Personeel

drs. G.H.L. Santing

- Toetreding
- Gedragstoezicht
(incl. Project Gedragstoezicht Pensioenfondsen)
- Informatisering
- Facilitaire Dienst
- Compliance en Privacy
- Securities Market Surveillance
- Infrastructuur

Overzicht leden van de Raad van Toezicht, van het bestuur en de directeuren van de AFM

161

Hoofden

U vindt hier een overzicht van alle eenheden binnen de Autoriteit Financiële Markten, met daarbij vermeld de leidinggevendenden per 1 januari 2007.

Toezicht accountantsorganisaties

Hoofd: drs. J. van Diggelen RA

General Counsel

General Counsel: mr. drs. P.A.W. Mulder

Interne Audit Dienst

Hoofd: R.O.M. De Jaeger RA, CIA

Marktmisbruik

Hoofd: drs. A.J.D. Lansberg en drs P.W. van Gerwen RBA

Integriteit

Waarnemend Hoofd: mr. M.A.M. Wagemakers

Compliance & Privacy

Compliance Officer: E.G. Rahder

Consument

Hoofd: drs. H.S. Miedema MBA

Toezichtgroepen financiële ondernemingen

Hoofden: drs R.H.J. de Hollander RA, J. Lindeboom, drs. H.L. van Beusekom, drs. W. van de Beek

Strategische Analyse

Hoofd: ir. R.D. Pollmann

Internationale Coördinatie

Manager: drs. F.A. Dankers RBA

Facilitaire Dienst

Hoofd: E.M. Mooij

Personeel

Hoofd: vacature

Organisatie Ondersteuning

Hoofd: mr. drs. J.A. de Groot

Informatisering

Hoofd: L. Arends

Control & Financiën

Hoofd: dr. S.E. Oppers

Communicatie

Hoofd: W.P.J. van Bastelaar MCC

Toetreding

Hoofd: E. Berkhout

Infrastructuur

Hoofd: mr. drs. H.F.W. Bruggeman MBA

Juridische zaken

Hoofd: mr. R. Geskes

Illegale Financiële Activiteiten

Hoofd: mr. G.P. Overdevest

Gedragstoezicht

Hoofd: vacature

Beleid

Hoofd: mr. drs. A.J. Wolters

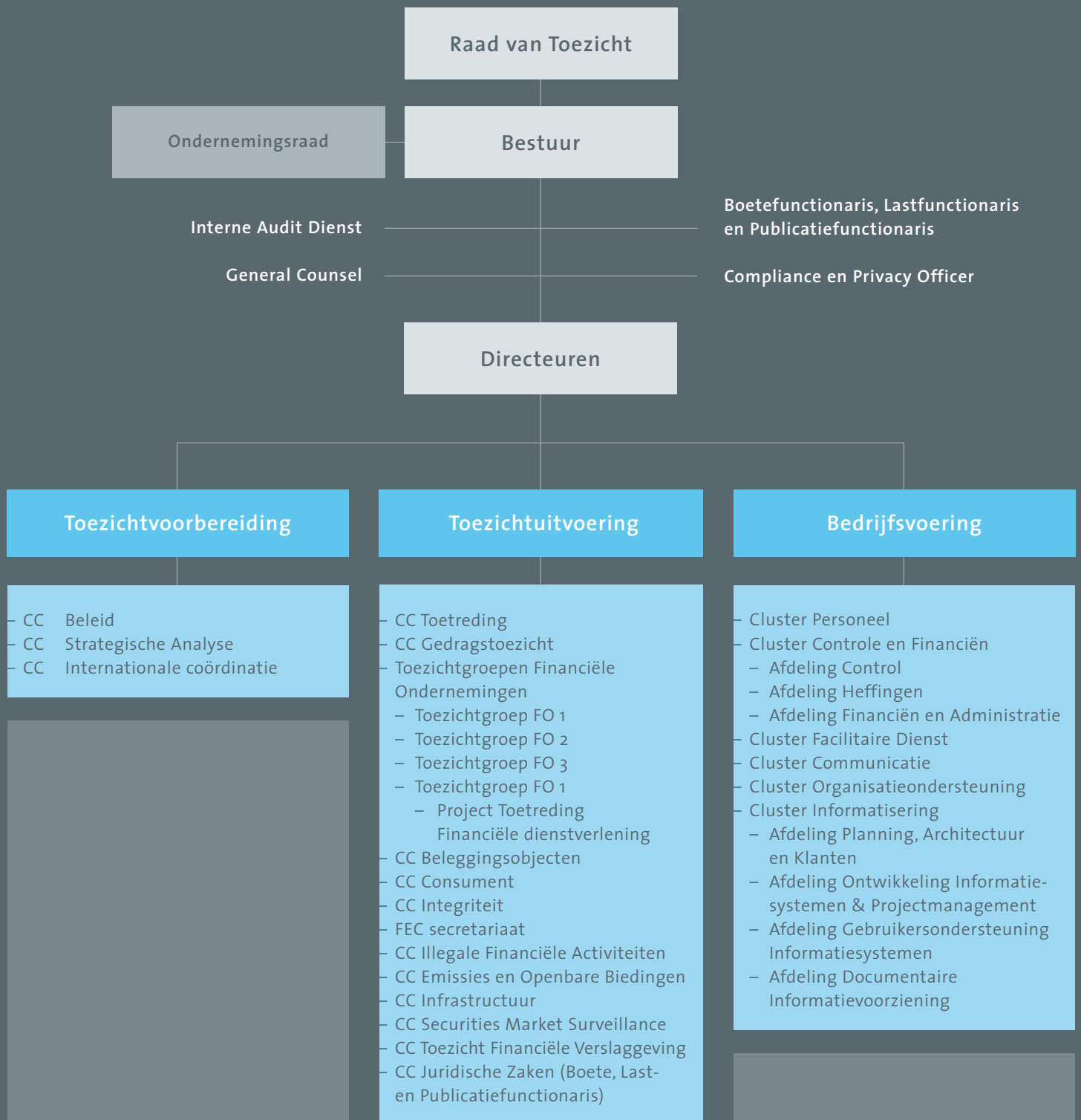
FEC

Hoofd: mr. M.A.M. Wagemakers

Financiële Verslaggeving

Hoofd: drs. A.J. Delger RA, CISA

Organogram

A

AFM	Autoriteit Financiële Markten
AIVD	Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst
AmvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AO/IC	Administratieve Organisatie/ Interne Controle

B

BCR	Beleggerscompensatieregeling
Bfd	Besluit financiële dienstverlening
Bik	Besluit informatieverstrekking kredietinstellingen
Bka	Besluit kredietaanbiedingen
Bta	Besluit toezicht accountantsorganisaties
Btb	Besluit toezicht beleggingsinstellingen

C

CA	Consumentenautoriteit
Cbb	College van Beroep voor het bedrijfsleven
CEBS	Committee of European Banking Supervisors
CEIOPS	Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors
CESR	Committee of European Securities Regulators
CSD	Clearing Settlement Depository & Payment Systems

D

DNB	De Nederlandsche Bank
-----	-----------------------

E

EECS	European Enforcers Coordination Sessions
ETGT	Effectentypisch gedragtoezicht
EU	Europese Unie

F

FB	Financiële Bijsluiter
FEC	Financieel Expertise Centrum
FIOD-ECD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Economische Controledienst
FSC	Financial Services Committee

I

IAD	Interne Audit Dienst
ICBE	Instelling voor Collectieve Belegging in Effecten
IFA	illegale financiële activiteiten
IFRS	International Financial Reporting Standards
IOSCO	International Organization of Securities Commissions
IPO	Initial Public Offering
ISD	Information Services Directive

K

KGI	Koersgevoelige informatie
-----	---------------------------

M

MiFID	Markets in Financial Instruments Directive
MMOU	Multilateral Memorandum of Understanding
MOT	Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
MOU	Memorandum of understanding
MTF	Multilateral Trading Facility
NIVRA	Nederlands Instituut van Registeraccountants

N

NMa	Nederlandse Mededingingsautoriteit
NOvAA	Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten
NRfd	Nadere Regeling financiële dienstverlening
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit

O

OBE	Openbare Biedingen op Effecten
OM	Openbaar Ministerie

R

Riav	Regeling informatieverstrekking aan verzekeringnemers
RiWtn	Regeling informatieverstrekking Wet natura-uitvaart-verzekeringsbedrijf

S

SMS	Securities Market Surveillance
SRA	Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten
StFD	Stichting Financiële Dienstverlening

V

VBTB	Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording
VR	Vrijstellingsregeling
Vvgb	Verklaring van geen bezwaar

W

Wck	Wet op het consumentenkrediet
Wfd	Wet financiële dienstverlening
Whc	Wet handhaving consumentenbescherming
Wid	Wet identificatie bij dienstverlening
Wmot	Wet melding ongebruikelijke transacties
Wmz	Wet melding zeggenschap
Wta	Wet toezicht accountantsorganisaties
Wtb	Wet toezicht beleggingsinstellingen
Wte	Wet toezicht effectenverkeer
Wtfv	Wet toezicht financiële verslaggeving
Wft	Wet op het financieel toezicht

Z

ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan
-----	----------------------------

Redactie:

Martijn Pols, Joost Mönks

Redactie-secretariaat:

Wendy Oud

Eindredactie:

Werner van Bastelaar

Vormgeving:

Proforma, Rotterdam

Mirjam van der Moolen

Fotografie:

Janita Sassen

Drukwerk:

DeltaHage, Den Haag

Het beeldmateriaal en de foto's van financiële instellingen in Amsterdam is samengesteld in samenwerking met en met dank aan het Stadsarchief Amsterdam.

Autoriteit Financiële Markten

Singel 542, 1017 AZ Amsterdam

Postbus 11723, 1001 GS Amsterdam

Telefoon +31 (0)20 553 52 00

Toezichtslijn 0900 540 05 40

Website www.afm.nl

E-mail info@afm.nl

